

elles

FISKEFORSKINGSENTEN
FISKEVEDELSISLAGET
28. JUNI 1990

Fiskets Gang

Nr. 5/6 - 1990

- Botnlus som fiskefôr
- Adgangen til fiske i EF-sonene
- Namibisk fiskeri
- Statistikk

Hva med kystovervåkingen?

Da Fiskeridirektoratet i mars 1989 flyttet fra Møllendalsveien og noen kilometer lenger nord i byen – ute på Nordnes, vegg-i-vegg med Havforskningsinstituttet – sørget vi for at det ble innredet et operasjonssenter eller et beredskapsrom for å kunne håndtere kriser og ekstraordinære begivenheter i kystsonen. Og det var ikke så dumt, for noen måneder senere fikk vi en kraftig giftalgeoppblomstring i Ryfylke. Deretter kom diverse oljeutslipp fra gebrekkelige utenlandske lasteskip på vei tett inntil norskekysten med ubendig vilje til å renne inn i aktuelle undervanns- og skvalpeskjær.

I fredstid er det et lite kaleidoskop av ekstraordinære hendelser, aksjoner og kriser ute i felten som må håndteres av direktoratet og dets ytre etat, med eller uten ekstrabevilgninger og overskridelsesadgang. Menyen kan jo f.eks. se slik ut: algeoppblomstringer, nødflytting av oppdrettsanlegg, havari av oppdrettsanlegg med påfølgende rømming av fisk, forurensing og utslipp til nære kystområder, selinvasjoner og innsamling av død sel og hvalkadavre, kontroll av oppdrettsanlegg, kystzoneplanlegging, miljøundersøkelser, måling av ettervirkningene på fisk av seismologiske sprengninger m.m.

Så var det fiskerioppsynene. Disse er generelt etablert for å holde orden mellom de ulike redskapene på fiskefeltene, og hadde sin viktigste funksjon under sesongfiskeriene når det var større ansamlinger av fartøyer.

Men i de senere årene har det vist seg et klart behov for å intensivere kontrollen på flere områder enn som så: økt miljøovervåking, økt informasjons- og erfaringsutveksling mellom salgslag/fiskeriorganisasjoner, kontrollverk og politimyndighet, for å nevne noe. Og for ikke å snakke om den generelle aktivitetsøkningen i kystområdene med de interessekonfliktene dette medfører. Stikkord: fritidsfiske, båt- og friluftsliv, havbruk, skjellsandgraving, taretråling og industrivirksomhet – herunder oppankring av oljerigger og lastebøyer, rørledninger, kabler

Fiskeriforvaltningen har de beste forutsetninger for å ivareta og koordinere kystovervåkingen. Jeg vil spesielt nevne den daglige kontakt fiskerisjefene og fiskeriretterne har med de næringsutøverne som er direkte avhengige av livet i havet – et liv som vi har ansvaret for og er satt til å forvalte. Det vil si fiskere, fangstfolk og oppdrettere. Disse er vanligvis de første som vil registrere aktuelle problemer som f.eks. oljeforurensning og algeoppblomstringer både nær kysten og lenger ut i havet. Vi har gjentatte ganger erfart at slike opplysninger fortløpende rapporteres til Rettledningstjenesten. Dette unike apparatet strekker seg fra Vadsø til Fredrikstad. En slags sonar for sentralmyndighetene ute i fylkene, ute i kommunene, ute i distriktene, ute i førstelinjen, ute i felten. Et operativt korps for oss som sitter i Strandgaten eller i Øvre Slottsgate for den saks skyld.

Ragnar Sandbæk er seksjonsleder for Rettledningstjenesten i Fiskeridirektoratet.

Ikke nok med det. Rettledningstjenesten har nylig fått et direkte og aktivt inngrep med Coastwatch Europe og havovervåkingsprosjektet for skolene i landet – HOVIS – som drives av Utdannings- og forskningsdepartementet. Her kan kystskolene også være våre detektiver både i strand- og kystsonen.

Så hvorfor ikke utvikle dette videre? Vi har en beredskap, et operasjonssenter, en ytre etat i felten, inngrep med miljødatabaser, et korps som kan takle ekstraordinære begivenheter og kriser samt et omfattende kystopp-syn. Vi har med andre ord de ingrediensene som skal til for å kunne møte de utfordringene som ligger i det økende behovet for overvåking i kystsonen. Vi har ressursene. Vi burde kunne kystovervåking.

Fiskeridirektoratet – hvori innbefattet Rettledningstjenesten – bør følgelig ha det overordnede ansvaret for en integrert ressurs- og miljøovervåking i kystområdene, og det bør taes utgangspunkt i de allerede etablerte fiskerioppsynene ved oppbygging av en slik utvidet miljø- og ordensovervåking av kystsonen.

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

76. ÅRGANG
Nr. 5/6 Juni – 1990
Utgis månedlig
ISSN 0015-3133

Ansv. redaktør:
Sigbjørn Lomelde
Kontorsjef

Redaksjon:
Per-Marius Larsen
Dag Paulsen
Arild Hamre

Ekspedisjon:
Nina S. Bjøringsøy

Annonser:
Esther-Margrethe Olsen

Fiskets Gangs adresse:
Fiskeridirektoratet
Postboks 185, 5002 Bergen
Telf.: (05) 23 80 00
Trykt i offset
A.s John Grieg

Abonnement kan tegnes ved alle poststeder ved innbetaling av abonnementsbeløpet på postgirokonto 5 05 28 57, på konto nr. 0616.05.70189 Norges Bank eller direkte i Fiskeridirektoratets kassakontor.

Abonnementprisen på Fiskets Gang er kr. 200,- pr. år. Denne pris gjelder for Danmark, Finland, Island og Sverige. Øvrige utland kr. 330,- pr. år. Utland med fly kr. 400,-. Fiskerifagstudenter kr. 100,-.

ANNONSEPRISER:
1/1 kr. 3.900,- 1/4 kr. 1.200,-
1/2 kr. 2.000
Eller kr. 6,50 pr. spalte mm.
Tillegg for farger:
kr. 800,- pr. farge

VED ETTERTRYKK FRA
FISKETS GANG
MÅ BLADET OPPGIS SOM KILDE

ISSN 0015-3133

INNHold – CONTENTS

AKTUELL KOMMENTAR	2
– <i>Current Comments</i>	
Havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet: Kan ikke lenger ta ansvaret den er pålagt?	4
– <i>Department of aquaculture in the Directorate of fisheries: Can it continue to accept the responsibilities it has been delegated?</i>	
Botnlus:	
– Fra plage til økonomisk gevinst for fiskerne!	5
– <i>Small crawfish: From trouble to economic gain for fishermen!</i>	
Store forventninger til Omega-3 forskningen:	
– Men fisk bør markedsføres som sunn mat, ikke som medisin	6
– <i>Great expectations for the Omega-3 research: But fish should be marketed as wholesome food, not as medicine</i>	
Internasjonal markedsføring: Dyr og vanskelig	7
– <i>International marketing: expensive and difficult</i>	
Store utfordringer venter namibisk fiskerisektor	8
– <i>Big challenges for the fishing sector in Namibia</i>	
SKAGEX:	
Den største miljøundersøkelse i Skagerrak noensinne	9
– <i>The largest environmental investigation in the Skagerrak, ever</i>	
EF's regelverk om adgangen til fiskerisonene	11
– <i>The EEC's regulations for the admission to its fishery zones</i>	
Frihandelstatus for fisk og fiskevarer i EFTA	16
– <i>Free trade status for fish and fish products in EFTA</i>	
Irske fiskerier: Flotte planer, hard EF-virkelighet	20
– <i>Irish fisheries: Lavish plans, but the hard realities of the EEC</i>	
Flåteansvarlig Alex Heskin i det irske fiskeridirektoratet:	
– EF's flåtebegrensning hindrer irsk utvikling	23
– <i>Alex Heskin in the Irish Directorate of fisheries: EEC's limits on the size of the fishing fleet is preventing Irish progress</i>	
Bestands-bom for kanadiske forskere	26
Smittehygienisk organisering av oppdrettsnæringa i Møre og Romsdal	27
– <i>The fishfarming industry in Møre and Romsdal organizes for contagion hygiene</i>	
Aksjonsberedskap i kystnære farvatn	29
– <i>Prepared for action in the coastal waters</i>	
1989-rapport for Norske Trålerrederiers Forening: Resultat bedre enn prognoser	31
– <i>Economical results from the trawling-fleet for 1989</i>	
Færre hindringer for fiskeeksporten i 90-årene	32
– <i>Fewer barriers to fish export in the 1990's</i>	
Fiskeriministeren på Fiskerimessen i Bergen:	
– Kvalitet i alle fiskerinnæringens ledd en forutsetning for vekst i Kyst-Norge	34
– <i>Minister for fisheries at the fishing fair in Bergen: Quality is a must for growth in coastal Norway</i>	
Arne Stærk, Opplysningsutvalget for fisk:	
– Vi må bli bedre på hjemmemarkedet	35
– <i>We must be better in our own home market</i>	
Sats på fiskeeksporten!	39
Smánytt/Lån og løyve	41
– <i>Licenses</i>	
J-meldinger	45
– <i>Laws and regulations</i>	
Statistikk	46
– <i>Statistics</i>	

Redaksjonen avsluttet 20/6-90

Forsidebilde: Dag Paulsen

Havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet:

Kan ikke lenger ta ansvaret den er pålagt?

– Skal fiskeriforvaltningen ha hovedansvaret for utviklingen av havbruksnæringa i Norge så må vi også ha den nødvendige ekspertisen. Den har vi ikke idag. Avdelingsdirektør Dag Møller ved Havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet kommer med kraftige signaler om at avdelingen ikke kan ta det ansvaret den er pålagt. Møller viser til de store utfordringene havbruksnæringa står overfor og mener at det er helt avgjørende at forvaltningen blir tilført den nødvendige ekspertise for å kunne takle disse.

– Næringa har betydelige økonomiske problemer, videre strir den med sykdommer og vansker i forholdet til villaksen. Den har også et forhold til miljøet å ivareta, hevder Møller. Han sier seg fornøyd med at det juridiske feltet ved Havbruksavdelingen er godt dekket. Men så begynner det å bli tynt. Vi har f.eks. ingen økonomer som kan gi råd i økonomiske saker. Disse finnes riktignok andre steder i direktoratet, men vi kan ikke pålegge dem å vurdere saker for oss. Når det gjelder sykdommer har vi en avtale med Veterinæravdelingen i Landbruksdepartementet om en deling av ansvarsforholdet. Men denne delingen betinger av vi får veterinærer på avdelingen sier han.

Teknisk kompetanse

Hvert år rømmer det 2 millioner individer fra lakseanleggene her i landet. Dette representerer så mange rømningslaks at en kan begynne å sammenligne med det totale antall villaks. Møller mener at forvaltningen har et soleklart ansvar overfor de naturlige laksebestandene. For å hindre rømming må anleggene kort og godt gjøres sikrere. Det kan gjøres ved at vi får en typegodkjennelse og en anleggsgodkjennelse. Det er da vi havner opp i en rekke tekniske problemer. Riktig nok er det private firma som skal stå for selve godkjennelsene, men vi trenger en kompetanse til å avgjøre om disse typegodkjennelsene er gode nok. Denne kompetansen har vi ikke. I tillegg til sykdom spiller også de genetiske følgene av rømming en betydelig rolle. Det er klart at den genetiske siden må vises mye større oppmerksomhet. Dette ansvaret kan jeg imidlertid ta meg av personlig. Jeg har tross alt jobbet med disse tingene i lengre tid, mener Møller.

Manglende algeekspertise

Men når det gjelder algeoppblomstringer glimrer ekspertisen igjen med sitt nær-

mest totale fravær, hevder avdelingsdirektøren. – Vi må vente at slike oppblomstringer vil gjenta seg. Nå vil jeg gjerne honore innsatsen som er gjort fra direktoratets side for å avverge katastrofer, men kan ikke unnlate å nevne det faktum at Havbruksavdelingen ikke har kompetanse på plantealger. Verken Fiskeridirektoratet eller Havforskningsinstituttet har dette idag. Mottiltak skal dessuten forberedes. Her skal vi selvsagt bruke forskning, men det er forvaltningen som har ansvaret. Igjen er det ekspertisen som mangler, hevder han. Dag Møller mener det er av avgjørende betydning at vi likevel ikke ser oss blind på dagens situasjon med tilhørende problemer.

– Vi må ta for oss de utfordringene som ligger i vår kystsoner. Jeg er overbevist om at Fiskeridirektoratet har muligheter til ikke bare å utføre fra dag til dag oppgaver, men også trekke opp linjer for fremtiden. Ikke noe annet kystområde i verden kan sammenlignes med vårt. Den gangen jeg begynte min karriere i havbruksnæringa var det også med følgende spørsmål i bakhodet: Nemlig hva vi kan gjøre for å øke matproduksjonen i kystsonen. Det er det som virkelig teller. Det er ingen hemmelighet at jeg da sikter til kultivering av alger, tang og tare. Alle vet at dersom vi får enda et tørkeår i USA, vil kornprisen stige. Det er et første signal. Får vi tørkekatastrofer nytter det ikke med de ressursene vi har.

Tang, tare, botnlus

Derfor er det nødvendig å se nærmere på det potensiale vi sitter på og vi vet at mange av disse tang og tareartene er fullt brukbare. Det er snakk om proteiner og det kan være grunnlag for en industri. Da dreier det seg fremdeles om akvakultur. Jeg er klar over at mange fryser av dette og hevder at det ikke lønner seg. Men jeg snakker i siste instans om mat. I Japan kultiverer de alger osv i stor målestokk. Vi trenger imidlertid ikke bare nevne alger og tang. I den forbindelse er pro-

Det kan tenkes at den form for «brannsløkking» vi driver med i er håpløs mot de store utfordringene vi vil møte, dersom vi ikke er i besittelse av den nødvendige kompetanse, sier Dag Møller.

sjektet til Fiskerisjefen i Sogn og Fjordane på det lille krepsdyret botnlusa uhyre interessant. Vi vet at potensiale er der, vi er bare ikke begynt å kartlegge det, sier Møller. Han slår fast at Fiskeridirektoratet må bli bedre i stand til å gi råd til den næringa det skal forvalte og til å tenke fremover. Dette er vårt hovedansvar.

Inspirator

Det er ikke snakk om å ta forskningsoppgavene fra noen, men vi skal være en inspirator, en initiativtaker til å få ting gjort. Da må det sitte folk her som har den tilstrekkelige kunnskapen for å kunne se ting i perspektiv, mener Møller. Han peker på en videreutvikling av Lenka-metoden som ønskelig for fiskeriforvaltningen. Finne frem til bedre verdier ved bl.a. kartlegging av de rene marine ressursene. Da tenker jeg på gyteplasser, oppvekst av yngel osv. Dette ligger idag ikke i Lenka. Jeg har ikke noe imot at vi bruker Rettledningstjenesten i mye av dette arbeidet, men det skal samkjøres og registreres. Som forvaltningsinstitusjon må vi i langt større grad ha greie på hva vi forvalter. Da trenger vi mer ekspertise.

Havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet består idag av to kontorer, ett for forvaltning og ett for utredning. Det første har ansvaret for at dagens næringsutvikling følger de retningslinjer som er nedfelt i lover og forskrifter. Utredningsavdelingen skal prøve å se fremover.

– Det kan tenkes at den form for «brannsløkking» vi driver med er håpløs mot de store utfordringene som vi vil møte, dersom vi ikke er i besittelse av nødvendig kompetanse, avslutter Dag Møller.

Botnlus:

- Fra plage til økonomisk gevinst for fiskerne!

Det knytter seg stor interesse til det såkalte «botnlus-prosjektet» i regi av Fiskerisjefen i Sogn og Fjordane. For fiskerne kan fangst av botnlus i kombinasjon med vanlig fiske bety at en i tillegg til å fangste på en tidligere ikke utnyttet ressurs også kan spare seg for mye irritasjon og økonomisk tap i form av reduserte plager med lus på fisk i stående redskap. Foreløpige prøver viser at botnlusa egner seg ypperlig som fortilskudd til marin fisk i både oppdrett og på sikt på havbeite.

Nestleder Audun Nybakk ved Fiskerisjefen i Sogn og Fjordane forteller at bakgrunnen for at en ble interessert i en kom-

Fiskeridirektoratets representant i styringsgruppa for «Botnlus-prosjektet» - Grunnleiv Sangolt - viser her fram selvfangstede representanter for det interessante små krepssdyret.

mersiell utnyttelse av botnlusa var det omfattende havteine-programmet som kontoret hadde sekretariat-funksjonen for. I forbindelse med utprøving av teiner på bunnen som ikke egner seg for linefiske, nettopp på grunn av botnlusa, drøftet en da alvorlig hvordan en kunne kvitte seg med denne plagen. For en plage har dette små krepssdyret med det latinske navnet *Cirolana Borealis* alltid vært for fiskere som har drevet med garn og line langs kysten og i Nordsjøen.

Åtselsdyr

- Vi snakker om et åtselsdyr som ofte forefinnes i stort antall på død fisk. Det er innmaten som blir angrepet og lusa etterlater seg bare hud og skjelett. Den gjør heller ingen forskjell på bein- og bruskfisk. Også levende fisk i garn og line blir angrepet, fremholder Nybakk. Selve lusa kan bli 3 centimeter lang og har brunt pigment på oversida. Den finnes på sand og mudderbunn fra 20 og helt ned til 1.400 meters dyp og er vanlig langs norskekysten.

Prosjektet, som etter planen skal sluttføres i oktober måned 1991, vil konsentrere seg om hvilke anvendelsespotensiale som ligger i botnlusa som fôr og fortilskudd til marin fisk. Både ved Akvakulturstasjonen Austevoll og ved oppdrettsanlegg, viser enkle forsøk at både smolt og stor fisk forsynte seg av frossen botnlus med glupende appetitt. Et foringsforsøk ved Akvariet i Bergen, som blei gjort på alle arter fisk, indikerer det samme. Her pekte interessante arter som bl.a. smålaks og piggvar seg ut som spesielt grådige.

I tillegg har en sendt prøver til Sveits for utprøving som fortilskudd til ørret. Sveits produserer ørret i store damanlegg. Også botnlus som tilskudd i pelsdyrfor kan være et anvendelsesområde og man har i den forbindelse forsynt Rieber med prøver.

Ved Fiskeridirektoratet er både Ernæringsinstituttet og Sentrallaboratoriet koblet inn for å ta seg av analyser av botn-

Foringsforsøk med botnlus ved Akvariet i Bergen. Smålaksen viste seg å være spesielt glupsk.

lusa. Man vet fra før at den ikke skiller seg vesentlig fra andre krepssdyr med hensyn til innhold av proteiner osv. Men man er spesielt interessert i innholdet av fargestoffet astaxanthin som kan gi laksen den helt spesielle rødfargen i kjøttet.

Fangstteknologi og ressurser

Et viktig delprogram vil ta hånd om utvikling av fangstteknologi, fangststrategi, kartlegging av ressurser og fangststeder for botnlus. Foreløpig har en kommet til at vanlige krepseteiner trukket med plast er den beste fangstredskapet. Men her gjenstår mye prøving og feiling. Når det gjelder størrelsen på ressursene så er dette ikke tallfestet. Man vet imidlertid at lusa opptrer i store mengder. Et annet delprogram skal avklare utnyttelse av lusa i kommersiell forproduksjon og til slutt ett som går på markedsvurdering og omsetningsformer av den små krabaten.

Styringsgruppa for prosjektet består av representanter fra Fiskerisjefen i Sogn og Fjordane, FTFI, Fiskeridirektoratet, Sogn og Fjordane Fiskerilag, samt Sogn og Fjordane Fiskeoppdrettarlag. Akvainform i Måløy har sekretariatsfunksjonen. Prosjektet er kostnadsregnet til i underkant av en million kroner og er finansiert av DU og NFFR i felleskap.

Fg Per-Marius Larsen

Store forventninger til Omega-3 forskningen:

– Men fisk bør markedsføres som sunn mat, ikke som medisin

– Fisk er sunt! Det var gjennomgangstenen blant de vel 250 delegatene som nylig var samlet i Oslo under mottoet «Fisk-en felles hjertesak». Spørsmålet om hvorvidt Omega-3 fettsyrenes helsebringende effekter var egnet som grunnlag for en felles markedsføringskampanje for fiskeprodukter mellom de nord-atlantiske fiskerinasjonene, ble derimot møtt med skepsis.

– Med dagens kunnskap vet vi nok til uforbeholdent å kunne gå god for Omega-3 fettsyrenes forebyggende funksjon, fastslo professor dr. med. Kaare R. Norem fra Universitetet i Oslo i paneldebatt allerede på konferansens første dag. – Derimot gjenstår mye forskning før vi kan si noe om stoffets betydning ved behandling av lidelser, understreket han.

Overbevisende indisier

Før det hadde konferansedeltakerne fått presentert resultatene fra de siste års studier av Omega-3 fettsyrenes medisinske betydning. Både den amerikanske professor dr. Alexander Leaf fra Harvard Medical School, og vår egen professor dr. med. Kristian S. Bjerve fra Universitetet i Trondheim, framla overbevisende indisier som underbygget teorien om Omega-3 fettsyrenes helsebringende effekter på så ulike lidelser som hjerte/kar-sykdommer, høyt blodtrykk og kreft.

Er så de lovende medisinske forskningsresultatene omkring Omega-3 et velegnet argument til å øke forbruket av fiskeprodukter? – Nei, må bli konklusjonen på debatten som fulgte forskerne imellom, der de fleste var kritiske til en ensidig fokusering på Omega-3 faktoren. Som professor Georg Lambertsen fra Fis-

keridirektoratets Ernæringsinstitutt uttrykte det: – For den vanlige forbruker vil helseaspektet ved fisk fortsatt være underordnet viktige markeds-kriterier som kvalitet, pris og status.

Mat, ikke kapsler

Det forhindret ikke at professor dr.med. Arne Nordøy fra Universitetet i Tromsø senere i debatten innrømmet at han som forsker aldri tidligere hadde opplevd så store forventninger som det i dag ble stilt til den fremtidige Omega-3 forskningen. Mange spørsmål står imidlertid ubesvarte før kunnskap om Omega-3 kan anvendes medisinsk.

– Resultatene fra denne forskningen ville utvilsomt få medisinsk betydning,

sannsynligvis til glede for legemiddelindustrien. Fiskeprodukter bør derimot også i fortsettelsen markedsføres som sunn og god mat, og ikke som kapsler, var panelets råd.

Fg Dag Paulsen

Internasjonal markedsføring:

Dyrt og vanskelig

Internasjonal markedsføring er kostbart og komplisert. En felles kampanje for fiskeprodukter, med vekt på helseaspektet, bør støttes av myndighetene i landene som deltar. Men først må grunnlaget for en felles markedsføringskampanje nøye utredes.

Dette var noen av synspunktene som kom fram når spørsmålet om samarbeid og markedsføring over landegrensene ble debattert under den to dager lange fiskerikonferansen i Oslo.

Også blant markedsførings-ekspertene som deltok ble det uttrykt tvil om verdien av Omega-3 til markedsføringsformål. Fra canadisk side kom det fram at myndighetene fortsatt var tilbakeholdne med å fastslå helseaspektet ved Omega-3 fettsyrer. Den islandske utsendingen gjorde seg til talsmann for forslaget om heller å satse på begrepet livsstil enn helsekost.

Vanskelig

Prorektor Pervez N. Ghauri fra Oslo Handelshøyskole rettet i sitt innlegg en advarende pekefinger mot et standardisert, internasjonalt markedsføringsopplegg. Ghauri viste til en rekke såkalte ukontrollerbare faktorer som vanskeliggjør markedsføring på tvers av landegrensene, og kom med en klar oppfordring om å vurdere mål og virkemidler nøye før en eventuell kampanje ble iverksatt.

Direktør Odd Steinsbø i Fiskeoppdretternes Salgslag understreket i sitt innlegg kostnadsaspektet ved internasjonal markedsføring. Han viste til flere tilfeller der FOS hadde tatt initiativ til markedsførings tiltak med utlandet, initiativ som uten unnatak hadde stanset opp på grunn av manglende finansiering.

Verdifullt supplement

Også Steinsbø var opptatt av hvordan man skulle håndtere Omega-3 begrepet i et felles markedsføringsopplegg. For FOS var det lite interessant å selge laks som medisin. Det positive helseaspektet kunne derimot komme inn som et verdifullt supplement til FOS' øvrige markedsføring.

– Budskapet om Omega-3 må i alle tilfeller bygge på dokumentert, vitenskapelig grunnlag, og fremføres av troverdige

Fiskeoppdretternes Salgslag har flere ganger tatt initiativ til felles markedsføringstiltak med utlandet. – Problemet er kostnadene, sa direktør Odd Steinsbø.

personer som ikke kan mistenkes for å ha profittmotiv, sa Steinsbø. Han pekte også på problemet som kunne oppstå når kravet til seriøsitet skulle forenes med et klart og enkelt budskap i markedsføringen.

Steinsbø stilte til slutt to klare vilkår dersom FOS skulle bidra økonomisk til en felles markedskampanje. Den måtte begrenses til tiltak der de deltagende nasjoner hadde helt klare felles interesser. Et annet krav var at også myndighetene måtte støtte kampanjen.

Fg Dag Paulsen

Felles markedskampanje planlegges

Et konkret forslag til finansiering, sammensetning og ledelse av en felles markedskampanje for fiskeprodukter vil bli presentert i løpet av høsten 1990. Forslaget skal utarbeides fra norsk side, og bli deretter sendt til høring blant de sju nasjonene som deltok under den nord-atlantiske fiskerikonferansen i Oslo.

Avgjørelsen om å utarbeide et slikt forslag kom som et direkte resultat av resolusjonsforslaget som ble vedtatt under konferansen. Der tas det til orde for at det snarest etableres et sekretariat som skal planlegge og gjennomføre en felles internasjonal reklame- og opplysningskampanje for fiskeprodukter, hvor nettopp helseaspektet vil stå sentralt.

Med i utvalget som skal forberede forslaget er medarrangør av konferansen i Oslo, Thorvald Tande sr. i Fiskeriøkonomisk Opplysningskontor. Han sier til Fiskets Gang at han har store forventninger til effektene av en eventuell kampanje. Tande viser til at midlene som brukes til markedsføring av fiskeprodukter i Norge i dag utgjør mindre enn halv prosent av omsetningen. Ved å samarbeide internasjonalt fordeles kostnadene, samtidig som gjennomslagskraften øker. Thorvald Tande sr. legger heller ikke skjul på at han ønsker seg et framtidig internasjonalt sekretariat lagt til Norge.

De sju nord-atlantiske nasjonene som deltok under konferansen i Oslo vedtok dessuten å invitere Østersjø-landene til å samarbeide om et felles internasjonalt opplysnings-utvalg for fisk.

Fg Dag Paulsen

Store utfordringer venter namibisk fiskerisektor

– Forventningene til et nytt, selvstendig Namibia er store. Vi har fått en grunnlov som bygger på demokratiske prinsipper, og er i ferd med å bygge opp et lovverk som skal garantere et mer rettferdig økonomisk system. Utfordringen vi i dag står overfor er å sette de mange planene som foreligger ut i praktisk handling.

Vise-minister dr. Kaire Mbuende fra det namibiske Ministry of Agriculture, Fisheries, Water and Rural Development har nylig gjennomført en lyn-visitt til Norge for å diskutere grunnlaget for fremtidig norsk bistand til Namibia. På et møte i Fiskeridirektoratet i Bergen la den namibiske utsendingen fram sitt lands ønsker om bistand innen fiskerisektoren. Behovene for slik støtte er stort. Samtidig er det klart at det nye Namibia ser målet om kontroll over egne ressurser som et viktig steg mot reell økonomisk og sosial uavhengighet.

Nytt avtaleverk

Siden avviklingen av det Sør-Afrika dominererte regimet i mars i år, har Namibia opprettet 200 miles økonomisk sone og alt utenlandsk fiske i området er innstilt. Parallelt med arbeidet med å utforme en fiskerilovgivning for landet, pågår et intenst arbeid for å legge grunnlaget for et nytt avtaleverk med utenlandske fiskerinasjoner som vil inn i sonen. Mens disse tidligere kunne fiske tilnærmet fritt, er målet

i dag å komme fram til avtaler som sikrer Namibia best mulig utbytte av de potensielt rike ressursene landet rår over.

Namibiske myndigheter er for tiden under hardt press fra flere nasjoner som ønsker tilgang til ressursene på Namibia-sokkelen. Forsøk på å binde fiskeriavtaler opp mot løfter om bistand på ulike områder er imidlertid blitt avvist, forteller viseminister Mbuende. Myndighetene er videre forberedt på at en tøff holdning i spørsmålet om adgang til sokkelen kan bli møtt med handelshindringer.

Godt utgangspunkt

– Vi mener likevel å ha et godt utgangspunkt for forhandlinger, sier Mbuende.

Viseminister Kaire Mbuende og Arne Wåge i Fiskeridirektoratet har diskutert behovet for norsk assistanse til Namibia på fiskerisektoren.

– I Spania, ett av de landene som har vært mest aktive i namibiske farvann, står flere tusen arbeidsplasser i dag i fare som følge av stansen i fisket på sokkelen. Blant annet derfor forhaster vi oss ikke!

I mellomtiden taper Namibia inntekter, fordi landet selv mangler teknologi og kompetanse til å drive eget fiske. Også i overskuelig framtid må Namibia derfor satse på at utenlandske fartøy skal bidra til namibisk økonomi. Spørsmålet er hvordan?

– I første omgang er vi i ferd med å endre lisenssystemet, svarer Mbuende. – Det vil bli stilt krav til levering, og vi legger opp til et system med skattlegging etter fangstmengde.

– Videre vil spørsmålet om lokale eierdomsandeler i fartøy, og arbeidsplasser, uten tvil bli viktige faktorer i et fremtidig forhandlingsopplegg. Samtidig venter store oppgaver når det gjelder å endre vår ensidige, råvareavhengige økonomi innen fiskerisektoren til også å omfatte foredling, sier den namibiske viseministeren.

I følge planene er 1. januar 1991 datoen da utenlandske fartøyer igjen vil bli å finne i namibiske farvann. Nye utfordringer venter når myndighetene skal forvalte sitt nye regelverk, og føre kontroll over ressursuttaket. De fleste bestandene i området har nemlig vært utsatt for et overfiske gjennom en årrekke.

Omfattende behov for norsk bistand

- Bistand til rådgivning og utforming av fiskerilovgivning.
- Bistand til rådgivning i forbindelse med gjennomføring av fiskeriavtaler med andre land.
- Bistand i forbindelse med et midlertidig kontroll- og overvåkingssystem for den økonomiske sonen.
- Bistand i form av fiskeriokonomisk ekspertise.

Dette er hovedpunktene i en rapport som beskriver behovet for norsk bistand på fiskerisektoren i Namibia. Rapporten er ført i pennen av Arne Wåge fra Fiskeridirektoratets juridiske kontor og Geir Ulfstein fra Nordisk Institutt for Sjørett. De to besøkte Namibia i april i år på oppdrag av Utenriksdepartementet og NORAD.

I rapporten understrekes de utfordringer Namibia står foran for raskest mulig å gjennomføre en sunn biologisk fiskeriforvaltning og et effektivt kontroll og overvåkingssystem.

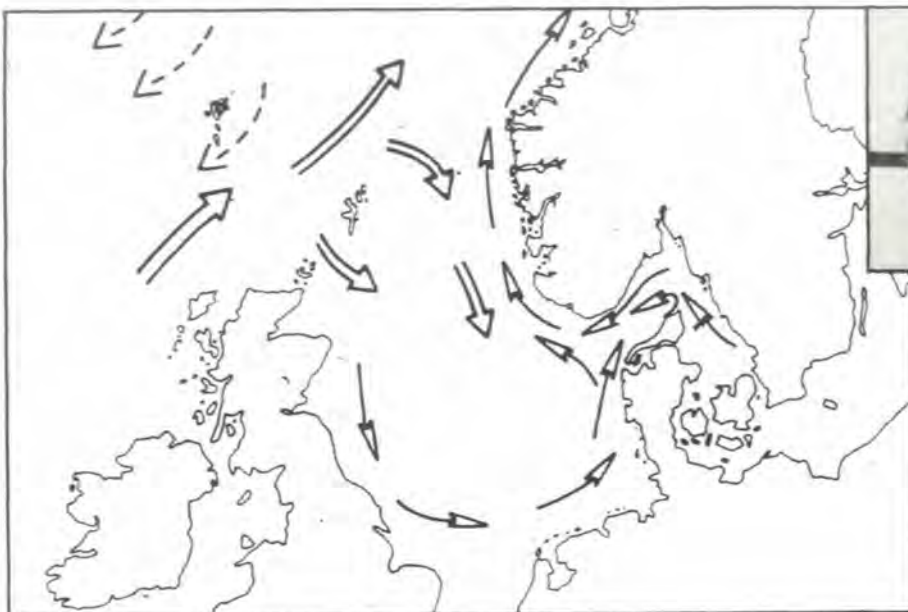
Behovet for assistanse på disse punktene ble gjentatt og utdypet under den namibiske viseminister dr. Kaire Mbuende's besøk i Fiskeridirektoratet i slutten av mai. Nytt under møtet i Bergen var at det også fremkom ønske om norsk hjelp til å gjennomføre en evaluering av dagens fiskeridirektorat i Namibia.

☞ Dag Paulsen

☞ Dag Paulsen

Oversikt over strømmene som dominerer norskekysten. Atlanterhavsstrømmen (dobbel pil) fraktet inn varmt vann. Kyststrømmen bringer overflatevann fra Østersjøen. De to strømsystemene fører det forurensete vannet fra Nordsjøen til norskekysten. I tillegg er Skagerrak/Kattegat påvirket forurensningsmessig fra luften.

Miljøundersøkelsen SKAGEX skal kartlegge på hvilken måte næringsalter transporteres i dette strømsystemet.

Lars Føyn ved Havforskningsinstituttet i Bergen er den norske koordinator for SKAGEX. Føyn mener resultatene fra denne storstilte miljøundersøkelsen av Skagerrak/Kattegat vil være med på å bedre havforskerenes rådgivning for dette spesielle havområdet.

SKAGEX:

Den største miljøundersøkelse i Skagerrak noensinne

I disse dager pågår en storstilet miljøundersøkelse i Skagerrak; i regi av Det Internasjonale Råd for Havforskning (ICES) tar sytten havforskningsfartøy, tretti forskningsinstitusjoner og over to hundre forskere fra syv land del i denne undersøkelsen. Miljøundersøkelsen er den største som noensinne har vært gjennomført i Skagerrak.

Undersøkelsen har fått navnet SKAGEX, The Skagerrak Experiment, og skal være et bidrag for å utvikle den best mulige modell for området Skagerrak/Kattegat.

Skagerrak påvirkes forurensningsmessig av transport fra land, fra Østersjøen, fra sydlige del av Nordsjøen og fra luften. Et viktig poeng for miljøundersøkelsen SKAGEX er derfor å få klarlagt situasjonen for og vandringsen av næringsalter i dette havområdet.

I dette ligger å:

- lage budsjett for næringsalterene i området,
- identifisere og kvantifisere vannmassene som passerer Skagerrak (og variasjoner over tid),

- undersøke forurensningskomponentenes vei gjennom Skagerrak,
- undersøke mekanismene som driver sirkulasjon i området, og sirkulasjonens betydning for de biologiske prosesser.

Samarbeid over grenser

Foruten å være den største miljøundersøkelsen som har vært gjennomført i Skagerrak/Kattegat, så er SKAGEX også spesiell i sitt slag på annet vis i internasjonal sammenheng: i gjennomføringen av

undersøkelsen arbeider forskere sammen på tvers av tradisjonelle skillelinjer mellom ulike forskningsinstitusjoner. Det vil også bli et utstrakt samarbeid mellom landegrensene, der blant annet norsk personell fra Statens Biologiske Stasjon Flødevigen vil være ombord i et av de sovjetiske forskningsfartøyene.

Spesielt havområde

- Skagerrak er et område av helt spesiell oseanografisk interesse. De forskjellige vannmassene i Skagerrak skaper fronter med meget høy biologisk produksjon. Blant annet er fiskeproduksjonen per områdeenheter nesten dobbelt så stor som i Nordsjøen. Rundt 400.000 tonn fiskes årlig av fiskere, hovedsakelig fra de Skandinaviske land, sier den norske koordinatoren for undersøkelsen, Lars Føyn, ved havforskningsinstituttet i Bergen.

Hver tredje dag

Undersøkelsen startet 20. mai og vil fortsette fram til den 20. juni. I denne perioden blir åtte hydrografiske snitt med faste

Beklager mulig interferens

- Med så mange forskningsskip i aksjon på en gang vil det muligens oppstå interferens mellom disse fartøyene og fiskefartøyer. Vi tror ikke dette vil skje. Skulle det likevel inntreffe, beklager vi dette, sier Lars Føyn, som håper en eventuell konflikt mellom forsk-

nings- og fiskefartøyer kan løses uten for store komplikasjoner.

- Til syvende og sist vil alle ha nytte av at vi får en bedre forståelse av ulike sider ved dette havområdet, sier Føyn.

målestasjoner bli overvåket hver tredje dag. Av forskningsmessige hensyn skal prøvetakingen mellom de ulike snittene foregå mest mulig simultant. Det er derfor lagt opp til at hvert sitt snitt skal gjennomføres på én dag, med start om morgenen og avslutning om kvelden.

En av de første dagene av undersøkelsen vil det videre bli satt ut strømmålere på bestemte stasjoner. Alle de deltagende nasjonene vil sette ut en eller flere slike strømmålere.

Satelitt-informasjon

En viktig del av SKAGEX er også den informasjon som det er mulig å hente ned fra satellitt, blant annet overflatetemperatur og klorofyll/algeopplysninger. Undersøkelserprogrammet som skal gjennomføres er derfor lagt opp med tanke på satellittpasseringene. De deltagende fartøyene vil bli holdt løpende orientert om utviklingen i området gjennom koordineringssentralen for eksperimentet ved SMHI, Sveriges Meteorologiske og Hydrologiske Institutt i Norköping.

Bedre rådgivning

– Resultatene fra denne undersøkelsen vil gi en utrolig god totalinformasjon og vil være av vesentlig betydning for bedre å kunne vurdere eventuelle miljøforandringer i Skagerrak/Kattegat.

– De ferdige bearbejdede resultatene skal være et verktøy til bruk for å bedre havforskernes rådgivning for dette helt spesielle havområdet. Vi vil i tillegg få god øvelse i hvordan vi kan samordne og organisere så mange fartøy på en gang, sier Føyn. Han legger til at undersøkelsen i mai/juni trolig vil følges opp av tilsvarende undersøkelser, om enn i mindre skala.

– Vi regner med å gjennomføre i alt fire slike undersøkelser. Det blir en i høst, en i vinter og en på samme tid neste år som i år, opplyser han.

Oversikt over det enkelte forskningsfartøys bestemte snitt. I undersøkelsens første periode (før kalibrering i Arendal 6. og 7. juni) er dagene for obligatorisk gjennomføring av målinger på faste stasjoner: 24., 27. og 30. mai, 2. og 5. juni.

Oversikt over det enkelte forskningsfartøys bestemte snitt. I undersøkelsens andre periode (etter kalibrering i Arendal 6. og 7. juni) er dagene for obligatorisk gjennomføring av målinger på faste stasjoner: 8., 11., 14., 17. og 20. juni.

Arendal samlingssted for interkalibrering

Samtlige forskningsfartøy som skal delta i SKAGEX vil samles i Arendal 6. og 7. juni for interkalibrering av metodikk, og for å gå gjennom og evaluere resultater etter halvgått løp. Hvert av forskningsfartøyene vil her få utlevert ekvivalente vannprøver for analysering. Eventuelle skjvheteter i de ulike forskningsfartøys analyseresultater vil bli brukt til å justere opp data i ettertid. Særlig gjelder dette CTD-saltsondene for måling av nærings-salter.

Deltakende forskningsfartøy

Følgende forskningsfartøy skal delta ved interkalibreringen i Arendal (samtlige av disse fartøyene deltar i hver sin halvdel av SKAGEX).

G.O. SARS	Norge
LEV TITOV	USSR
SVANIC	Sverige
OCEANIA	Polen
SHELF	USSR
ARNOLD VEIMER	USSR
HYDROMET	Polen
T.BRAARUD	Norge
ALEXANDER VON HUMBOLT	GDR
G.M. DANEVIG	Norge
PROFESSOR SIEDLECKI	Polen
ARGOS	Sverige
GUNNAR THORSON	Danmark
ARNE TISELIUS	Sverige

EF's regelverk om adgangen til fiskerisonene

– EF-domstolen anser de nasjonale fiskekvotene som et unntak fra reglene om lik adgang til alle EF-landenes fiskefelt. Så lenge dette unntaket gjelder, har EF-domstolen konkludert med at det er i samsvar med EF-retten at den enkelte kyststat bestemmer at fiskefartøyer som skal ha fiskelisens, må ha en reell tilknytning til den aktuelle kyststaten, skriver Trond Paulsen i denne artikkelen om regelverk knyttet til EF og adgangen til fiskerisonene.

I artikkelen beskriver og forklarer Paulsen utviklingen av EF's forhold til fiskeriene fra 1970 og fram til i dag. Han tar videre for seg tre avgjørelser som nylig er gjort av EF-domstolene, dommer som inntil videre er retningsgivende blant annet hvordan den enkelte kyststat i EF kan tilgodese egne fiskere ved fordeling av fiskekvoter.

Trond Paulsen (44) har siden starten på Norges fiskeriforhandlinger med EF i 1970 vært knyttet til Fiskeridepartementets internasjonale kontor. I 1983 ble han ekspedisjonssjef og leder for utredningsavdelingen, blant annet med ansvar for Norges forhold til EF. I den forbindelse har Paulsen fram til 1989 ledet departementets forhandlinger med EF. For tiden har han permisjon fra Fiskeridepartementet, og arbeider som advokat i Oslo. I dette advokatfirmaet representerer han blant annet norske oppdrettere i EF's pågående dumpingsak mot Norge. Trond Paulsen er utdannet statsviter og jurist.

I Bakgrunn

EF's regelverk om adgang til fiskefeltene er nylig blitt nærmere presisert gjennom tre domsavgjørelser fra EF-domstolen. Dette gjelder spørsmål som nesten kontinuerlig er blitt behandlet i en eller annen form i tiden siden EF etablerte prinsippene for sin felles fiskeripolitikk. Spørsmålet var på flere måter svært aktuelt da Norge forhandlet om medlemskap i EF i årene 1970–72. I denne artikkelen vil det bli tatt utgangspunkt nettopp i disse forhandlingene, før det blir gitt en fremstilling av EF's regler om adgang til fiskefeltene og om fordelingen på de ulike medlemslandene. Deretter følger en kort redegjørelse om de avgjørelser som EF-domstolen nylig har kommet med om hvordan den enkelte kyststat i EF kan tilgodese fiskere med tilknytning til kyststaten ved fordelingen av fiskekvotene.

Det er gått 20 år siden Norge hadde det første formelle møte i Brussel om medlemskap i EF. I utenriksminister Sven Stray's åpningserklæring den 30. juni 1970 ble det bl.a. orientert om de særlige problemene som knyttet seg til EF's fiskeripolitikk. I januar 1972 gikk fiskeriminister Knut Hoem ut av Trygve Brattelis regjering seks dager etter at forhandlingsresultatet forelå. Det var avtale-

bestemmelsene om adgangen til fiskefeltene som Knut Hoem i likhet med Norges Fiskarlag ikke kunne godta.

Svært mye har forandret seg siden den gang på fiskerisiden, både i Norge og i EF. For 20 år siden var det stor frykt i kyst-Norge for en nærmest uregulert adgang for EF's fiskefartøyer til de norske fiskefeltene som mulig del av et stort EF-hav. Den gang hadde EF ikke kommet frem til noen avtale om begrensning av fisket for å bevare fiskebestandene. Siden januar 1983 har det foreligget en avtale i EF om kvoteregulering av fisket. Når det gjelder situasjonen i kyst-Norge, har også mye endret seg. Den norske fiskerijurisdiksjonen ble den 1.1.1977 utvidet fra 12 n. mil til 200 n. mil. Det er siden utviklet et tett samarbeid mellom EF og Norge om forvaltningen og fordelingen av felles fiskeressurser i Nordsjøen samt om bytte av fiskerettigheter i partenes soner. For øvrig har fiskeri-Norge de siste 10 årene opplevd fremveksten av oppdrettsnæringen og dens behov for stabil markedsadgang.

Men uansett, – i oktober og desember 1989 kom EF-domstolen i Luxemburg med domsavgjørelser som illustrerer at et hovedspørsmål i forhold Norge–EF fra

20 år tilbake, fortsatt er aktuelt innenfor EF, nemlig: Hvem skal egentlig ha retten til å utnytte fiskeressursene i EF-landenes fiskerisoner?

EF's utvidelsesforhandlinger i 1970 og etableringen av EF's fiskeripolitikk.

Etter å ha nølt i flere år med å etablere en felles fiskeripolitikk, vedtok EF's ministerråd prinsippene for sin felles fiskeripolitikk faktisk samme dag som forhandlingene om utvidelse av EF ble åpnet i 1970. Det nye hovedprinsippet som EF fastsatte, var at alle fiskefartøyer med EF-flagg skulle ha lik rett til å fiske innenfor alle EF-lands fiskerisoner.⁽¹⁾

Det har aldri vært særlig tvil om hovedgrunnen for etableringen av dette prinsippet var de forestående forhandlingene om utvidelse av EF. På den ene siden hadde man de relativt rike fiskefeltene i søkerlandene Norge, Storbritannia, Irland og Danmark med Færøyene og Grønland, på den andre siden de opprinnelige EF-medlemmene Frankrike og Vest-Tyskland med betydelig overkapasitet i sine fiskeflåter og behov for å sikre seg adgang til fiskefelter utenfor andre lands kyster.

Mens Frankrike tok mindre enn 30% av sine fangste i egne farvann, var det tilsvarende tallet for Tyskland på 5%.⁽²⁾ Dette var den reelle bakgrunnen for at EF valgte å slå fast at EF-traktatens bestemmelser om ikke diskriminering, på fiskeriområdet måtte innebære lik adgang til fiskerifeltene innenfor EF's fiskefarvann. EF valgte også i praksis å formulere saken på en kategorisk og prinsipiell måte, nemlig som et spørsmål om hvilken løsning som måtte følge av Roma-traktaten. EF slo således i 1970 fast at prinsippet om lik adgang til fiskefeltene nærmest var den eneste løsningen som var i samsvar med Roma-traktaten. Det var likevel ikke særlig tvil om at prinsippene for utnyttelse av en naturressurs måtte kunne vurderes på flere måter, uten at EF's prinsipp om ikke-diskriminering etter nasjonalitet skulle bli til sidesatt.⁽³⁾ Det som saken gjaldt var jo i realiteten hvordan adgangen til å utnytte en ressurs som ikke er underlagt privat eiendomsrett, skulle reguleres. EF valgte altså å slå fast at fiskebestandene i havet skulle være en EF-ressurs.

Norges forhandlingsopplegg i 1970

Det norske forhandlingsopplegget under medlemskapsforhandlingene i 1970, tok utgangspunkt i at kystdistriktene i Norge var helt avhengig av å kunne utnytte de betydelige fiskeressursene utenfor norskekysten.

Også dette opplegget var prinsipielt sett basert på at det ikke skulle gjøres forskjell mellom fiskere på basis av nasjonalitet. Opplegget var basert på at alle EF-lands fiskere i prinsippet kunne ha adgang til å utnytte fiskeressursene i norske farvann på lik linje med norske fiskere. Men utgangspunktet var at utenlandske fiskere først måtte etablere seg i Norge. Forutsetningen var således at fiskere fra andre EF-land måtte bosette seg i Norge.

Den etableringsrettslige løsningen som den norske regjering foreslo, var ikke foreslått som en særordning for Norge, men som en tilpasning av den fellesskapelige ordningen som kunne gjelde for alle EF-landene. For selskap som eide fiskefartøyer skulle det kreves at selskapet var registrert i den berørte kyststaten Norge. For selskaper ble det videre i den norske modellen foreslått at kyststaten måtte kunne kreve at minst 50% av kapitalen skulle være eid av personer bosatt i kyststaten og at flertallet av styremedlemmene var bosatt der. Fiskefartøyene måtte være registrert i kyststaten og føre dens flagg.⁽⁴⁾

Det norske forslaget fikk ingen tilslutning under forhandlingene i 1970-71, hverken av de opprinnelige medlemslandene eller av de andre søkerlandene. De andre søkerlandene (Storbritannia, Irland

og Danmark) la vekten på i størst mulig grad og lengst mulig å få oppretholdt nasjonale fiskerisoner på 12 n. mil. Heller ikke Britene viste altså noen interesse for det norske forslaget. Et hovedmoment i denne forbindelse var at for britene fremsto fiskevannene utenfor norskekysten som svært attraktive. Mulig tap av nasjonal beskyttelse av britiske fiskefarvann ville for britene kunne bli begrenset ved at det ville bli lettere å drive fiske i norske farvann. Dette førte til at Storbritannia under utvidelsesforhandlingene til slutt letter aksepterte prinsippene i den ny-etablerte fiskeripolitikken i EF.

Tidsbegrensede unntak fra regelen om lik adgang til fiskefeltene.

Den avtalen om tiltredelse til EF-traktaten som regjeringene i Storbritannia, Danmark og Irland (og Norge) fant akseptabel i januar 1972, innebar at i en overgangsperiode på 10 år kunne fisket i betydelige områder innenfor 12 n. mil forbeholdes fiskere som tradisjonelt hadde fisket i disse farvannene og som opererte fra havner i det samme geografiske kystområdet.⁽⁵⁾ Som en del av vedtaket om EF's felles fiskeripolitikk i januar 1983 ble denne ordningen med visse justeringer forlenget. Innen 31.12.1991 skal Kommisjonen fremlegge en rapport for Rådet om situasjonen innen fiskerinæringen i EF, herunder om utviklingen i den økonomiske og sosiale situasjonen i kystdistriktene og om status for de ulike fiskebestandene.

Unntakene fra prinsippet om lik adgang til fiskefeltene vil, med mindre det oppnås enighet om noe annet, i første omgang gjelde til utgangen av 1992. Hvis det innen da ikke blir enighet i Ministerrådet om noe annet, vil ordningen med 12-mils fiskerigrense gjelde for enda en 10-årsperiode, til 31.12.2002. Med mindre Ministerrådet innen da ville vedta en annen ordning, skal prinsippet om lik adgang for EF-landenes fiskefartøyer til å fiske inn til grunnlinjene utenfor EF-medlemmenes kyster gjelde deretter.⁽⁶⁾

II Fordeling av EF-kvotene på medlemsstatene

EF-landenes fiskerisoner ble utvidet til 200 n. mil fra 1.1.1977 (samtidig som i Norge). Men helt frem til 1983 forelå det ingen mer varig avtale i EF om hvordan de årlige kvotene for de ulike fiskeslagene skulle fordeles på EF-fartøyene. Fangstreguleringene i EF ble basert på årlige forhandlinger om kvotene for de ulike fiskebestandene.

Perspektivene ved Spanias og Portugals tilslutning til EF bidro til at EF den 25.1.1983 kom frem til en avtale om fordelingsnøkler for de ulike fiskebestandene, basert på nasjonale andeler for de ulike EF-landene.⁽⁷⁾ Særlig den betydelige spanske fiskeflåten hadde ført til frykt for et press på EF's fiskeressurser, og det var derfor om å gjøre for de daværende EF-landene å få avtalt kvoteandeler på medlemslandene før påbegynnelsen

Nå avdøde Knut Hoem gikk i januar 1972 av som fiskeriminister og ut av Trygve Brattellis regjering i protest mot forhandlingsresultatet som Norge hadde oppnådd for de norske fiskerier ved et eventuelt EF-medlemskap. I likhet med Norges Fiskarlag kunne Hoem ikke godta avtalebestemmelsene om adgangen til de ulike EF-landenes fiskefelt. (Arkivfoto)

av realitetsforhandlingene om den spanske og portugisiske tilslutningen til EF.⁽⁸⁾

Enigheten i 1983 om kvoteandeler for de ulike fiskeslagene fordelt på EF-statene kom etter seks års forhandlinger. De avtalte andelene ble, for at de ikke for klart skulle binde opp kvotedelingen for fremtiden, ikke fastsatt som prosenter. Kvoteene ble fastsatt i tonn (formelt sett for året 1982), men alle medlemsstatene var innforstått med at tallene skulle tjene som fordelingsnøkler for årene fremover. Grunnlaget for kvotefordelingen skulle være de enkelte EF-landenes fangster i den foregående 10-årsperioden, og med særlig vekt på fisket i årene 1973-76. Videre skulle det tas hensyn til kystområder som var særlig avhengig av fiskerieringen, og endelig til hvilke tap de ulike landene hadde hatt som følge av at land utenfor EF utvidet sine fiskerisoner. Men i praksis ble de avtalte kvotenøkklene i hovedsak basert på de ulike landenes tradisjonelle fiske. I praksis fikk de ulike kyststatene kvoteandeler som harmonerte ganske godt med sitt daværende fiske. En annen sak var at et land som Storbritannia med sine rike fiskefelt, ikke fikk kvoteandeler som ga full uttelling for dette.

Kvotefordelingen er ment å skulle sikre stabilitet i det tradisjonelle fisket og særlig å prioritere fiskere med bosettingsmessig avhengighet av de tilstøtende kyst- og havfarvann.⁽⁹⁾ I praksis er det ikke så lett idag å se hvordan fordelingen til EF's fiskekvoter skulle foretas, dersom den ikke skulle kunne knyttes til nasjonalitet.

Det kan her også vises til at kontrollen med fisket og håndhevelsen av fiskeribestemmelsene i det vesentligste er nasjonale oppgaver i EF. Men i og for seg kan det vel likevel tenkes modeller for hvordan EF-kvoteene kunne fordeles uavhengig både av nasjonalitet og bosetting, nemlig etter et auksjonssystem. Kvoteene kunne auksjoneres ut årlig, og de fiskebåtrederer som hadde de høyeste budene ville få utnytte EF's fiskekvoter. Selve varigheten av retten til å utnytte fiskekvoter ville vel raskt bli et problem ved en ordning basert på et auksjonssystem. Et system basert på at kvoteene måtte kjøpes på årlig basis, ville innføre enda et element av usikkerhet for en næring som allerede er preget av den usikkerhet som ligger i selve naturens eget usikre ressursgrunnlag. En ordning med årlig salg av kvoter ville neppe føre til en best mulig anvendelse av fangst- og foredlingskapasitet i fiskerieringen totalt sett. I praksis ville det trolig tvinge seg frem en ordning som sikret et mer langsiktig grunnlag for kvotefordelingen, enn hva en ordning med årlige auksjoner kunne gi.

En fordeling av fiskekvotene i EF til medlemsstatene vil i praksis i ethvert fall normalt kunne sikre kvoter for fiskere i kystområdene som tradisjonelt har vært avhengig av dette fisket. Fiskeressursene har i utpreget grad dannet grunnlag for bosetting i distriktene, i utkantområdene. Dette er i praksis situasjonen i de fleste land.

Det må antas at EF innen overskuelig fremtid på en eller annen måte fortsatt

vil måtte holde seg til nasjonalstatene som hovedbasis for fordeling av fiskeressursene.

III Utnyttelsen av det enkelte EF-lands kvote

EF's ordning med nasjonale fiskekvoter har de siste årene ført med seg enkelte rettstvister. De nasjonale fiskekvotene innebærer at det er opp til det enkelte EF-land å fordele kvoteene videre på fiskerne. EF-bestemmelsene er basert på at den enkelte stats kvoter bare skal utnyttes av fartøyer som er registrert i eller fører statens flagg.⁽¹⁰⁾ Men det er ikke fastsatt nærmere EF-bestemmelser om hva som skal legges til grunn for fordelingen av kvoteene på fiskerne. Selv om fiskekvotene er tildelt den enkelte medlemsstat, ligger det ikke i dette at den enkelte stat står fritt i å fastsette vilkår for å kunne fiske på kvoteene. EF-kommisjonen oversendte sommeren 1989 en melding med forslag til retningslinjer til medlemsstatene om dette.⁽¹¹⁾ I forslaget ble det understreket at medlemsstatene ved fordelingen av fiskekvotene ikke kunne diskrimineres hverken formelt eller reelt på basis av nasjonalitet. Men det skal kreves at fiskefartøyer styres av en administrativ enhet basert i den berørte kyststaten. Omfanget av administrasjonen må stå i forhold til fiskefartøyers størrelse.

EF-domstolens avgjørelser høsten 1989

EF-domstolen har de siste måneder trukket opp enkelte hovedlinjer angående hvilke betingelser en medlemsstat kan stille for at et fiskefartøy under dets flagg skal få tillatelse til å fiske. Det gjelder tre forskjellige saker med spørsmål om britiske fiskeribestemmelser er i samsvar med EF-retten. Alle sakene gjelder det som de siste årene har fått betegnelsen «kvotehopping». Med dette siktes det til at fiskebåtrederer fra én medlemsstat utnytter et annet medlemslands fiskekvote. Utover i 1980-årene hadde flere spanske selskap kjøpt opp britiske fiskebåtrederier og tråle-

Storbritannia aksepterte forhandlingsresultatet fra 1972 der det går fram at adgangen til et EF-lands fiskefelt ikke skal bestemmes ut fra nasjonalitet, men ut fra EF-tilhørighet. Etterhvert som det ble klart at også Spania og Portugal ville søke om EF-medlemskap, bidro dette til at EF-landene satte fart i forhandlingene om kvoteandeler på medlemslandene. Særlig den betydelige spanske fiskeflåten hadde ført til frykt for et press på EF's fiskeressurser. For de daværende EF-landene var det derfor av stor betydning å få avtalt kvoteandeler seg i mellom før realitetsforhandlingene om EF-medlemskap for Spania og Portugal ble igangsatt. En kvoteavtale kom i stand i 1983.

I løpet av høsten 1989 har EF-domstolen tatt flere avgjørelser vedrørende forholdet mellom de ulike EF-lands fiskerier. Blant annet ved tre anledninger har Storbritannias fiskeribestemmelser vært satt opp mot det regelverk som gjelder for EF-landene.

Sakene det har vært strid om er krav til fartøyerens nasjonalitet, krav til mannskaps bosetting og betaling av kyststatens trygdeordning, og det er krav om at fartøyet opererer fra kyststatens havner og leverer fangster der.

(FAXIMILE HAVFISKEREN)

re som så ble bemannet med spanske fiskere. Dette førte til at britiske myndigheter i annen halvdel av 1980-årene vedtok ulike bestemmelser for å forhindre at spansk-kontrollerte fiskebåtredere skulle få lisens for fiske på britiske fiskekvoter. Flere av disse bestemmelsene ble bragt inn for EF-domstolen.

Krav til eierens nasjonalitet

Den første av de tre domsavgjørelsene er en kjennelse av 10.10.1989 fra EF-domstolen med en midlertidig forføyning⁽¹²⁾ rettet mot den britiske regjering etter krav fra EF-kommisjonen. Saken gjaldt visse bestemmelser om eierens nasjonalitet i den nye britiske Skipsfartsloven av 1988. Det er bestemt i loven at for å kunne bli innført i det nye britiske fiskefartøyregisteret, må fartøyet være britisk eid og drevet og kontrollert fra Storbritannia. (britiske fiskerimyndigheter kan dispensere fra bestemmelsene). For å kunne anses som britisk- eid måtte minst 75% av selskapet være eid av britiske borgere med bopel i Storbritannia, ha sitt hovedkontor der og minst 3/4 av styremedlemmene må være briter. Tidligere hadde det vært nok at selskapet var eid av et selskap som var registrert i Storbritannia og med hovedkontor der. I den britiske skipsfartsloven av 1988 er det også krav for å kunne bli registrert at fiskefartøyet er styrt, drevet og kontrollert fra Storbritannia. ⁽¹³⁾ Kommisjonen har i sine prosesskrift til EF-domstolen ikke tatt opp denne bestemmelsen. Kommisjonen har bare gått inn på kravet om eierens nasjonalitet, og krav om eier skal være bosatt i Storbritannia er ikke berørt. Med denne begrensningen i søksmålets rekkevidde har britiske eksperter ment at de fleste av de aktuelle spansk-kontrollerte fiskefartøyene i Storbritannia uansett vil falle utenfor det britiske fartøyregisteret. ⁽¹⁴⁾

I sin saksfremstilling for EF-domstolen påberopte den britiske regjering seg behovet for å sikre at de fiskefartøyer som fisket på britisk lisens hadde en reell tilknytning til Storbritannia. EF-kommisjonen ga for sin del uttrykk for forståelse for at det kunne være nødvendig å fastsette visse vilkår for å sikre en slik tilknytning. Men Kommisjonen anførte at dette ikke

EF-domstolen åpner for "kvotehoppere"

Den britiske regerings krav om at fartøysere, der søker optagelse i det nye fartøysregister, skal være britiske statsborgere, er i strid med EF-reglerne, siger en foreløbig kendelse fra EF-domstolen

■ En foreløbig afgørelse fra EF-domstolen i Luxemburg betyder en genåbning af kvotehopperes fiskeri på britiske kvoter. EF-kommisjonen har bragt den britiske regerings nye fartøysregister for domstolen, fordi kommisjonen mener, at registeret er i strid med EF-reglerne.

■ Den britiske regering stiller krav om, at fartøysere, der søger optagelse i det nye fartøysregister, skal være britiske statsborgere. Men EF-domstolen siger, at de skal kun være EF-borgere. En endelig afgørelse fra EF-domstolen i sagen ventes først af foreligge om halvandet år.

Men i mellemtiden ventes det, at en halv snes fartøyer, der har været udelukket fra at fiske på britiske kvoter, igen får adgang til fiskeri. Men den foreløbige afgørel-

se fra EF-domstolen har ikke afvist de andre britiske krav til optagelse i fartøysregisteret, nemlig at ejere af britisk registrerede fartøyer skal være bosiddende i UK, og at selskaberne, der ejer fartøyer, skal for 75 procent vedkommende være britisk ejet og finansieret.

Ingen praktisk betydning

Den britiske vice-fiskeriminister, David Curry, siger til Fishing News, at han ikke

tror den foreløbige afgørelse fra EF-domstolen får nogen større praktisk betydning. "Den vil ikke føre til en armada af fartøyer på britiske fiskepladser", konstaterer han, og tilføjer, at det er vigtigt at notere, at EF-domstolen ikke har afsagt en endelig kendelse.

"Det er en foreløbig afgørelse". David Curry har besøgt ministerkolleger i Vesttyskland, Irland og Danmark, og her fundet støtte til det britiske forsøg på at stoppe kvotehopning. ■

berettiget unntak fra EF-traktaten om at det ikke skal gjøres forskjell på borgerne i EF etter nasjonalitet.

Domstolen viste i sin kjennelse til at EF's ordning av 1983 med fordeling av fiskekvotene på de ulike EF-landene i seg selv representerer et avvik fra prinsippet om lik adgang til fiskefeltene for fiskefartøyer i de ulike EF-landene. Domstolen pekte på at bakgrunnen for unntaket var at så lenge det var mangel på fiskeressurser, var det nødvendig å sikre en relativ stabilitet i fisket for å tilgodese områder som var spesielt avhengige av fiske. EF-domstolen så det imidlertid slik at dette ikke berettiget avvik fra Roma-traktatens bestemmelser om etablering (artikkel 52) og om deltakelse i selskapers kapital (artiklene 221 og 58).

EF-domstolen vedtok en midlertidig forføyning inntil endelig dom i saken foreligger. Domstolen påla Storbritannia inntil da å ikke anvende vilkårene om britisk eierskap for fartøyer fra et annet medlemsland som inntil 31. mars 1989 hadde fisket under britisk flagg og med britisk lisens.

Krav til mannskapet, - bosetting og om betaling til kyststatens trygdeordning

De to neste sakene gjelder dommer som ble avsagt 14.12.1989. Begge gjelder krav som britiske fiskerimyndigheter, med hjemmel i britisk lovgivning, stiller for at

britisk-registrerte fiskefartøyer etter 1.1.1986 kunne få britisk fiskelicens. Begge gjaldt saker som var til behandling ved britisk domstol som ba EF-domstolen avklare hva som følger av EF-retten. Den første⁽¹⁵⁾ gjaldt et britisk krav om at 75% av mannskapet må være bosatt i Storbritannia for at fartøyet kunne få fiskelicens. Videre kreves at skipperen og hele mannskapet betaler til den britiske trygdeordningen.

I dommen ble det pekt på at bakgrunnen for EF-forordningen av 1983 om de nasjonale fiskekvotene, var å sikre hver av medlemsstatene en relativ stabilitet i fisket på de berørte fiskebestandene. Denne stabiliteten måtte sikre de særlige behovene i kystområder hvor befolkningen var særlig avhengig av fiske. Det ble i dommen pekt på at hensikten med kvotene var å sikre hvert medlemsland en andel av EF's totalkvote, i det vesentlige basert på langstnivået for tradisjonelt fiske og de fangstmuligheter som den lokale kystbefolkning hadde nydt godt av før etableringen av kvotesystemet.

Uten noen særlig inngående drøftelser av spørsmålet konkluderte EF-domstolen med at det britiske bosettingskravet ikke var relevant for å fremme hensikten med EF's kvoteordning. Domstolen konkluderte således med at det er i strid med EF-retten for en medlemsstat å sette som betingelse for å kunne få lisens til å fiske på medlemsstatens kvoter at mannskapet og skipperen er bosatt i staten.

Domstolen drøftet deretter de britiske bestemmelsene om at skipperen og mannskapet på fiskefartøy med britisk fiskerilisens, måtte betale inn til den britiske trydeordningen. Her var konklusjonen at slike krav ikke stred mot EF-retten. Begrunnelsen var ikke av fiskerirettlig karakter. Domstolen viste til at det som utgangspunkt var opp til det enkelte medlemsland å bestemme for hvem det nasjonale trygdesystemet skulle gjelde for. Britiske myndigheter kunne derfor bestemme at besetningen på fartøy med britisk fiskerilisens må betale inn til den britiske trygdeordningen.

Krav om at fartøyet opererer fra kyststatens havner og leverer fangsten der.

Den andre dommen⁽¹⁶⁾ gjelder enkelte andre vilkår som britiske fiskerimyndigheter, med virkning fra 1.1.1986, hadde fastsatt for at britisk-registrerte fiskefartøyer kunne erverve eller få beholde sin fiskerilisens. Det var således bestemt at fartøyet må operere fra britisk havn i begge halvår. Britiske myndigheter anså for å være tilfredsstillt dersom fartøy i hvert halvår enten hadde landet minst halvparten av sine fangster i britisk havn, eller det var annen dokumentasjon for at fartøyet hadde vært i britisk havn minst fire ganger med minst 15 dagers mellomrom.

EF-domstolen konkluderte med at någjeldende EF-rett ikke forhindrer en medlemsstat i å sette som betingelse for at et fiskefartøy skal få fiskerilisens, at det har en reell økonomisk tilknytning til landet. Men dette gjelder bare så lenge tilknytningen berører forholdet mellom fartøyets fiskerivirksomhet og den befolkningen som er avhengig av fiskeriene. Det ble videre i dommen slått fast at for å sikre en slik økonomisk tilknytning kunne en medlemsstat kreve at fiskefartøyet opererer fra havner i staten, så lenge det ikke ble stilt krav om at det skulle gå ut fra slik havn på hver eneste tur. Tilsvarende kunne det kreves at en del av fartøyets fangster ble landet i havner i den aktuelle kyststaten. Men det kunne ikke kreves at hver eneste landing måtte foretas i landets havner. Domstolen godtok altså at kyststaten i nokså stor grad stiller krav om at et fiskefartøy for å kunne fiske på landets kvoter, må ha en reell og vesentlig tilknytning til den samme staten.

Sluttord

Perspektivene under medlemsskapsforhandlingene i 1970 knyttet til Norges rike fiskefelt, bidro til at det opprinnelige EF vedtok prinsippet om såkalt lik adgang til fiskefeltene. Perspektivene i 1983 før til slutningen til EF av Spania, med landets betydelige overkapasitet i fiskeflåten, bi-

dro til at EF avtalte en ordning med nasjonal fordeling av fiskekvotene. Interessemotsetninger mellom EF-land med relativt betydelige fiskekvoter og land med betydelig overkapasitet i fiskeflåten har de siste årene ført til spenninger særlig mellom britiske og spanske fiskerierter. Dette kan rettslig sett karakteriseres som en konflikt mellom EF-prinsippet om at det ikke skal gjøres forskjell mellom EF-borgere etter nasjonalitet, og behovet for å sikre særlig fiskere fra kystdistriktene adgang til fiskeressursene i tilstøtende farvann. EF-domstolen anser de nasjonale fiskekvotene som et unntak fra reglene om lik adgang til fiskefeltene. Men så lenge unntaket gjelder, har domstolen konkludert med at det er i samsvar med EF-retten at den enkelte kyststat bestemmer at fiskefartøyer som skal ha fiskerilisens, må ha en reell tilknytning til kyststaten.

EF's regelverk om adgangen til å utnytte fiskeressursene vil også i årene fremover gjennomgå endringer. Hvilken retning endringene vil gå, er det ikke egentlig så lett å uttale seg om. Men i hvert tilfelle må det antas at de EF-land som har sterke distriktmessige interesser knyttet til fiskeriene, også i fremtiden vil sørge for at dette blir gjenspeilet i det regelverk som i praksis vil gjelde for utnyttelsen av fiskeressursene i EF.

Noter

(¹) Fastsatt i Rådsforordning nr. 2141/70, senere erstattet av Rådsforordning nr. 101/76 (OJ, 1976, L20, s. 19).

(²) Jfr. Michael Leigh: European integration and the Common Fisheries Policy, London, 1983, s. 15 og s. 28.

(³) Jfr. Michael Leigh, op.cit. s. 27-.

(⁴) Jfr. norsk PM av 04.05.1971, jfr. St.meld. nr. 90 (1970-71), s. 83-84 og bilag 2.

(⁵) Tiltredelsesakten av 22.1.1972, art. 100-103.

(⁶) Rådsforordning nr. 170/83(OJ, 1983 L 24).

(⁷) Rådsforordning nr. 170/83, art. 4 og 5.

(⁸) Det ble forøvrig tilslutt avtalt at Portugal og Spania skal integreres fullt ut i EF's Fiskeripolitikk først etter en overgangsperiode til 1.1.1996. jfr. Tiltredelsesakten av 12.6.1985 (OJ, 1985, L 302), art. 162.

(⁹) Jfr. rådsforordning nr. 170/83, artikkel 4 og preamblet samt preamblet til rådsforordning nr. 172/83, jfr. pkt. 23-24 i EF-dommen av 14.12.1989 i sak C-3/87.

(¹⁰) Jfr. forordningene nr. 2057/82 (særlig art. 10(1) og nr. 4027/86).

(¹¹) Meddelelse av 19.7.1989 (89/C224/03).

(¹²) Sak 246/89 R.

(¹³) Merchant Shipping Act 1988, section 14(1) b) «the vessel is managed, and its operations are directed and controlled, from within the United Kingdom».

(¹⁴) Financial Times, 11.10.1989.

(¹⁵) Sak C-3/87.

(¹⁶) Sak C 216/87.

EF's regelverk vil i følge artikkelforfatteren også i årene framover gjennomgå endringer.

- Hvilken retning endringene vil gå er det imidlertid ikke så lett å uttale seg om. Men i hvert tilfelle må det antas at de EF-land som har sterke distriktmessige interesser knyttet til fiskeriene, også i fremtiden vil sørge for at dette blir gjenspeilet i det regelverk som i praksis vil gjelde for utnyttelsen av fiskeressursene i EF, hevder artikkelforfatteren.

Frihandelstatus for fisk og fiskevarer i EFTA

Fra 1. juli 1990 skal all toll og alle kvantitative importbegrensninger i handel med fisk og fiskevarer innen EFTA være avviklet. Det omforente avtalegrunnlaget gir frihandelstatus for fisk og fiskevarer innen EFTA, og det er ventet at Norges omsetningsmuligheter i EFTA-landene vil øke med flere titalls millioner kroner.

Som en konsekvens av liberaliseringen av handel med fisk og fiskevarer, vil alle statlige økonomiske støttetiltak som kan virke handelsvridende måtte avvikles. Det må også det norske prissystemet med differensierte priser for ferskfisk til forskjellige bruk. Videre inneholder den omforente avtalen nye bestemmelser og fortolkninger av landinger og etableringer.

Sammen med Island har Norge siden undertegnelsen av EFTA-konvensjonen i 1960 arbeidet for at fisk og fiskevarer skal få frihandelstatus i EFTA-området.

Gjennomslag

Allerede ved utarbeidelsen av EFTA-konvensjonen under Saltsjøbadforhandlingene i 1959 ble det fra norsk side lagt stor vekt på å oppnå et tilfredsstillende resultat for handel med fisk og fiskevarer. Norge framholdt at fisk og fiskevarer måtte vurderes som en egen varegruppe, og ikke knyttes opp i mot landbruksproduktene. Videre hevdet Norge at industrielt bearbejdede varer av fisk og annet marint råstoff måtte få frihandelstatus på lik linje med industrivarer. Norge fikk tilslutning til store deler av dette forslaget, og av de fiskeprodukter som fram til i dag har vært frihandelsvarer i EFTA er blant annet frysede fileter, fiskehermetikk, fiskemel, og frysede pillede reker.

Norske myndigheter har kjempet i nærmere tretti år for prinsippet om full frihandel med fisk og fiskevarer.

Tretti år

I Konvensjonen som ble undertegnet i 1960 er det også nedfelt en målsetting om å gjøre de resterende fiskevarene frihandelsvarer. Det skulle imidlertid gå nærmere tretti år til før Norge og Island fikk gjennomslag for den målsettingen.

Det skjedde under ministerrådsmøte i Tammerfors i juni 1988 da det i EFTA ble enighet om prinsippet om full frihandel med fisk og fiskevarer. Ved regjeringssjefsmøte i Oslo i mars 1989 ble denne enigheten befestet, og ved ministerrådsmøte i Kristiansand i juni 1989 ble det formelle vedtaket om full frihandel for fisk

og fiskevarer i EFTA fattet. Med Stortingets, og de andre EFTA-lands myndigheters godkjenning, blir dermed fersk, kjølt og fryst fisk og skaldyr også unntatt fra handelsrestriksjoner EFTA-landene imellom.

Overgangsordninger

Det er i enighet EFTA-landene imellom om en overgangsordning for finsk import av laks og østersjøsild. Ordningen innebærer at Finland midlertidig får fortsette sitt handelsregime for disse fiskeslagene. Finland skal før 31. desember 1992 legge fram for EFTA en tidsfestet liberaliseringsplan.

Det er også enighet om en overgangsordning for svensk importlisensering for sild og torsk. Fram til utgangen av 1993 kan Sverige tillemppe importlisenseringen på disse fiskeslagene i tilfelle alvorlige forstyrrelser oppstår på det svenske markedet. Sverige kan videre beholde sine kvantitative importbegrensninger for østersjøsild så lenge Finland beholder sitt midlertidige handelsregime for denne varen.

Fisk – en industrivare

Det omforente avtalegrunnlaget for handel med fisk bygger på de tolkninger og retningslinjer som en arbeidsgruppe har utarbeidet for å avklare fiskerinæringens forhold til aktuelle deler av EFTA-konvensjonen. Blant annet har arbeidsgruppen vurdert og gjennomgått Konvensjonens artikkel 10, Kvantitative importrestriksjoner; 13, Statsstøtte; 14, Offentlige foretak; og artikkel 16, Etablering.

I henhold til tolkningen av Konvensjonens artikkel 10, vil liberaliseringen inne-

bære at det fra 1. juli 1990 ikke lenger skal være toll eller kvantitative importbegrensninger i handel med fisk og fiskevarer i EFTA. Utgangspunktet er at fisk og fiskevarer skal behandles som industrivarer.

Ikke handelsvridende statsstøtte

Når det gjelder konvensjonens artikkel 13, er arbeidsgruppens mening at all statsstøtte i prinsippet skal avvikles innen utgangen av 1993. Nedfelt i EFTA-konvensjonen og dens fortolkninger er det likevel

rom for en viss statlig støtte. En forutsetning er imidlertid at en slik støtte ikke virker handelsvridende.

Endret pris-system

I henhold til arbeidsgruppens fortolkning av Konvensjonen er de norske salgslagene i seg selv ikke uforenlig med artikkel 14 (Offentlige foretak), men deler av salgslagenes prissystem kan i følge arbeidsgruppen ikke godtas. Blant annet har de kommet fram til at de norske salgslagene praksis med differensierte priser

for ferskfisk til forskjellig bruk ikke er forenlig med EFTA-Konvensjonen, og at denne praksisen må legges om innen 1. juli 1992.

Når det gjelder Konvensjonens artikkel 16, er det enighet om at etableringsrettighetene i EFTA-konvensjonen ikke skal omfatte fiskebåter og fabrikkskip. Denne presiseringen er begrunnet ut fra forholdet til ressursforvaltningen, og understreker at adgangen til fiskeressursene ikke berøres.

— ah

Virksomheter for norsk fiskerinæring

(utdrag av stortingsproposisjon nr. 77 89/90)

1. Avvikling av importrestriksjoner

Norge vil med sin betydelige eksport av fisk og fiskevarer nyte godt av en avvikling av importrestriksjoner i EFTA for fiskerisektoren. Nedenfor gis en sammenfattende vurdering av nåværende importrestriksjoner i EFTA som er av betydning for Norge og som skal avvikles i henhold til den foreliggende avtale.

1.1. Sverige

1.1.1. Prisreguleringsavgiftene

Avgiftene som pålegges fersk og frossen fisk og skaldyr (også på EFTA-frihandelsvaren fryst fiskefilet) med ca. 6% av importverdien, er et hovedproblem for norsk eksport av fisk til Sverige. (Anslagsvis 20–25 mill. NOK betales i slik avgift for norsk fisk til et støttefond for svenske fiskere). Sverige har tilkjennegitt at disse avgiftene vil bli avvirket i forbindelse med etableringen av frihandel for fisk og fiskevarer i EFTA.

1.1.2. Lisensieringsordninger

Ulike ferskfiskvarer er underlagt krav om importlisens ved eksport til Sverige. For norsk eksport er det lisenskravet for fersk og kjølt torsk som i praksis betyr noe. Det gis praktisk talt ikke importlisens for slik torsk. Årlig potensiale for norsk torsk eksport til Sverige kan anslås til flere titall millioner kroner.

1.2. Finland

Finland har i dag årlige importkvotereguleringer for fersk og rundfrossen fisk av en del fiskeslag. Det er kvoteordningen for fersk og frossen laks som skaper problemer. I 1987 ga Finland lisens for lakseimport til en verdi av ca. 500 000,- NOK. Røkelaks pålegges en toll på 10%. Markedspotensialet for norsk eksport av laks til Finland er betydelig.

1.3. Østerrike

For laks (fersk, kjølt eller fryst) pålegges en toll på 25%. I 1988 var eksporten til Østerrike på ca. 100 tonn fersk laks og ca. 15 tonn frossen, til en verdi av ca. 5,5 mill. NOK. Tollen anses som svært restriktiv for eksporten til et potensielt interessant marked. For reker anvendes tollsatser fra 13% til 25%. Eksporten fra Norge var i 1988 på bare 6 tonn, men markedet vurderes likevel som interessant.

1.4. Sveits og Island

Sveits og Island har stort sett ikke tollbeskyttelse på fisk og fiskevarer, og liberaliseringsvedtaket vil derfor ikke ha videre betydning for norsk eksport til disse landene.

1.5. Norge

Avvikling av importrestriksjoner i EFTA berører også norske importrestriksjoner på ett punkt: Forbudet mot innføring av fersk makrell fra utlandet uten samtykke fra Fiskeridepartementet er ikke i samsvar med Stockholm-konvensjonen. Kgl.res. av 6. juni 1985 om importregulering av makrell må derfor endres slik at det gjøres unntak for import fra EFTA-land.

2. Landingsrettigheter

Den omforente fortolkningen av artikkel 10 i Stockholm-konvensjonen angir at fisk og andre marine produkter som landes av fiskerifartøyer fra andre medlemsstater skal gis en behandling som ikke er mindre gunstig enn den som gis tilsvarende produkter som landes av egne fiskerifartøyer. Dette betyr at det må gjøres unntak fra det norske generelle landingsforbudet for fiskerifartøyer hjemmehørende i EFTA-land, i praksis i første rekke fartøyer fra Island og Sverige. Prinsippet om likebehandling vil imidlertid medføre at også slike landinger vil bli underlagt norske

reguleringer av førstehåndsomsetning av fisk. For norsk fiskerinæring vil adgang til å lande fangster for fiskebåter fra EFTA-land kunne representere et administrativt problem i situasjoner med store tilførsler av fisk. Utenlandske landinger bidrar imidlertid positivt til norsk fiskeindustri i situasjoner med lav ressurstilgang. Adgangen til landinger i Norge under EFTA-avtalen vil imidlertid neppe ha store praktiske konsekvenser da man allerede praktiserer en liberal dispensasjonsadgang. Liberaliseringen på dette punkt vil også medføre at norske fiskere vil ha adgang til å foreta direkte landinger i andre EFTA-land. Dette vil ikke medføre store praktiske endringer i forhold til dagens situasjon for norske fiskere ettersom disse ikke møter begrensninger av betydning på å levere fangstene i andre EFTA-land.

3. Statsstøtte

3.1. Innledning

For å angi den relative størrelsen på statsstøtte til fiskerisektoren i de forskjellige EFTA-land har EFTA-sekretariatet laget følgende oversikt over støtte pr. ansett i fiskerisektoren (inkl. akvakultur):

Tabell 1 Statsstøtte til fiskerisektoren i EFTA-land pr. ansett

	1985	1986	1987
Finland	2.000	2.000	2.475
Island	674	1.055	863
Norge	6.461	5.915	3.164
Sverige	6.163	5.571	4.952

Tall i ECU, (1 ECU = NOK 6,73 pr. 31.12.1985, NOK 7,91 pr. 31.12.1986 og NOK 8,11 pr. 31.12.1987).

Hvilke støttetiltak til fiskerinæringen som eventuelt vil være i strid med Stockholm-konvensjonen, vil naturlig nok være avhengig av hvor streng tolkning man legger

til grunn. Avtalen innebærer at de nasjonale støtteordninger må bli justert innenfor en akseptabel ramme innen 31.12.1993.

Forhandlingene om støtte til fiskerinæringen skjer på grunnlag av Hovedavtalen for fiskerinæringen som ble inngått 3. juni 1964 mellom Norges Fiskarlag og staten ved Fiskeridepartementet. (St. meld. nr. 7 og Innst. S. nr. 48 for 1964-65).

Det heter i Hovedavtalen av Norges Fiskarlag skal kunne kreve forhandlinger om støttetiltak når lønnsveien under normale fangstforhold for vanlig godt drevne og velutstyrte fartøyer som driver helårsfiske, etter lagets oppfatning ikke står i rimelig forhold til inntektene i andre næringer.

Det går fram av Hovedavtalen at statsstøttens hensikt og mål er å effektivisere fisket, tilvirkning og omsetning. Næringen skulle på noe sikt bli uavhengig av statsstøtte. På bakgrunn av at næringen kunne oppleve sterkere svingninger i inntektsgrunnlaget, var staten dessuten villig til å forhandle om fiskeristøtte i særlig vanskelige situasjoner.

3.2. Tiltak som anses ikke å være i samsvar med Artikkel 13

3.2.1. Generelle støttetiltak

Generelle støttetiltak som gjelder hele sektoren anses i utgangspunktet ikke å være i samsvar med Stockholm-konvensjonen. Dog godtas generelle støttetiltak for strukturrasjonalisering overfor sektorer med overkapasitetsproblemer som sikrer en nedbygging av produksjon og sysselsetting i sektoren forutsatt at støtten er strengt begrenset i tid og følges opp av et tilpasningsprogram.

En må regne med at generelle pristilskudd vil være i strid med Stockholm-konvensjonen. Det samme vil trolig også gjelde tilskudd til nedbetaling av lån og rentestøtte til Sildefondet, agntilskuddet og refusjonen av pakkeforsikringen. Det kan også reises spørsmål ved de særskilte pristilskuddene til forskjellige typer fiske-slag, men enkelte av disse vil med visse omlegginger trolig kunne defineres som regionale støttetiltak. jf. punkt 3.3.2 nedenfor.

3.2.2 Etablering av nye arbeidsplasser

EFTA tillater normalt generelle støttetiltak for etablering av nye arbeidsplasser forutsatt at slik støtte ikke går til sektorer med overkapasitetsproblemer. Dette skal imidlertid ikke gjelde for fiskerisektoren.

Bestemmelsen innebærer en viss innskjerpelse for fiskerisektoren. Dette skulle ikke skape problemer for noen av de norske tilskuddsordningene til fiskerinæringen.

3.2.3. Små og mellomstore bedrifter

Støtte til små og mellomstore bedrifter for å utjevne de direkte ulemper som er

knyttet til bedriftsstørrelse er tillatt i EFTA, forutsatt at bedriften sysselsetter under 100 personer og har en omsetning på under 10 millioner ECU (ca. 77 millioner NOK). Denne type støttetiltak skal ikke tillates for selv fangstleddet (men kan altså gis for fiskeforedling).

3.3. Tiltak som anses å være i samsvar med Artikkel 13

3.3.1. Tiltak for å motvirke alvorlige markedsforstyrrelser

Støttetiltak med innenlandske minstepriser på førstehånd for fisk og kjøp av over-skuddsfisk, som anvendes for å motvirke alvorlige markedsforstyrrelser, anses normalt å være i samsvar med Stockholm-konvensjonen.

Slike støttetiltak tilsvarer EFs system med statsstøtte til markedsregulering. I stedet for å sette fiskere i stand til å selge fisken til en pris som er tilstrekkelig lav til å gi rimelig lønnsomhet for tilvirker og eksportør (slik våre pristilskudd virker), har EF valgt et subsidiesystem hvor fiske som ikke oppnår det man definerer som akseptable landingspriser, blir malt til mel og olje mens EF holder fiskerne delvis skadesløse. Det baserer seg på erfaringen

Island har stort sett ikke tollbeskyttelse på fisk og fiskevarer. Liberaliseringsvedtaket får derfor ikke stor betydning for norsk eksport til Island.

gen av at et relativt lite overskudd på markedet kan føre til et forholdsmessig langt større prisfall. Tilskuddsordningen har derfor først og fremst til hensikt å stabilisere markedet. Det norske pristilskuddssystemet, som innebærer bruk av prisstøtte eller annen ekstraordinær støtte, har den ulempen at det i et fallende marked vil kunne forsterke prisfalltendensene.

Tilskudd til langtidslagring og dobbelfrysing antas å være i samsvar med denne bestemmelsen. Også føringstilskudd er et tiltak som burde være akseptabelt i forhold til denne bestemmelsen.

3.3.2. Regionale støttetiltak

Regionale støttetiltak i den grad de er nødvendig for å opprettholde fiske i regioner som i større grad enn gjennomsnittet er avhengig av slik virksomhet og hvor inntekten fra fiske klart er under det nasjonale gjennomsnittet for fiskesektoren, anses normalt å være i samsvar med bestemmelsen i artikkel 13 i Konvensjo-

nen. Slike regionale tiltak skal ikke gjøre mer enn å motvirke kostnadsulemper i forhold til andre områder for fiske. Medlemsstater som innfører eller opprettholder slike tiltak skal i overensstemmelse med bestemmelsene i den omtalte fortolkningen av artikkel 13 gi tilstrekkelig informasjon om den regionale situasjonen som fører til innføringen eller opprettholdelsen av slike tiltak.

Dette punkt kan sikre at en del av tiltakene på støtteavtalen vil kunne aksepteres dersom det skjer en omlegging ved å gjøre tiltakene mer distriktsrettede. Det er også spørsmål om hvilken definisjon en legger seg på når det gjelder distrikter.

Investeringsstilskudd fra Distriktenes Utbyggingsfond (DU) til fiskeindustrien og fiskeoppdrett, og investeringsstilskudd fra Statens Fiskarbank til fiskeflåten i Finnmark er tiltak som trolig vil kunne være forenlige med dette punktet. I disse tilfeller er det snakk om tiltak med klar distriktsprofil. Ordinært investeringsstilskudd til fiskebåtkontrakter som har fått rentesubsidier har også en viss distriktsprofil, men her må trolig praksis justeres noen.

Lån til fiskeindustrien/oppdrett fra DU er også distriktsrettet. Subsidieelementet på disse lånene er dessuten begrenset. Det samme gjelder lån til øvrige formål enn nybygging og større ombygginger av fiskebåter i Statens Fiskarbank og statsgarantert driftskreditt gjennom Norges Bank til fiskeforedlingsbedrifter i Nord-Norge og til fiskeoppdrett i Finnmark og Nord-Troms. Slike statlige finansieringsordninger skulle være akseptable i forhold til Stockholm-konvensjonen.

Driftstilskudd til lineegnesentraler er et støtteiltak som er et generelt tiltak, men som på grunn av strukturen i fiskeflåten medfører at ca. 90% av avsetningen går til Nord-Norge. Dette tiltaket skulle derfor også være akseptabelt i forhold til Konvensjonen.

Beredskapsordningen for sildemel-fabrikkene er et tiltak som går til de nordnorske sildemelfabrikkene for å sikre en fremtidig mottakskapasitet. Dette tiltaket må således kunne betraktes som akseptabelt i forhold til Konvensjonen.

3.3.3 Strukturiltak

Som nevnt under punkt 3.2.1 tillates på enkelte vilkår støtte til strukturrasjonalisering.

Strukturiltak og omstillingstiltak i fiskeflåten og fiskeindustrien, effektiviseringsiltak, kompetansehevende tiltak, tiltak for kystutvikling, markedstiltak og kvinnerettede tiltak er tilskuddsordninger som sannsynligvis vil være akseptable i forhold til konvensjonen.

4. Reguleringer av pris, førstehåndsomsetning og eksport av fisk

4.1. Prisreguleringer

Den omforente fortolkning angir at ordninger med differensierte salgspriser ikke skal bli anvendt på en måte som diskriminere kjøpere i andre medlemsstater.

Systemet med differensierte priser etter anvendelse har hittil vært praktisert av Norges Råfisklag og til dels av de mindre salgslagene i Sør-Norge. Norges Råfisklag har imidlertid fattet prinsippvedtak om å gå over til prising etter størrelse og kvalitet.

4.2. Reguleringer av førstehåndsomsetningen

Det anses på det rene at våre ordninger med enerett til førstehåndsomsetning av råfisk etter råfiskloven ikke er i strid med Stockholm-konvensjonen. Artikkel 12, litra d, gir rom for at medlemsstatene har «drift av monopoler ved statsforetak eller foretak som er gitt eksklusive eller spesielle privilegier». Det er imidlertid en forutsetning at slike foretak ikke brukes til vilkårlig eller uberettiget diskriminering mellom medlemsstatene eller som en skjult restriksjon på handelen mellom medlemsstatene.

4.3. Sentraliseringsbestemmelsene i fiskeeksportloven

Tre firmaer har enerett til eksport av frysede fiskevarer, unntatt skalldyr, rundfrossen fisk og sild, til EFTA-landene i Sveits og Østerrike. Dette kan sies å være en vilkårlig diskriminering av enkelte EFTA-land og ordningen må vurderes opphevet i lys av Stockholm-konvensjonen.

Hvorvidt det vil være nødvendig å oppheve sentraliseringen som gjelder eksport av rundfrossen lodde og frysede bearbejdede produkter av lodde for å tilpasse forholdene til Stockholm-konvensjonen er

mer usikkert. Eksporten er sentralisert til alle land, og kan bare forestås av tre bedrifter.

Tilsvarende vurdering kan gjøres gjeldende for sildemel, rå sildolje, fiskemel samt visse hermetiske fiskevarer. Også for disse produktene er det sentralisert eksport til alle land.

5. Etableringsrettigheter

Gjeldende rettigheter til etablering i EFTA-land vil ikke gjelde for fiskefartøyer og fartøyer som er utstyrt for produksjon av fiskevarer. Lov av 17. juni 1966 om Norges fiskerigrense inneholder bl.a. begrensninger i adgangen for ulike selskaper til å drive fiske innenfor Norges fiskerigrense. (Med unntak for det fisket som skjer i henhold til kvoteavtaler med andre land). Det stilles bl.a. krav til selskaper at minst 6/10 av aksekapitalen eies av norske statsborgere. Det antas at denne bestemmelsen ikke berøres av Stockholmkonvensjonens artikkel 16 om etablering ettersom det er enighet om at bestemmelser som regulerer eiendomsrett til naturressurser faller utenfor.

Industrielt bearbejdede fiskevarer er allerede frihandelsvarer innenfor EFTA. Stockholm-konvensjonens bestemmelser, herunder også bestemmelser om etablering, gjelder allerede for de fiskevarer som har frihandelsstatus i EFTA. Det har gjennom årene ikke oppstått problemer rundt etablering av bedrifter fra EFTA-land i fiskerisektoren i Norge. Det forventes heller ikke at utvidelsen av frihandelsavtalen til andre fiskeprodukter vil medføre store endringer med hensyn til etableringer.

EFTA-konvensjonen gir rom for en viss statlig støtte, forutsatt at slik støtte ikke virker handelsvridende.

Irske fiskerier:

Flotte planer, hard EF-virkelighet

Tekst og foto:
Ingebjørg Jensen

Større fangst, flere jobber, mer penger. Det forespeilte det irske fiskeridirektoratet BIM i utviklingsplanen for fiskerier og fiskeindustri for tidsrommet 1988-91. Planen, som i høy grad angår irske fiskere, ble utarbeidet uten at det irske fiskerlaget Irish Fishermen's Organization var med på råd. Nå, halvveis i løpet, innrømmer BIM at målene ikke vil bli nådd, og planen blir omarbeidet for å passe bedre med virkeligheten.

Etter planen skulle det avsettes 214 millioner pund til tiltak på fiske- og havbrukssektoren, fordelt med 150 millioner pund til fiskeri og havbruk, 45 millioner pund til fiskeindustrien, og 19 millioner pund til utbedring av havnene.

Produksjons- og verdiøkning

I 1986 sto den irske fiskeindustrien for vel 1 prosent av brutto nasjonalproduktet, mindre enn i Danmark og i de nye EF-landene Spania og Portugal, men mer enn i resten av EF-landene. Fra 1980 til 1986 økte produksjonen med 56 prosent, og verdien av fangsten økte med 90 prosent i samme tidsrom. Havbrukets andel av fiskeproduksjonen økte fra 0 til 10 prosent. Meningen var at produksjonen av fisk, skjell og skalldyr skulle øke fra 231.000 tonn til 444.000 tonn i løpet av plan-perioden, mens inntektene skulle øke fra 76 millioner irske pund til 181 millioner.

Verdien av fiskeeksporten er tredoblet fra 1980 til 1986, da 183.000 tonn ble eksportert. Den viktigste økningen skjedde på grunn av utviklingen av makrellfisket, gjenåpningen av sildefisket, og til dels i fiske- og skjelloppdrett. I 1987 gikk

69 prosent av fiskeeksporten til andre EF-land. Planen forespeilte en økning i eksportinntektene fra 105 til 246 millioner irske pund.

På slutten av 1986 beregnet myndighetene tallet på fiskebåter til 2033, og tonnasjen til 53.000 tonn. I følge planen skal det i fire-års-perioden bygges 70 nye bå-

På slutten av 1986 beregnet myndighetene tallet på fiskebåter til 2033, og tonnasjen til 53.000 tonn. I følge planen skal det i fire-års-perioden bygges 70 nye båter, 800 skal moderniseres, og 200 skal hugges opp. (Foto: Ingebjørg Jensen)

ter, 800 skal moderniseres, og 200 skal ut av flåten. Den årlige isproduksjonen skal økes fra 30.000 til 56.000 tonn. Investeringene i isfabrikker var beregnet til 3,7 millioner pund mellom 1988 og 1991, brukt til utvidelse av kapasiteten i fire av de større havnene, og nye isfabrikker i ti mindre.

Arbeidsplasser og kvoter

I 1986 var rundt 12.000 mennesker sysselsatt direkte i fiskerier, havbruk eller fiskeindustri, det vil si åtte prosent flere enn i 1980. Rundt 1400 var sysselsatt i produksjon og reparasjon av fiskegarn og

Vel 12.000 mennesker er sysselsatt direkte i fiskerier, havbruk eller fiskeindustri, og fiskeridirektoratets fire-års-plan forespeilte en økning på 4400 hel- og deltidsjobber. Men nå frykter fiskerne at 1000 arbeidsplasser vil forsvinne. (Foto: Ingebjørg Jensen)

båter, utstørslevering og transport. Planen forutså en økning i sysselsettingen med 4400 hel- og deltidsjobber, noe som ble sett på som svært viktig særlig for de tilbakeliggende kystområdene i sør- og vest-Irland.

En EF-resolusjon fra 1976 pekte på hvor viktig fiskeriene er for de irske kystdistriktene, og ga Irland lov til å fordoble 1975-fangsten. Men Irland har siden 1982 bare hatt lov å fiske 4,4 prosent av EFs TAC for de sju nøkkelartene sei, torsk, hvitting, rødfisk, makrell, hyse og rødspette, selv om 22 prosent av EFs fiskefarvann ligger rundt Irland.

65 prosent av irsk fiske er regulert av kvoter, men ikke alle kvotene blir fullt utnyttet, særlig gjelder det torsk og hvitting. Mens pelagisk fisk blir fisket opp til kvotegrensen, ligger fangstene av de fleste hvitfisksortene og Dublin Bay-rekene rundt 20.000 tonn under kvoten.

35 prosent av fangsten er fisk som ikke er underlagt kvote. Planen gikk inn for en satsing på økt fangst av tre av disse artene: hestemakrell, kolmule og vassild. Her er målet å øke fangsten med 127.000 tonn. I dag er kvoten for hestemakrell på 127.000 tonn, og 262.000 for blåkveiten.

EF-kjeeper i hjulene

EF-midler har spilt en viktig rolle i utviklingen av irsk fiskeindustri. Fra 1973 til 1986 fikk Irland 40,5 millioner pund i EF-støtte til 446 prosjekter for båtbygging, modernisering, bedring av prosessindustrien og utvikling av havbruk. I planen heter det at fortsatte EF-midler vil være avgjørende for å nå målene innen 1991. Men både EFs støtte-kutt og påbudet om reduksjoner i tonnasje, spenner bein under BIMs flotte planer. Nå mener EF at Irlands flåte-tonnasje må ned fra 60.000 til 44.000, noe som vil bety kraftige innhogg i den eksisterende flåten, som vokste kraftig

Verdien av fiskeeksporten er tredoblet fra 1980 til 1986, da 183.000 tonn ble eksportert.

En viktig grunn er gjenåpningen av sildefisket, som det ble fisket nærmere 40.000 tonn av i 1987.

(Foto: Ingebjørg Jensen)

rundt 1980. Da ga fiskeridirektoratet økonomisk støtte til innkjøp av dyre båter, men høye drivstoffpriser og dårlige fiskepriser gjorde det vanskelig å holde tritt med utgiftene. Mange gikk konkurs, og mange båter skiftet eiere. For å komme inn i yrket igjen, har mange satset på billige, brukte fiskefartøy fra andre EF-land eller fra Norge. Myndighetene ser denne praksisen som en trussel både mot EFs

nye regler og mot sikkerheten, men for mange fiskerne betyr det et være eller ikke-være i arbeidslivet. Manglende hjelp til finansiering, kvotebegrensninger og EFs tonnasjebegrensninger gjør at BIM må skyte en hvit pil etter de 4000 nye arbeidsplassene. Nå frykter fiskerne at det tvert imot vil være 1000 arbeidsplasser færre om noen år. Fiskerlaget etterlyser også logikken i å oppfordre folk til å bytte ut gamle båter med nye og mindre, når myndighetene ikke gir noen støtte ved opphugging av gamle båter.

Kvotebegrensninger

De fleste vil fremdeles være avhengige av å fiske på kvoter, selv om myndighetene peker ut ikke-kvotefiske som det nye satsningsområdet. Bare noen få dusin båter vil kunne delta i et slikt alternativt fiske.

Fremdeles vet irske myndigheter lite eller ingenting om sine egne fiskeressurser. Kvotene irlene i dag disponerer, er

Mange fiskere lånte seg til fant for å betale ned dyre båter tidlig på 80-tallet. Nå velger mange å kjøpe billige, brukte fiskefartøy fra andre EF-land eller fra Norge. (Foto: Ingebjørg Jensen)

blitt satt etter gjennomsnittsfangstene i 1973-78, noe som sannsynligvis ikke er representativt hverken for ressursene eller for kapasiteten i flåten. Fiskerlaget mener det ville være riktigere å sette kvotene etter fangstene i 1977-83, etter at flåten var kommet opp på dagens nivå.

Et prioritert mål i planen var å få oversikt over hvitfisk- og rekeressursene i Dublin-bukta, og over fiskesorter som ikke er underlagt kvoteregulering. Fiskeridirektoratet BIM har forskere på kommersielle fiskefartøy. Direktoratet har utarbeidet en egen forskningsplan for 1990, som prioriterer forskning på vassild på vestkysten og skalldyr på østkysten. Men i grell kontrast til planen står virkeligheten: Ved Irlands viktigste havforskningsinstitusjon Fisheries Research Centre, har 30 stillinger blitt borte de siste årene, og budsjettet er samtidig skåret ned med 30 prosent. Bare en mindre forskningsbåt har instituttet til rådighet. Og imens krangler EF og Irland om hvem som skal ha ansvaret for forskning!

Fangster etter arter og artsgrupper i 1987 i Irske havner

	tonn	verdi i mill. irske pund
totalt:	217.039	70,2
bunnfisk:	41.806	32,2
pelagisk:	149.689	18,9
skalldyr:	25.544	19,1

hvitting:	9.288	4,0
steinbit:	7.944	3,6
torsk:	7.238	6,3
sei:	2.878	2,6
hyse:	2.827	2,0
skate:	2.370	1,5
andre		
bunnfisker:	9.265	12,2
makrell/heste-		
makrell:	104.764	13,0
sild:	39.395	5,6
andre		
pelagiske:	5.530	0,4
reker:	4.130	8,6
krabbe:	3.149	2,0
strandsnegl	1.572	0,7
andre		
skalldyr:	1.800	6,0
skjell:	14.893	1,9

Dette er Irlands eneste forskningsfartøy, her ved kai i Hoath på Irlands østkyst. Båten brukes av fiskeridepartementets Fisheries Research Centre, men er ikke egnet til de harde forholdene på vestkysten. (Foto: Ingebjørg Jensen)

Kilde: BIM The Irish Sea Fisheries Board: «Annual Report and Accounts 1987»

(Den totale fangsten var i 1987 238.232 tonn, til en verdi av 78,9 millioner irske pund. Det ble eksportert 222.300 tonn, til en verdi av 134 millioner pund, og importert 59.588 tonn, til en verdi av 41.780 mill pund. Fiskekonsumet var på 7,5 kilo pr. person.

Norske lån til irske trålere

Av:
Ingebjørg Jensen

Norsk kapital er med å finansiere trålere i irsk farvann. 200 millioner kroner har Kredittkassen utestående hos irske fiskebåtrederne, men sossjef Olav Ødegård i Kredittkassen er ikke redd for tap.

– Den irske avisen «The Irish Skipper» hevder at investeringene i tradisjonelt fiske i utlandet, til rundt 2 milliarder kroner bare fra Kredittkassen, har vært en suksess for norske banker. Gjelder det også Irland?

– Jeg vil absolutt si at det har vært en stor suksess. Vi har gode erfaringer med de vi har kundeforhold til, sier Ødegård.

Kredittkassen har vært med å finansiere norsk-bygde trålere som fisker under irsk flagg og eies av irere, men også

irsk-bygde trålere. De fisker hovedsakelig i pelagisk irsk farvann.

En adskillig mer restriktiv utlånspolitik har Den Norske Bank, forteller nestleder i fiskeriavdelingen, Lidvard Grønnevet:

– Våre generelle retningslinjer er at prosjektet skal ha en sterk norsk forbindelse, det vil si som eier med majoritetsandel, og være med på driftsansvaret. Det er tilfelle i fiskeoppdrett i Irland, men ikke i fiskeriene. Derfor er ikke vi inne i finansieringen av irske fiskebåter, sier Grønnevet.

Noen norske banker finansierer byggingen av irsk-eide fiskebåter, mens andre bare engasjerer seg i prosjekter med sterk norsk eierandel, som det 75 prosent norsk-eide oppdrettsfirmaet Fanad Fisheries i nord-vest-Irland. (Foto: Ingebjørg Jensen)

Flåteansvarlig Alex Heskin i det irske fiskeridirektoratet:

– EFs flåtebegrensning hindrer irsk utvikling

Tekst og foto:
Ingebjørg Jensen

– EFs påbud om å redusere fiskeflåten er den største hindringen for å nå vårt mål med utviklingsplanen for fiskerisektoren for 1988–91. Det er Alex Heskin, ansvarlig for utviklingen av fiskeflåten i det irske fiskeridirektoratet (BIM), som sier dette til FISKETS GANG, midtveis i planperioden. Nå holder BIM på å omskrive planen- og tilpasse den en hard EF-virkelighet.

– Irland burde hatt flere fordeler i fisket. En grunn er at vi bare såvidt har begynt å utvikle flåten. Og EF tar ikke nok hensyn til at fiskerierne er selve grunnpillaren i sør- og vest-irlands kystsammfunn. De kan ikke få utvikling, uten at vi får øke flåten. Det er heller ikke riktig at vi skal ha en så liten del av EF-kvoten, når vi har en såpass stor andel av fiskefarvannene.

Revidere planen

Det var først etter at den optimistiske planen ble lagt fram høsten 1988, at EF kom med sine flåtebegrensninger, og BIM må derfor revidere planen. Heskin understreker at strategien for utvikling av næringen er den samme, mens målene nok blir mer beskjedne. Utskifting og modernisering i fiskeflåten vil likevel fortsatt være en prioritert oppgave: – Vi vil ikke bare ha småbåter, men store, skippereide båter, som i Holland. Det er behov for noen større båter, for eksempel er prosessindustrien i Killybegs i nord-vest avhengig av store leveringer av makrell, og mange båter som er i svært dårlig tilstand må skiftes ut, ikke minst fordi de utgjør et sikkerhetsproblem. I følge de nye EF-reglene kan det gis støtte til å skifte ut gamle båter med nye, dersom den nye båten veier en fjerdedel mindre enn den gamle.

På disse vilkårene bygges det nå nye båter for eksempel i Hoath her i Dublin. De strengeste vilkårene gjelder for de som skal fiske i Irskesjøen, mens rekefiskerne på vestkysten får støtte selv om de bytter ut den gamle med en like stor ny båt. Vi satser først og fremst på å redusere flåten i Irskesjøen, fordi det først og fremst er her belastningen på ressursene er størst, mens det ennå er utnyttede ressurser på vestsiden, blant annet er kvoten av torsk og hvitting ikke fullt utnyttet. Men jeg tror Rockall er det eneste stedet det er realistisk å regne med økte fangster, sier Heskin. Selv om han ikke ser det som realistisk å få bygge ut flåten, håper han fangstene kan økes gjennom modernisering av båtene og opplæring av fiskerne, et felt BIM også satser på.

Klage fra fiskerne

Det irske fiskerlaget Irish Fishermen's Organization spådde i fjor at 1000 irske fiskere ville miste jobbene i de neste tre årene på grunn av EFs krav om å minske størrelsen på flåten. IFO anklager fiskeridepartementet for ikke å ha undersøkt skikkelig hvor mange båter det er i den irske flåten, før de ga tallene videre til Bryssel. Det har etter fiskerlagets mening

– EF tar ikke nok hensyn til at fiskerierne er selve grunnpillaren i sør- og vest-irlands kystsammfunn. De kan bare utvikles viss flåten får lov å vokse, mener fleet development manager Alex Heskin i det irske fiskeridirektoratet. (Foto: Ingebjørg Jensen)

ført til at Irland blir tvunget til å redusere flåten til et unaturlig lavt nivå:

«I Irlands tilfelle er flåtekapasiteten beregnet til 60.000 tonn, mens EF vil ha det ned til 44.000... Resultatet er at EF-støtte til nye båter blir frosset, noe som vil få ødeleggende virkninger for kystsammfunnenene. Det er ironisk at fiskeriministeren oppfordrer til investering i nye båter, når han og hans departement på en effektiv måte har gjort det umulig å få til. Nå må ministeren finne en løsning», heter det i uttalelsen fra fiskerlaget.

Heskin kjenner ikke den flere måneder gamle uttalelsen fra fiskerlaget som vi presenterer for ham, noe som bare forsterker fiskernes påstand om at fiskerimyndighetene ikke lytter til dem. Selv

Hvis noen av disse båtene i havnen Laoghaire skal skiftes ut med nye, kan de bare få EF-støtte hvis den nye båten veier 25 prosent mindre enn den gamle. Grunnen er at ressursene i Irskesjøen er presset til det ytterste. (Foto: Ingebjørg Jensen)

skylder Heskin på manglende ressurser, og konsentrerer seg om hva myndighetene nå kan gjøre: - Det riktige tallet for flåtetonnasjen ligger vel 10 prosent under det vi oppgav til EF, og det betyr at vi må forhandle med EF på nytt. Det er riktig at EF-begrensningene kan føre til at jobber forsvinner, og vi vil ikke klare å skape 4000 nye jobber viss vi ikke kan øke flåtekapasiteten.

«Norge burde være i EF»

Heskin mener Norge står sterkere overfor EF enn Irland, selv uten å være medlem:

- Norge kan kontrollere egne fiskerier, og kan forhandle med EF på selvstendig grunnlag. Selv om nordmennene må betale 16 prosent toll på videreføret fisk og to prosent på fersk fisk som eksporteres til EF-land. Jeg er skuffet over at Norge ikke kom inn i EF i 1972. Et land som er så sterkt innen fiskerier og fiskeindustri, kunne talt fiskets sak sterkere enn vi kan, sier Heskin, som ikke er i tvil om at Irland burde hatt en langt bedre og annerledes avtale med EF enn den de har i dag.

- Er det for seint for Irland nå?

- Vi hadde håpet at det ville være rom for nye forhandlinger nå, men det er kanskje ikke mulig. Vi ser i alle fall en ny sjanse i 1992, når EFs indre marked trer i kraft. Men det er også mange her som frykter at fiskeriforhandlingene da heller vil gi Spania og Portugal sterkere innpass i irsk farvann.

Irlands største fiskehavn Hoath:

Utrangerte båter dominerer

Tekst og foto:
Ingebjørg Jensen

Hoath, Irlands største fiskehavn, ligger på en halvøy like nord for Dublin. Vikingene, som grunnla Dublin for 1000 år siden, syntes halvøya så ut som et hode - hoath. Før 1980 kunne bare ti trålere ligge til kai samtidig. Da ble det investert 12 millioner pund i utvidelser, og nå er det talt opp til 123 trålere i rekesesongen.

Mest irske, men også båter fra andre EF-land, leverer fangsten sin her. Her ligger en isfabrikk som nå blir utvidet, og en dansk garnfabrikk har også fått plass i havneområdet, like ved det knøttlille kontoret til Pat O'Regan i fiskeridirektoratet, som gjør fotarbeidet når søknader om lån og støtte til modernisering og nybygging av fiskebåter skal vurderes. Da vi traff ham, var han travelt opptatt med å rapportere skader og vurdere søknader om hjelp til istandsetting av 60 båter som ble skadet i en vinterstorm i Killmore Bay litt lengre sør på østkysten.

Utrangerte båter

15 prosents støtte til utstyr, 10 prosent til større prosjekter kan gis av BIM, mens EF gir opp til 35 prosent støtte. Noen vil ha lån og støtte til å kjøpe brukte båter fra utlandet, andre til reparasjoner. Noe naturskadefond eksisterer ikke i Irland, men O'Regan tror at de uheldige fiskerne fra Killmore Bay kan få erstatning fra andre kilder. Det forhandles det nå om med regjeringen.

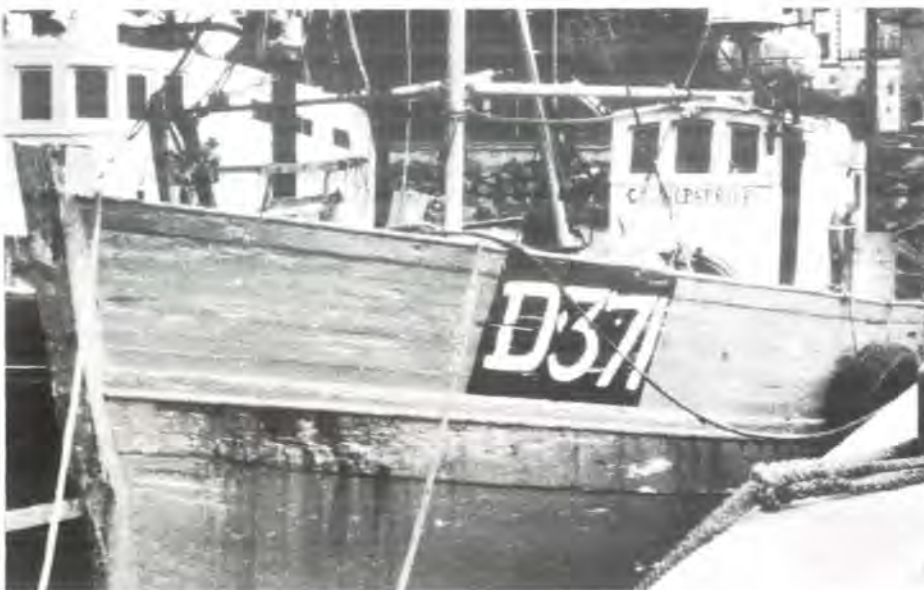
På havnen i Hoath ligger temmelig utrangerte båter med franske navn på

rekke og rad. De er billigkjøp - 9-12 meters båter til 25 - 40.000 pund, priser mange fiskere synes er det eneste overkommelige. På disse båtene kan hver mann tjene 10-12.000 pund netto i året, i høysesongen kan en båt tjene 3-4000 pund i uken, forteller O'Regan, som slår fast at selv om det er blitt mindre fisk, har prisene gått opp de siste årene.

Bedre havner

Lysing, kolmule, hvitting, torsk, skate og breiflabb, kveite, sei og glassvar er fiskearter Irskesjøen er rik på. Nå har også pigghå-fisket blitt viktig: Før ble pigghåen kastet, nå er den populær i «fish and chips». Det er stor etterspørsel etter fersk fisk fra Hoath. Mye går til det spanske, belgiske og hollandske markedet. Spesielt populære for eksport er kveite og breiflabb, mens belgierne vil ha sei. Silden går hovedsakelig til hermetikk og fiskemel, men irlske eksporterer også fersk sild til Japan.

For to år siden startet arbeidet med å fornye og forbedre isfabrikkene i irske havner, slik planen for utvikling av den irske fiskeindustrien forespeilte. O'Regan synes de er kommet godt i gang, bare på østkysten har seks havner fått bedre isfabrikker, en av dem er Ho-

Utrangerte båter kjøpt billig i andre EF-land, dominerer på havnen i Hoath. Franskjøpte «Celine Patrice» har sett bedre dager. (Foto: Ingebjørg Jensen)

Hoath, Irlands største fiskehavn, har plass til over 120 trålere på en gang. Før utvidelsen i 1980 var det bare kaiplass til ti. (Foto: Ingebjørg Jensen)

ath. O'Regan har tro på at kvaliteten vil bli adskillig bedre med nyinvesteringene.

Overfiske forskyves

O'Regan har nærkontakt med fiskerne som henter levebrødet sitt i Irskesjøen, og setter fingeren på hovedproblemene de står med:

– Først og fremst de dårlige fangstene. Rekefisket har vært dårlig de siste to årene, torskefisket de siste ti. Samtidig har flåten blitt mye større, også hollandske, nord-irske og ikke minst franske båter konkurrerer om knappe ressurser. Irskesjøen er blitt for liten, og om sommeren går mange båter herfra til Galway på vestkysten. Fordelen med vestkysten er at fangstene der er svært gode – problemet

er at båtene ofte ikke kommer seg ut på flere uker, på grunn av storm, sier O'Regan, som mener problemet med overfiske bare forskyves når østkystflåten trekker sørover og vestover.

Irske fiskere har nå bare lov å fiske 70 tonn kolmule i Irskesjøen, etter kraftige kvotereduksjoner. Overfiske i 1989 har ført til at de har måtte gi vekk 34 tonn til britene for 1990. Kolmulefisket er bare åpent i en måned, og 12 båter på 90–120 fot deltar. Nytt er fisket av velvet crab, en liten flat krabbe som spanjolene bruker i nasjonalretten «paella», og som folgelig har et godt marked i Spania.

Arbeidet med å utvide og bygge isfabrikker er igang i flere irske havner. Bygningen til venstre er den nye isfabrikken i Hoath. (Foto: Ingebjørg Jensen)

Nytt fagtidsskrift for fiskerinæringen

Nordisk Fiskeriblad er et nytt fagtidsskrift utgitt av Nordisk Fagpresse. Bladet har fiskerinæringen i hele Norden som målgruppe og tar hovedsaklig for seg ulike sider ved fiske, fangst og foredling i de nordiske land, men også aktuelt stoff fra andre kontinent.

Nordisk Fagpresse har base i Klokkevik utenfor Bergen, og publiserer også tidsskriftet Nordisk Akvakultur. På samme måte som dette tidsskriftet er Nordisk Fiskeriblad basert på internordisk samarbeid med korrespondenter i Finland, Sverige, Danmark, Færøyene og Island. Internordisk redaktør er danske Justinus Johannesen som tidligere har vært redaktør av Danmarks fiskeriavis, Dansk Fiskeritidende.

Ideen til Nordisk Fiskeriblad fikk Kåre Høyland i Nordisk Fagpresse. Kåre Høyland har 15 års erfaring fra fiskeripressen, med flere års arbeid blant annet for Fishing News International og Fish Farming International. De siste seks årene har han vært redaktør for Nordisk akvakultur, og han har også inntatt redaktørstolen i Nordisk Fiskeriblad.

I lederartikkelen i Nordisk Fiskeriblads første utgivelse medgir Høyland at enkelte nok vil betegne denne satsingen som ren galskap, særlig med tanke på den krisetempelen fiskerinæringen har fått. Dette har imidlertid ikke satt noen stopper for gjennomføringen Høylands ide.

– I år satses vi på seks utgivelser i året. Som nye i markedet vil vi måtte bruke en tid på å innarbeide oss. Derfor vil utgivelserne i begynnelsen bli delt ut gratis.

– Allerede neste år regner vi med å komme ut månedlig, og vi ønsker på sikt å opparbeide oss et abonnementsgrunnlag. Så langt har reaksjonene og tilbakemeldingene til oss vært positive, sier Høyland.

– ah

Ikke grunnlag for Høyere torskekvote

Fiskeridepartementet kommer ikke til ta opp spørsmålet om en eventuell økning av årets kvote av norsk aktisk torsk. Det internasjonale havforskningsrådet vurderer saken på et møte sist fredag, etter oppfordring fra Norge. Konklusjonen var at rådet ikke kunne anbefale endring av den fastsatte totalkvoten. Dette fordi resultatene fra henholdsvis norske og sovjetiske undersøkelser i vinter spiker for mye.

Bestands-bom for kanadiske forskere

En matematisk bestandsmodell som canadiske forskere la til grunn for å gjenoppbygge den nordlige torskebestanden har vist seg å vært mislykket.

En uavhengig gruppe nedsatt av den canadiske fiskeriminister har vurdert forskernes bestandsanslag. I sin rapport er gruppen kritisk til det statistiske materialet og den metode forskerne har lagt til grunn for bestandsanslagene. De har nå lagt fram forslag om økt forskningsinnsats for å utvikle en ny modell grunnlagt på flerbestandsforvaltning, melder fiskeriråd Kjell Råsok ved den norske ambassaden i Washington D.C.

Da Canada utvidet sin fiskerigrense i 1977 var den nordlige torskebestanden i området (Nafo-områdene 2J, 3K og L, 2GH, 3NO) sterkt overbeskattet. For å starte gjenoppbyggingen av denne torskebestanden la de Canadiske fiskerimyndigheter seg på en matematisk bestandsstrategi som innebar en årlig fiskedødelighet på F0,1 (ca. 20 prosent av den utnyttbare biomasse). Forskerne mente dette var en fornuftig strategi, og bestandsanslagene øket gradvis deretter.

Alvorlige mangler

Tidlig i 1989 ble det imidlertid klart at det var alvorlige mangler ved bestandsvurderingen for den nordlige torskebestand i de aktuelle havområdene, og at bestandsestimaterne var betydelig mindre enn tidligere antatt.

Fiskeriministeren i Canada nedsatte på denne bakgrunn en uavhengig gruppe for å undersøke disse forholdene nærmere.

Mangelfullt materiale

Gruppen bestående av forskere fra vitenskapelige institusjoner samt representanter fra næringen, la fram sin rapport i februar 1990. I rapporten går gruppen i rette med den modell og på hvilket grunnlag forskerne har kommet fram til sine anslag for den nordlige delen av torskebestanden i canadisk sone.

– Forskerne har bygger sine konklusjoner på mangelfullt statistisk materiale, og de har ikke tatt tilstrekkelig hensyn til den risiko som er forbundet med å basere seg på relativt korte og upålitelige dataserier, heter det. I tillegg nevnes at faktorer som feilaktige fangstrapporteringer, bifangstproblemer, utkast, og endringer i miljøforhold heller ikke er tatt hensyn til.

Gruppen antyder videre i sin rapport at forskerne i for stor grad har stolt på F0, 1-strategien, og at de signaler som har kommet fra kystfiskerhold ikke har blitt tatt hensyn til.

Skeptisk også til nyere metoder

Selv om canadiske forskere har utviklet og nå bruker mer sofistikerte analysemetoder i bestandsvurderingen, er det i gruppen stor skepsis også til disse. Skepsisen er særlig knyttet til den datafangst som

blir benyttet. Dette gjelder data både fra forskningsfartøyene og fra de kommersielle fangstene.

Flerbestandsstrategi

Gruppen anbefaler at det for fremtiden ikke legges for stor vekt på matematiske modeller.

– Forutsetningen om en konstant fangstrate, slik den er innebygget i en matematisk modell, er ikke alltid i samsvar med virkeligheten. Selv om også mate-

matisk modeller er viktige deler i vurderingen av en bestand, kan disse kompensere for utilstrekkelige eller manglende data, heter det i gruppens rapport. Fra gruppen konkluderes det med at det på lang sikt er nødvendig å utvikle en flerbestandsmodell til bruk i forvaltningsarbeidet. Fram til dette arbeidet er fullført anbefaler gruppen at det canadiske fiskeridepartement mobiliserer forskningsressurser fra et bredt vitenskapelig samfunn, og fra næringens egne ressurser.

– ah

Utdrag av anbefalingene

Her følger noen av de anbefalinger som en uavhengig gruppe har kommet med for å sørge for bedre vurdering av den nordlige torskebestanden i kanadiske farvann. (DFO tilsvare det norske Fiskeridepartement).

A. Forvaltningstiltak

(1) Det bør umiddelbart gjennomføres en reduksjon av fiskedødeligheten fra 0,45 til 0,30 og så snart som mulig deretter til 0,20.

(2) DFO bør kritisk undersøke redskapsbruken. Målet bør være å eliminere fangsten av 2, 3, 4 og 5 år gammel torsk, samt redusere bifangsten.

(3) Regulere de store trålerne på en slik måte at deres fangsttinningsfordeles i størst mulig utstrekning i forhold til fordelingen av den unyttbare biomasse.

B. Internasjonale spørsmål

(1) Kanada bør søke å få istand en internasjonal avtale, som gir Kanada adgang til å forvalte alle fiskebestandene på den canadiske kontinentalsokkel (også utover 200 mil.). Hvis dette ikke lykkes bør Kanada sette iverk unilaterale tiltak for å få forvaltningsrettigheter i samsvar med havrettstraktatene.

(2) Kanada bør ta sikte på å eliminere utenlandsk fangst og bifangst av torsk.

C. Forskningstiltak

(1) Forskningsfartøyene bør øke prøvetakningene i løpet av året for å forbedre presisjonsnivået når det gjelder estimatet for den minste bestandsstørrelsen.

(2) DFO bør foreta en telling av sel og begynne med flytelling av selunger våren 1990.

(3) DFO bør legge større vekt på å få med biologiske og oseanografiske data i bestandsvurderingene.

(4) Forske på selens næringsmønster og næringsopptak i løpet av året.

(5) Gjøre de største anstrengelser for å finne ut sammenhengen mellom torske-, lodde og selbestanden.

D. Teknologi

Regjeringen bør undersøke mulighetene for bruk av satellitter eller annen avansert teknologi for å overvåke fiskebestanden, samt å pålegge fiskefartøyene på den canadiske sokkelen å bli utstyrt med måleinstrumenter (transducers) for lettere å følge deres bevegelser og lokalisering.

Smittehygienisk organisering av oppdrettsnæringa i Møre og Romsdal

Av Per-Sture Mork og Knut Sjøstad

Fiskesjukdommen furunkulose ble registrert i Møre og Romsdal første gang sommeren 1988 og har etter hvert blitt påvist i hele fylket. Sjukdommen er tapsbringende for næringen og representerer en potensiell fare for smitte til villfisk. Næringa har derfor sammen med myndighetene utarbeidet en plan for smittehygienisk organisering av næringa for å bekjempe sjukdomsproblemene.

Furunkulose ble første gang registrert i et settefiskanlegg på Sunnmøre i juni 1988. På mindre enn 2 år har en registrert sjukdommen i de fleste matfiskanleggene for laks/orret i fylket. Høg biomassetetthet (store smoltutsett) i anlegga, rømming av fisk frå smitta anlegg og ikke tilfredsstillende avfalls/dødfiskbehandling regner en med er hovedårsakene til at problemene har økt i omfang.

Sterkere «lut»

Sommeren 1989 måtte en konstatere at tiltakene mot spredning av sjukdommen ikke var gode nok, ble det bestemt å bruke sterkere «lut» mot sjukdommen. Før de nye tiltakene ble fastlagt, anmodet myndighetene næringen selv å legge frem en strategi mot sjukdommen. Alternativet til en slik plan var brakklegging og midlertidig eller permanent nedleggning av oppdrettsanlegga. På et ekstraordinært årsmøte i Møre og Romsdal oppdrettarlag i september 1989 ble de første utkastene til smittehygienisk organisering lagt fram av tre arbeidsgrupper, en for Sunnmøre, en for Romsdal og en for Nordmøre. I arbeidsgruppene var både næringen og myndighetene representert.

Generell modell

Årsmøtet foreslo overfor myndighetene at modellen for smittehygienisk organisering ble lagt til grunn for bekjempelsen av furunkulose i fylket. I følge veterinærfaglige vurderinger vil det nye driftsopplegget ikkje bare ha effekt mot furunkulose, men være en generell modell som også vil forebygge og bekjempe andre fiskesjukdommer. På samme møte ble det fattet vedtak om organisasjonsmodell for

det videre arbeidet. Denne består av en styringsgruppe, 3 arbeidsutvalg og flere temagrupper som skal legge fram forslag til veterinærtjeneste, avfallsbehandling, samarbeids- og samlokalisering osv.

Hovedprinsippet i modellen er at anleggene organiseres i *smittehygieniske enheter*. Avstanden mellom hver enhet er minimum 5 km. Hver enhet skal ha minst mulig driftsmessig kontakt med hverandre. Hver enhet er igjen inndelt i 3 generasjonssoner. Dette innebærer at en aldri setter ut smolt på lokalitet med slaktefisk og at hver lokalitet får ca. 1 års brakklegging etter utslakting. Figuren illustrerer prinsippet for modellen.

I tillegg til smittehygieniske enheter og vekselbruk har en også lagt opp til driftsrutiner som minimaliserer stress- og mulige smitteveier. Stikkord i denne sammenheng er:

- 1) Tetthet, kg/kbm, stk.
- 2) Settefiskeleveranser.
- 3) Transport. Slaktefisk, settefisk, service m.v.
- 4) Dødfisk-, slakteavfall. Behandling, deponering.

5) Veterinærtjeneste (helseplan).

6) Driftsrutiner/sikkerhet. Mannskap, infrastruktur m.v. Plan for bruk av lokaliteter (vekselbruk).

7) Beredskapsplan mot rømming.

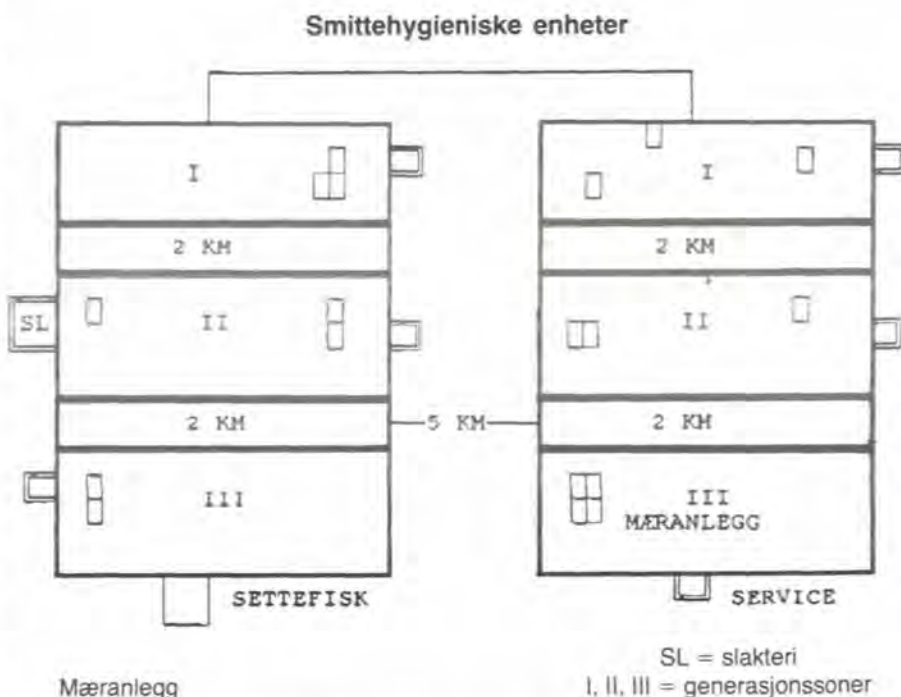
De nye driftsrutinene er også nedfelt i konsesjonsvilkårene, og i tillatelsene fra veterinær- og miljøvermyndighetene.

Den smittehygieniske organisasjon vil flere steder kunne føre til betydelige investeringer og kostnader. Uten samarbeid/samdrift kan det ofte bli knytt store ekstrakostnader til produksjonen. Samdrift vil kunne bidra til stordriftsfordeler og redusere behovet for lokaliteter og arealkonflikter.

Gjennomføring av modellen i Møre og Romsdal

Hele oppdrettsnæringen for laks/orret i Møre og Romsdal er nå i «boks» i forhold til den smittehygieniske organiseringa og smoltutsett i 1990 blir foretatt i henhold til modellen.

Myndighetene har hatt mange møter med oppdretterne og kommunene i for-

Modell for smittehygienisk organisering av oppdrettsnæringa

bindelse med klargjøringen av nye lokaliteter og driftsopplegg. Målsettingene med møtene har vært å orientere om modellen og foreta en gjennomgang av mulighetene for å finne lokaliteter og stimulere til samlokalisering. Fylkesmannen i Møre og Romsdal ved miljøvernavdelinga har vært trukket med i størst mulig grad for å kunne gi signal om forutsetningene for lokaliteter i forhold til miljø og forurensning. En har vært i løpende kontakt med Fylkesveterinæren om nyanser i modellen i forhold til smittehygienisk krav/rutiner og informert om progresjon i arbeidet.

Fiskerisjefen har også satt i gang et prosjekt for å dokumentere effekten av det nye driftsopplegget. Hovedelementene i undersøkelsen er å samle inn opplysninger om tap de enkelte anleggene har hatt på grunn av sjukdom i 1988 og 1989 og sammenligne med tilsvarende tap i 1990-1992.

Feilfri høfrekvent datakommunikasjon

Et amerikansk datafirma, Harris Corporation, har nylig sluppet på markedet en PC-basert programpakke for feilfri overføring av data på høfrekvente (HF) radio-kanaler.

Programpakken består blant annet av en velutviklet feil-søker for detektering av bit-feil i dataoverføringen. Programmet sørger for å avpasse feil-søkerintensiteten til kvaliteten på radiosignalet. I følge opplysninger fra Harris skal programpakken med en overføringshastighet på opptil 2400 bit per sekund ha levert feilfrie data selv med feil på hvert femte overførte bit. I tillegg til å være i besittelse av disse egenskapene, skal programvaren sørge for et godt brukermiljø; fra en oversiktlig meny blir alle programmets funksjoner styrt.

Programmet kan brukes på alle IBM PC-AT kompatible maskiner.

- ah

Dansk-russisk forsøk med fangst på krill

Ombord i fabrikkskipet «Viktor Mironov» skal det installeres et nyutviklet prosessanlegg for krill. Når anlegget er ferdig installert skal det russiske fabrikkskipet på et lengre tokt til Antarktisk for å prøve utstyret ut. Dersom anlegget fungerer som det er tiltenkt, vil dette forsøksstøttet i følge fabrikanten, Kronborg Maskinfabrikk i Dybvad, bety et gjennombrudd for anvendelse av krill til menneskeføde. I prosessanlegget til 6 millioner danske kroner inngår både dansk og russisk teknologi. - Krill er havenes største proteinkilde. Det antas at det årlig kan fiskes 100-150 millioner tonn krill uten at det er snakk om overfisking. Til sammenlikning fiskes det på alle andre fiskeslag til sammen 70-80 millioner tonn årlig, heter det i en meddelelse fra adm.dir. Carsten Beltoft i Kronborg.

Når denne ressursen ikke utnyttes, skyldes dette at det ikke finnes utstyr som kan håndtere de spesielle problemer som krillen byr på. For det første er krillen svært liten og er lite beskyttet mot hardhendt behandling. For det andre inneholder mage- og tarmsystemet enzymer som, dersom de spres, kan gjøre kjøttet mindre tiltrekkende. Selv når krillen er dypfrosset fortsetter enzymene sin ødeleggende virksomhet. For det tredje inneholder krillens skall mye fluor.

Disse faktorene gjør at krillen stiller strenge krav til rask og skånsom behandling. Blant annet gjør faren for enzym- og fluorforurensning av kjøttet at skallet og mage/tarmsystemet må fjernes straks et-

Ombord i «Viktor Mironov» (bildet) skal det installeres et spesielt prosessutstyr for krill. Det er forventet at det nyutviklede prosessutstyret vil muliggjøre bruk av krill til menneskeføde.

ter fangst. Dette igjen gjør det nødvendig at et slikt produksjonsutstyr må kunne monteres ombord i trålere.

- I tillegg må utstyret ha så høy kapasitet og effektivitet at det gjør det lønnsomt å sende fabrikkskip til fjerne farvann for å fangste krill, heter det fra Kronborg.

Det er Kronborg Maskinfabrikk i Dybvad som i samarbeid med det russiske forskningssenteret Sevrybtechsenter Murmansk installerer prosessanlegget på «Viktor Mironov». Fram til anlegget er ferdig installert vil fabrikkskipet ligge ved Danyard i Fredrikshavn.

- ah

1. Garantikassen vil minne om at søknad om garantilott og rapport til feriefondet for 1. garanti-/rapportperiode 1990, 02.01.-30.04.90, må sendes innen 30. juni 1990.

Garantikassen vil understreke at fristen må overholdes for at søknaden/rapporten skal godkjennes.

2. Dersom fristen ikke kan overholdes av praktiske grunner, kan Garantikassen gi utsettelse av innsending av søknaden/rapporten, dersom det gis melding om dette til Garantikassen innen fristens utløp.

Aksjonsberedskap i kystnære farvatn

Av Knut Sjøstad
og
Onar Gudmundsen

Utviklinga med omsyn til overvaking i kystnære farvatn har kome til eit punkt der ein må ta stilling til om fiskerietaten skal ta ansvaret for ei utvida miljø- og ordensovervaking av kystsona. Dette er til sjuande og sist eit politisk spørsmål, men etter vår vurdering vil det vere særst uheldig dersom kystovervakinga vart spreidd på fleire institusjonar med delt forvaltingsansvar. Eller endå verre, oppgåva vart lagt til andre enn fiskerietaten.

Fiskeridirektoratet har dei seinare åra vorte meir og meir involvert i aksjonar og oppgåver ute i felten. Ein kan nemne algeblominger, naudflytting av oppdrettsanlegg, forureining og utslepp til nære kystområde, selinvasjonar og innsamling av daut sel og kvalkadaver, kontroll av oppdrettsanlegg, kystsoneplanlegging, miljøundersøkingar m.v. Desse oppgåvene er av relativ ny dato og kjem i tillegg til dei meir tradisjonelle oppgåvene med fiskerioppsyn.

Dei nye oppgåvene har ein løyst med «ad hoc-aksjonar» der ein ikkje har hatt oversikt over tilgjengelege ressursar og der ansvarstilhøva ikkje har vore avklara. Dette har ført til at særst mange institusjonar og «eksperter» har meldt seg på bana og kome med «autorative» råd og pålegg.

Ein slik situasjon er ikkje haldbar og det er heilt nødvendig at fiskeristyresmaktene (departement, direktorat og ytre etat) skaffar seg utstyr og kompetanse, og utarbeider planer for å løyse desse feltoppgåvene.

Ansvarsfordeling

Ansvar for overvaking av kystsona må delast mellom Fiskeridirektoratet og ytre etat (rettleiingstenesta og kontrollverket). Det må utarbeidast eit koordinert aksjonsopplegg der tiltaka i dei ulike delane av landet er innarbeidd i fiskerisjefane sine beredskapsplanar. Ein må ha klargjort kva for tiltak som er delegert til ytre etat og kva som krev sentral godkjenning og det må løyvast nødvendige midlar slik at ein aksjon ikkje vert utsett eller hemma fordi ingen veit kva for ressursar som er tilgjengelege. Ordninga bør vere slik at fiskerisjefane kan setje igang avgrensa aksjonar innafør ei gitt ramme og at større aksjonar må godkjennast og koordinerast av Fiskeridirektoratet sitt operasjonssenter.

Informasjonsstrøm

Figuren under viser korleis informasjon skal samlast inn og vidaresendast i systemet.

Innsamling av feltdata

Feltdata og prøver vert samla inn av operasjonsleiinga/-fartyet, fiskerirettleiarane, innleigde farty, oppdrettarar og andre institusjonar som er aktuelle (Havforskning, miljøvern- og SFT, NIVA m.v.).

Alle innsamla og analyserte data vert rapportert til Fiskeridirektoratet/operasjonssenteret (FO). All offentleggjering av informasjon skal gå ut frå FO eller vere godkjent av FO.

All annan informasjon vert å rekne som «ikkje-autorativ». Tiltak som vert sett i gang på grunnlag av ikkje-autorativ informasjon vil medføre eit særleg ansvar for dei som har publisert den, og for dei som set i gang ikkje-autorative tiltak.

Fiskerisjefane har ansvaret for å sende ut informasjon som er spesiell for sine område.

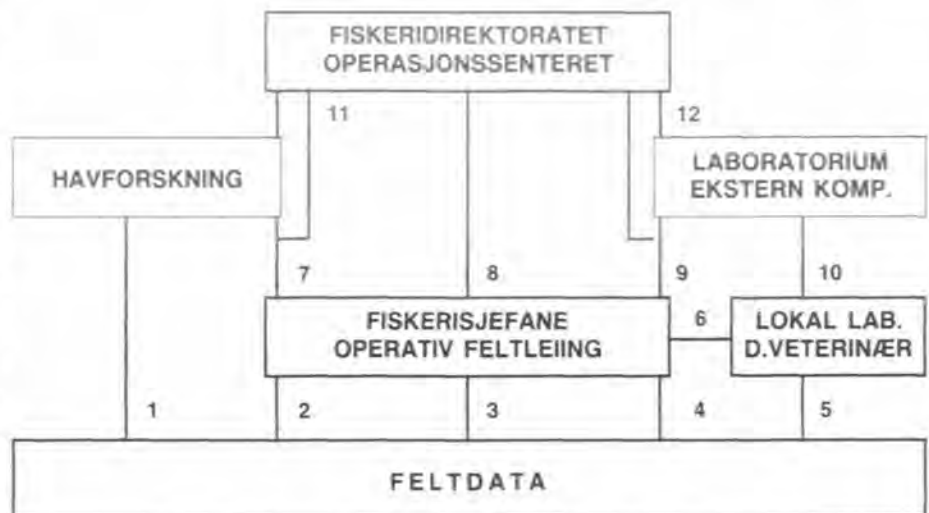
Informasjonen skal sendast ut skriftleg (telefax) eller muntleg frå autorisert personell, i praksis leiinga ved FO og fiskerisjefane. Pressemeldingar frå fiskerisjefane vert lagt fram for FO-leiinga før dei vert publisert.

Utstyr og ressursar som fiskerisjefane må ha til disposisjon

Fiskerietaten må satse maksimalt på å oppruste både ytre etat og Fiskeridirektoratet til å kunne ha det overordna ansvaret for ei integrert ressurs- og miljøovervaking av kystsona. Ein vil hevde at både oppdrettarar, fiskarar, media og publikum reknar med at fiskerietaten vil ha hovudansvaret for overvakinga av kystsona.

I dei distrikta ein har etablerte fiskerioppsyn kan det vere naturleg å ta utgangspunkt i desse når ein skal byggje ut ei «total» ressurs- og miljøovervaking. I dei andre distrikta må ein byggje opp tenesta frå grunnen.

Dersom fiskerietaten skal kome på bana når den bør og skal må ein ha ressursar i beredskap. Dette gjeld både kvalifi-

sert personell med solide faglege kunnskaper og som kjenner dei lokale tilhøva, og nødvendig utstyr.

Fiskerisjefskontora må utrustast med følgjande:

1. Operasjonsfarty, 30–35 fot som kan operere i fartsområdet 20–30 knop og med 220 V strømforsyning.
2. Fartyet skal ha moderne navigasjons- og kommunikasjonsutstyr slik som radar, ekkolodd, navigator, mobiltelefon, telefaks.
3. Fartyet skal ha utvendig temperatur og salinitetsmåler.
4. Fartyet skal ha nødvendig måleutstyr:
 - Mikroskop med utstyr for algetelling.
 - Salinitetsmåler.
 - Oksygenmåler.
 - Vasskikkert.
 - Sikteskiver.
 - Vasshentarar.
 - Planktonhåv med div. maskestorleik.
 - Fotoutstyr, videokamera.
 - Straummålarar.
 - Overtreksdrakter (besøk på oppdrettsanlegg).
5. Fartyet skal ha med beredskapsplan(er) med ajourførte register over oppdrettsanlegg, beredskapslokalteter, slakterianlegg, oversikt over anlegg med restriksjoner, slepefarty, mottak av avfall etc. Fleire av registera kan med fordel vere lagra i ein bærbar PC ombord.

Algeberedskap

I perioder med mikroalgebløming innfører fiskerisjefsdistrikta *avgrensa beredskap* og tek vassprøver på strategiske plassar. Desse bør vere utvalde i beredskapplanen og dei ulike tenestemennene tek prøver etter eit oppsett program. Operasjonsfartyet vil kunne operere over fiskerisjefsdistriktet og halde situasjonen under overvaking. Det vil seie at ein lagar oversikter over algetettleik og utarbeider salinitetskart og straumkart m.v. Testmærer og testbåtar vert gjort klare. Oppdrettsanlegga vert oppmoda til å innføre *full beredskap* og rapportere om situasjonen til operasjonsleinga.

Ved full beredskap skal følgjande tiltak vere sett i verk:

- Kontinuerleg prøvetaking.
- Alle informasjonsrutiner er etablert.
- Alle tenestemennene er i full beredskap.

- Brønnbåtar og slakteri er varsla.
- Testmærer og testbåtar er i beredskap.
- Slepefarty er i beredskap.
- Større farty med «sildepumpe» og tankar (ringnotfarty) er i beredskap.
- Algedata, straumtilhøve, salinitetskart m.v. vert kontinuerleg oppdatert.
- Alle oppdrettsanlegg i faresona er i full beredskap.
- Alle ressurspersonar som er med i beredskapen er aktivisert.

Havari og rømming av fisk

Dei seinaste 2–3 åra har ein hatt havari og til dels store rømmingar av oppdrettsfisk. Problemet aukar med mengden av fisk som rømmer, om fisken har sjukdom, om den er under medisinerings og om anlegget ligg i nærleiken av viktige laksevassdrag.

Fiskerisjefane har ansvaret for å sette i gang alle nødvendige tiltak og koplar inn andre institusjonar (Fylkesmannen, Fylkesveterinæren, Kontrollverket) så snart det er mogeleg og nødvendig.

Fiskerisjefane har også ansvaret for å organisere gjenfangst av rømd oppdrettsfisk.

Gjenfangst av rømd oppdrettsfisk kan delast i to hovedkategorier:

1. Umiddelbare tiltak.
2. Langsiktige tiltak.

Tiltakene skal vere førebudde i *anlegget sin beredskapsplan*. Punkt 1 i beredskapsplanen er å varsle fiskeristyresmaktene om uhellet. Pålegg om å utarbeide en beredskapsplan for uhell ved anlegget er foreslått tatt inn som et konsesjonsvilkår på line med kravet om plan for avfallshandtering.

Tiltaka er avhengige av:

- Lokalitet.
- Vertilhøve.
- Tidspunkt på året/temperatur i sjøen.
- Storleiken på fisken.
- Kva for ein art som har rømt.
- Tilstanden til fisken (kjønnsmodning, sjukdom, antibiotika m.v.).
- Tilhøvet til villfisk (særleg under innsiget i mai–juni).
- Omfanget av rømminga.

«Fritt fiske»

Erfaringene med «fritt fiske» etter rømd oppdrettsfisk er for det meste positive. Tiltaket kan setjast i verk etter at alle

strakstiltaka har utspelt sin rolle. Slikt fiske må kontrollerast nøye og de som ønsker å delta må melde seg på til Fiskerisjefen og få tilsendt informasjon om avfallshandsaming, desinfeksjon av utstyr m.v. I tillegg bør det organiserast ei oppsynsordning slik at en får kontrollert at reglene som er fastsatt vert respektert.

Situasjonen vert særleg vanskeleg dersom fisken inneheld restar av medisin og innfanga fisk må destruerast.

Eit annet langsiktig tiltak som kan setjast i verk, er at ein opner for eit avgrensa drivgarnsfiske etter laks «utanfor sesongen», d.v.s. i perioda november til februar.

Styresmaktene som har ansvaret for oppdrettsnæringa og villfiskforvaltningen (fiskeri, miljøvern, veterinær) bør utarbeide koordinerte beredskapsplaner som kan setjast i verk på kort varsel. Med koordinerte planar meiner ein planar som er tilpassa dei ulike lovene som er inne i biletet ved rømming av fisk.

Miljøvernstyresmaktene bør utarbeide plan for å hindre oppgang til elver og vassdrag, og plan for «selektivt fiske».

Det må utarbeidast smidige informasjons- og avgjerdsprosedyrer slik at dei tiltaka som vert sett i verk ikkje kjem i konflikt med aktuelle lovverk.

Kompetanseoppbygging i aksjonsleinga

Fiskeristyresmaktene må bygge opp kompetanse på fleire område:

- Formell kompetanse (i lov eller forskrift) til å ha hovudansvaret for leinga av feltaksjonar.
- Reell leiarkompetanse for feltaksjonar (må byggjast opp ved hjelp av kurs, seminar og erfaring).
- Fagleg kompetanse til å kunne utføre dei målingane og til å ta dei prøvene som trengs.

Det ville vere naturleg at beredskap og feltaksjonar vart sett på dagsorden jamnleg når personell frå fiskerietaten er samla til kurs, seminar og møter. Dette kunne vere kurs i leinga av feltaksjonar, «algetellingskurs» (som allerede er gjennomført), kurs i bruk og vedlikehald av måleutstyr m.v. Fiskeridirektoratet sentralt må ha ansvaret for denne kompetanseoppbygginga.

1989-rapport for Norske Trålerrederiers Forening:

Resultat bedre enn prognoser

Nær tre av fire trålere tilsluttet Norske Trålerrederiers Forening hadde i 1989 et negativt driftsresultat. Totalt for 49 trålere ble driftsinntekten 421 millioner kroner. Med driftsutgifter inklusive avskrivninger på 500 millioner kroner, gir dette et gjennomsnittlig underskudd per tråler på 1.6 millioner kroner i 1989. I forhold til de prognoser som vi satte opp i begynnelsen av året er resultatet for trålerne bedre enn vi kunne forvente. Grunnen til dette er hovedsaklig at båtene har kompensert små torske- og hysekvoter med fiske på andre fiskeslag, sier generalsekretær Arvid Wiik i Norske Trålerrederiers Forening.

Oppstillingen fra sekretariatet i Norske Trålerrederiers Forening (NTF) bygger på oppgaver over driftsresultater for 49 av i alt 54 trålere tilsluttet foreningen. Av disse er tre rundfrysetrålere og fire fabrikktrålere.

På grunn av det relativt lave antallet rundfryse- og fabrikktrålere har det fra sekretariatets side ikke blitt trukket noen vidtrekkende konklusjoner for andre trålergrupper enn ferskfisktrålerne.

Oversikten fra NTF gir imidlertid en viss indikasjon på hvordan det økonomiske resultatet er også for disse trålergruppene.

Tre av fire med underskudd

Med de torske- og hysekvoter som var satt opp for våre medlemmer i 1989, regnet vi med å havne på et sted mellom 360 og 370 millioner i driftsinntekter totalt. Takket være økt innsats i fiske på andre fiskearter havnet vi på drøye 420 millioner kroner. Dette er likevel bare halvparten av de driftsinntektene vi hadde for 1988, kommenterer Wiik.

Fabrikktrålerne verst ut

Driftsunderskuddet med all inntekt medregnet er kr. 7.782,- per driftsdøgn i gjennomsnitt for alle trålergrupper. Dette utgjør et underskudd per tråler på i alt 1.6 millioner kroner i 1989. Som for 1987 og 1988 kommer fabrikktrålerne verst ut også i 1989. Når alle driftsinntekter er regnet med, sitter fabrikktrålerne i gjennomsnitt igjen med et underskudd per driftsdøgn med kr. 12.423,- for 1989. Fabrikktrålerne er også den trålergruppen med flest driftsdøgn, altså med et desto større driftsunderskudd når året sees under ett. I gjennomsnitt har hver enkelt av de fire

Gjennomsnittlig underskudd for hver tråler fordelt på de ulike trålergruppene og totalt. Resultat gitt i millioner kroner. (Tabellen er hentet fra Norske Trålerrederiers Forenings oversikt over driftsresultater for 1989).

	1987	1988	1989
Ferskfisktråler	+ 2.332	- 0.771	- 1.443
Rundfrysetråler	+ 0.365	- 1.332	- 0.722
Fabrikktråler	- 0.507	- 2.205	- 4.109
Totalt	+ 2.008	- 0.918	- 1.616

1989	Lik driftstid		Likt fangstkvantum	
	Tråler A	Tråler B	Tråler C	Tråler D
Driftsdøgn	274	277	135	132
Kvantum i tonn	1301	2639	774	785
Pris kg	6,09	4,74	6,49	8,16
Kostpris	9,82	4,87	8,04	6,97
Fangst KG/DD	4748	9527	5733	5947
Utgifter KR/DD	46.643	46.365	46.097	41.435
Fiskeinnt. KR/DD	28.932	45.130	37.203	48.521
Resultat KR/DD	- 17.711	+ 77	- 8.894	+ 7.086

fabrikktrålerne som er med i oversikten et underskudd på 4.1 millioner kroner i 1989. Årsaken til underskuddet finnes hovedsaklig i store kapitalkostnader.

Best ut i 1989 kommer rundfrysetrålere med et driftsunderskudd per driftsdøgn på kr. 2.723,- når alle inntekter er medregnet. Fordelt på ett år gir dette et underskudd per rundfrysetråler på 0.7 millioner kroner.

Variierende resultat

Norske Trålerrederiers Forbund har ferskfisktrålerne som den største medlemsgruppen. Av den grunn er konklusjonene og kommentarene i oversikten over 1989-resultatene knyttet til denne fartøygruppen.

Oversikten viser at det er stor forskjell i driftsresultat mellom de ulike trålerne i samme trålergruppe, og kommentarene er i hovedsak knyttet til den problemstillingen.

– To fartøy med samme antall driftsdøgn og med praktisk talt samme fangstmengde kan ha vidt forskjellige økonomiske resultat. Både når det gjelder kostnads- og inntektssiden har vi bedt om at rederne tar sine rutiner opp til vurdering. Planlegging må ikke bare skje over ett år, men også fra det ene toktet til det andre, sier Wiik. Han viser til ulikheter både når det gjelder rene driftsutgifter. På inntektssiden viser han at det finnes

Norske Trålerrederiers Forenings nott: tabellen viser en sammenstilling av driftsresultatet til fire ulike ferskfisktrålere. To av trålerne har tilnærmet lik driftstid, de to andre har tilnærmet likt fangstkvantum. Tabellen gir et bilde av de forskjellene i driftsresultat fra den ene tråleren til den andre som Norske Trålerrederiers Forening ønsker å komme til livs. (DD står for «driftsdøgn»). Tabellen er hentet fra Norske Trålerrederiers Forenings oversikt over driftsresultater for 1989)

fiskeoppkjøpere som gir bedre pris enn den som er fastsatt av råfisklaget.

– At to båter med tilnærmet likt utgangspunkt kan oppnå så vidt forskjellige resultater er et problem vi har slitt med i mange år. Vi har registrert at det fra det ene året til det andre tildels er de samme båtene som gjør det bra og de samme båtene som gjør det dårlig.

– Det har på dette feltet skjedd gledelige ting, men vi har fortsatt arbeid å gjøre for å komme denne mekanismen til livs, sier Wiik.

Driftsgrunnlag for drøyt halvparten

I rapporten fremholdes det at man med 1990-kvotene forventer at hver enkelt ferskfisktråler tilskuttet NTF vil gå med et gjennomsnittlig underskudd på 2,7–3,0 millioner kroner. Til sammenlikning vil opplagskostnader per ferskfisktråler beløpe seg til ca. 1.4 millioner kroner.

Dersom målet er driftsbalanse vil det med 1990-kvoter på 1989-grunnlaget bety drift for 25 av de i alt 42 ferskfisktrålerne som er tilsuttet Norske Trålerrederiers Forening.

Arvid Hamre

Færre hindringer for fiskeeksporten i 90-årene

– Det vil bli lettere å være fiskeeksportør i fremtiden. Valgfriheten med hensyn til produkter og marked vil bli større. Det var ekspedisjonssjef Torben Foss i Fiskeridepartementet, som sa dette på Fiskerimessen i Bergen. Foss så EF-EFTA prosessen som meget sentral i våre framtidige eksportmuligheter. Hans håp var at dyktige og ikke minst dristige personer vil finne det tiltrekkende å gå inn i næringa bidra til å innfri de forventningene som eksisterer.

– EF er vårt desiderte hovedmarked med en total eksportandel på over 60 prosent. En eventuell tollunion med EF som også omfatter fisk vil føre til at vi uhindret vil ha tilgang til et kjøpekraftig marked med 350 millioner innbyggere, sa Foss. Han tenkte da ikke bare på toll, men også hindringer som urimelige krav til hygiene-kontroll og krav om attester «i hytt og pine». M.a.o. fri adgang i ordets absolutte betydning.

Dumpinganklager

Han advarte imidlertid mot faren for å havne i et slikt forhold til vårt hovedmarked at vi risikerer å bli konfrontert med dumpinganklager hver gang våre konkurranter har det ubehagelig. Han følte at de pågående dumpingsakene innevarslet en ny virkelighet, der dette blir brukt som handelspolitisk våpen.

– Men det er helt på det rene at hvis EF/EFTA-prosessen lykkes vil også den handelspolitiske situasjonen for norsk fiskeeksport til EF bli fundamentalt forbedret, hevdet Foss.

Tøffere klima

– Da vil vi uten hinder av tollsatser kunne komme ut av vår rolle som produsent av halvfabrikata innen frossenfisksektoren. Mulighetene for økt bearbeiding av laks

– Verdien av varemerker vil være helt sentral i en situasjon der utenlandske tilvirkere uten tollhindringer kan kjøpe opp råstoff her hjemme, mener Torben Foss.

her hjemme vil f.eks. bli svært gode, sa Foss. Han understreket at vi måtte regne med et tøffere klima. Utenlandske tilvirkere vil kunne kjøpe råstoff uten tollhindringer og i en slik situasjon var Foss overbevist om at verdien av varemerker vil være helt sentral. – Jeg vil spå at kapitalsterke i næringa i fremtiden vil forsøke å skaffe seg kontroll over varemerkene ved oppkjøp.

Deregulering

Han viste til at næringa nå er inne i en periode med omfattende deregulering, noe som det synes å være alminnelig politisk enighet om skal fortsette. Den nye fiskeeksportloven er nettopp vedtatt og

Mulighetene for økt bearbeiding av f.eks. laks for eksport vil bli svært gode. Norge vil kunne komme seg ut av rollen som produsent av halvfabrikata.

forskrifter som avviker de gamle eksport-utvalgene og trekker opp rammene for det nye, er sendt ut til høring.

- Vi må også se i øynene at en del støtteordninger for fiskerinæringa vil måtte avvikes. Dette gjelder særlig driftssubsidier. Fisk og fiskeprodukter er allerede gjort til frihandelsvarer innen EFTA. Motposten består i at vi fra 1993 av har forpliktet oss til å begrense subsidiebruken.

Råfiskloven revurderes

Foss hevder at vi i forbindelse med EF-EFTA prosessen må være forberedt på å

måtte revurdere både Råfiskloven og Tilvirkerloven.

- Når det gjelder Råfiskloven så vil den delen som sikrer fiskeren en rimelig minsteinntekt utvilsomt bli beholdt. Men loven har også en annen side, som for øvrig sjelden bli brukt. Nemlig fiskernes rett til å forlage en andel i den fortjenesten som tilvirkeren eller eksportleddet oppnår som resultat av en vellykket investering i prosess eller marked. Blir vi nødt til å akseptere EF's ordninger på dette området, tviler jeg på at denne delen av Råfiskloven kan videreføres, sa Foss.

Liberalisme

Han fremholdt at markedstilpasningen i 90-åra ikke lenger vil være et fromt ønske, men en absolutt realitet. Beskyttelsesmulighetene vil bli redusert med de økonomiske mulighetene vil øke tilsvarende. - De som har fulgt utviklingen siden krigen kan ikke ha unngått å legge merke til at markedskreftene og en viss liberalisme, sa Foss.

Per-Marius Larsen

Lån og løyve

Merkeregisteret

Det opplyses nedenfor hvem som har fått ervervsloyme, fartøys navn og registreringsnummer, samt hvilke fangstloyme som er tildelt.

Brukte fartøy

Reder	Fartøy/reg.nr	Konsesj.type
A/S K /A Rosvik	Nessefjord H-20-L	Torske- og reketral
V/Kjell Caspersen		
Rebbernes		
Selskap under stiftelse v/Kristian Kvivesen	Nyfangst F-99-L	Torske-, reke og loddetrål
Høseby		
Selskap under stiftelse v/Svein M. Storemark	Nessefjord H-20-L	Torske- og reketral
Fedje		
Selskap under stiftelse Arctic Fishing A/S	Sifjordværing T-260-TK	
Silsand		
Selskap under stiftelse v/Kjell Lorgen	Holmeset Senior M-21-H	
Ellingsøy		
Selskap under stiftelse v/Oddleif Olsen	Sifjordværing T-260-TK	
Botnhamn		
S.u.s. v/Roy Johansen	Johannes Moe T-6-L	
Meibu		
P/R v/Einar Jensen	Brazavill F-277-HV	
Brelvik		
Ronald Hansen m fl.	Aksel Gullsjø T-31-T	
Tromsdalen		
Selskap under stiftelse v/Bengt Are korneliussen	Robertson T-182-BG	Reketral
Skjervøy		
Selskap under stiftelse Dagny Kristin A/S	Dagny Kristin M-1-H	Torsketral
Søvik		
Jan Markussen	Vassholm V-50-L	Nordsjotrål
Flekkerøy		
Atle Myrvoll	Skomsøy SF-48-V	
Leinøy		
Selskap under stiftelse v/Bjørn Kristoffersen	Marie Helene T-47-K	
Vannvåg		

Brukte fartøy

Reder	Fartøy/reg.nr	Konsesj.type
Selskap under stiftelse v/Kjell Lorgen	Skomsøy SF-48-V	
Ellingsøy		
P/R v/Ståle Rønningen	Haabet I NT-58-NR	
Indre Nærøy		
Harald Oddvik	May Helen NT-208-NR	
Foldereid		
Lars Magnus Alvestad	Solholm R-11-B	Nordsjotrål
Foresvik		
Bårdsen & Sonn A/S	Nyfangst F-99-L	Torske- reke- og loddetrål
v/Bjørnar Bårdsen		
Nuvsvåg		
Alf Helge Bakkeby	Polarhav T-54-T	
Øksfjord		
Selskap under dannelse A/S Sjøreker	Hepsø Viking ST-92-O	Reke- og nordsjotrål
c/o Senja Havfiskeselskap		
Senjahopen		
Jacob Bastesen	Åserøybuen N-10-SO	
Brønnøysund		
M/K Rundfjell A/S	Rundfjell F-25-KD	
v/Thor Andersen		
Kvalsund		
Selskap under stiftelse v/Ken Harry Myhre	Straubas N-45-H	Nordsjotrål
Lillesand		
Selskap under stiftelse v/Karls Juliussen	Donnhav N-252-DA	Ringnot- og reketral
Rypefjord		
Selskap under stiftelse v/Olav Vean	Donnhav N-252-DA	Ringnot- og reketral
Sandnessjøen		

Nybygg

Følgende har fått tilsagn om ervervsloyme for nybygging av fiskefartøy.

Reder	Til erstatning for	Konsesj.type
Selskap under stiftelse v/Terje Moltubakk		
Vadso		

Fiskeriministeren på Fiskerimessen i Bergen:

– Kvalitet i alle fiskerinæringens ledd en forutsetning for vekst i kyst-Norge

– Jeg skulle ønske man begynte å snakke om det utvidede kvalitetsbegrep, slik vi har et utvidet kulturbegrep; den dagen alle ledd i norsk fiskerinæring ligger kvalitetsmessig på toppen, den dagen vil vi virkelig få se vekst i kyst-Norge, sa Munkejord, som ønsker at Norge skal arbeide for å få modellnasjon-status innen fiskerisektoren, – slik vi etter sigende har fått innenfor shipping-virksomhet.

Fiskeriminister Svein Munkejord stod for den formelle åpningen av Fiskeri- og sjømatmessen som ble avviklet i Bergen 26.–29. april. Munkejord var også en av foredragsholderne ved et seminar som løp parallelt med fiskerimessen. Hovedtema for dette seminaret var «Utvikling av Kyst-Norge, vekst eller vern».

Fiskeriminister Svein Munkejord tok under sitt innlegg direkte utgangspunkt i seminarets tittel, men han sa seg uenig i at det for utviklingen av kyst-Norge skulle være snakk om vekst eller vern.

– Det er snakk om vekst og vern. Ressursvern er en forutsetning for enhver ambisjon om vekst, sa han.

Kunnskap og kvalitet

Hovedfundamentet for ressursforvaltningen vil, i følge fiskeriministeren, i stadig økende grad bli kunnskap. Et hovedstikkord i denne sammenheng er kvalitet.

– Vi må ha kunnskap om biologi, om økologi, om økonomi, markeds kunnskap,

kunnskap om markedsføring og om administrasjon. Når det gjelder kvalitet, så må kvalitetsbegrepet omfatte mye mer enn produktene og gripe inn i alle ledd i fiskerinæringen.

– Forskning og utdanning må ha høyeste kvalitet, forvaltningen likeså.

Flerbestandsforvaltning

Fiskeriministeren framhevet flerbestandsforvaltning som et viktig satsingsområde for en framtidig fiskeriforvaltning der det overordnede mål er å sikre en bærekraftig utvikling av kyst-Norge. Munkejord viste i denne sammenheng blant annet til det store sjøpattedyrprogrammet som pågår.

– Resultater herfra har gitt oss større mot og kraft til å hevde internasjonalt at sjøpattedyrenes rolle i det marine økosystemet må tas hensyn til. I en slik forvaltning av de marine ressurser har en rasjonell beskatning av sjøpattedyrene en helt selvsagt plass, sa han.

Leve med kvoter

Fiskeriministeren ga ellers uttrykk for at han ikke så noe som tydet på at det vil bli slutt på kvotetildeling på viktig fiskearter og sjøpattedyr. Derimot så han, gjennom dagens kunnskap både om ressursene i havet og den kunnskap har og vil få innen havbruksnæringen, muligheter til å styre utviklingen i fiskerinæringen.

– Jeg tror ikke at vi i vår tid vil oppleve at havbeite erstatter tradisjonelt fiske. Derimot tror jeg fullt og fast at man lokalt om ikke lenge vil oppleve havbeite som et meget viktig supplement.

Mismot den største fare

– Den største faren jeg i dag ser for en positiv utvikling i kyst-Norge, der vern og vekst går hånd i hånd, er mismotet.

– Vi har problemer, men jeg er mye mer bekymret over den nokså konstante svartmaling som foretas fra en rekke hold, og den nederlagsstemning dette fører med seg, enn jeg er over ressurs situasjonen, sa Munkejord, som stilte spørsmål ved om hvilken hjelp det er i å rette ressurs situasjonen dersom rekrutteringen til fiskerinæringen i mellomtiden har sviktet.

– Vern og vekst skal gå hånd i hånd, så sant alle gode krefter vil bidra til det. Kysten kan og skal bli vårt nye økonomiske tyngdepunkt. Vi skal få til en utvikling i kyst-Norge med vekst og vern, der vern er en forutsetning for veksten, avsluttet Munkejord.

– ah

Blir fangst på vågehval aktuelt igjen? Fiskeriminister Svein Munkejord sa på Fiskerimessen i Bergen nylig at en rasjonell beskatning av sjøpattedyrene har en helt selvsagt plass i flerbestandsforvaltningen. Resultater fra sjøpattedyrprogrammet har i følge fiskeriministern gitt norske fiskerimyndigheter et bedre grunnlag for å hevde internasjonalt at sjøpattedyrenes rolle i det marine økosystemet må tas hensyn til.

Arne Stærk, opplysningsutvalget for fisk:

– Vi må bli bedre på hjemmemarkedet

Internasjonalt er Norge det land i verden som fra naturens side er blitt tilgodesett med det beste produktet av den edleste kvalitet som finnes. Vårt lands gunstige beliggenhet i forhold til arktiske farvann, golfstrømmen, havtemperatur og lav forurensningsgrad, er årsakene til de gode vekstvilkår og verdens beste produkt – «Fisk fra Norge». Fisken som primærnæring og matforsyning har lange tradisjoner hos oss. Fangstmetoder, råstoffutnyttelse og gode foredlingsmetoder har vi gjennom tidene utviklet, og vi har lært oss til å ta i bruk avansert teknologi.

I dag har vi også meget gode kunnskaper om de positive helsemessige egenskaper i fisk. De siste årene har legevitenenskapen gjennom sin helse- og ernæringsforskning erfart og understreket sterkt hvilken betydning fisken har for kvaliteten i det daglige kostholdet.

Med tanke på vekst i fiskerinæringen langs kysten vår så har vi utvilsomt verden beste utgangspunkt.

Naturen gir oss et viktig matemne fra havet.

Men har vi i næringen tatt nok på alvor og fullt ut sett både mulighetene i og betydningen av dette?

Informasjonsoppgave

Det forskes, utvikles og bygges opp en industri på dyre biopreparater som presenteres som gode erstatninger.

Det reklameres med fullgod behovsdekning ved å bruke disse daglig. Dette er ikke riktig.

Her har næringen en stor informasjonsoppgave.

Næringsstoffer som daglig i sin naturlige form gjennom kostholdet gir en langt bedre effekt.

Og så lekkert som det kan være – og så godt som det smaker!

De beste næringsstoffene får vi faktisk «gratis» på kjøpet gjennom kostholdet, samtidig som vi dekker vårt daglige matbehov.

Allt dette er ferdig utviklet i fisk fra norske farvann – det er bare for oss å gjøre jobben vår profesjonelt og riktig.

Må sette kvalitetskrav

Med en avslappet holdning til kunnskapskrav og vedlikehold av kompetanse på

et høyt nivå, blir dette fantastiske produktet vårt dessverre ikke ivaretatt på den rette måten under sin vandring frem til diddagsbordet.

Jeg skal ikke gå detaljert inn i denne problematikken, men i det følgende understreke hvor avgjørende det er å sette kvalitetskrav og forlange disiplin på det arbeid vi utfører når fisken skal tas hånd om fra havet til middagsbordet.

Sats på hjemmemarkedet

Skal vi som fiskerinæring profilere oss i dagens marked, må vi ha en overordnet felles målsetting. Det er viktig her at alle ledd snakker samme språk og ror båten i takt den samme veg.

Tar vi for oss de enorme muligheter som er til stede og trekker opp retningslinjene der etter, så vil det gi stor verdiskapning for norsk fiskerinæring.

Vårt hjemmemarked er det største enkeltmarked, det best betalende marked, det marked som er enklest å betjene og det eneste marked hvor vi har muligheter

– Vårt hjemmemarked er det største enkeltmarked, det best betalende marked, det marked som er enklest å betjene og det eneste marked hvor vi har muligheter til å følge fiskeproduktene helt frem til gaffelen.

– Derfor bør dette markedet ha størst oppmerksomhet, mener konsulent Arne Stærk i opplysningsutvalget for fisk.

til å følge fiskeproduktene helt frem til gaffelen.

Personlig mener jeg at dette markedet burde ha størst oppmerksomhet. Her kan vi presentere et utstillingsvidu som viser norske fiskeprodukter på sitt beste. Profilerer vi oss på verdenstoppen her så får det en sterk smitteeffekt på vår profil internasjonalt.

Kompetanse et must

Med norsk fisk – verdens beste som utgangspunkt skal vi i hovedsak konsentrere oss om å bli flinkere. Vi skal ha en gjennomført edel behandling av produktet fra fangst til forbruker og beherske forståelsen for riktig kvalitet.

Konsulent Arne Stærk i Opplysningsutvalget for fisk tar her for seg mulighetene for, og viktigheten av å presentere norsk fisk som den kvalitetsvaren den er. Stærk holdt dette foredraget under Fiskerimessen i Bergen, og etter samtykke fra ham, trykker vi her foredraget i sin helhet.

Opplysningsutvalget for fisk profilerer seg på fisketorget i Bergen. Arne Stærk i opplysningsrådet for fisk mener samarbeid og engasjement på alle nivåer og i alle deler av næringen er nødvendig for at kvalitetsoppgavene skal la seg løse.

Kvalitetsbegrepet omfatter ikke bare selve produktet, men i like stor grad.

Kvaliteten på det arbeid som utføres, – kompetansen.

Kvaliteten på lokaliteter og utstyr.

Kvaliteten på emballasje, distribusjons- og salgsmetoder.

Kvaliteten på markedsføring, tilgjengelighet og stabilitet.

For å få gjennomført verdens beste behandling på alle disse områdene er kompetansen avgjørende og et absolutt must. Vi må stille krav til kunnskap hos alle som daglig arbeider med dette fantastiske råstoff, og det er næringens eget ansvar å legge forholdene til rette for det.

Kvalitetsåret

Rammebetingelsene er også myndighetenes ansvar, så her må det i samarbeid legges til rette for opplæring og kompetanseutvikling.

Fiskeridepartementet har erklært året 1990 for «Kvalitetsåret» i fiskerinæringen. Departementet har derfor nedsatt en arbeidsgruppe hvor det også er med representanter fra næringen, som skal ta for seg

«Kvalitet og omstilling i norsk fiskeri- og havbruksnæring».

I prosjektbeskrivelsen heter bl.a.:

«Det er neppe noen tvil om at kvalitet vil være en avgjørende konkurransefaktor for norsk fiskeri- og havbruksnæring på 1990-tallet. Knappe ressurser i den tradisjonelle del av fiskerinæringen har i tillegg ført til at økt verdiskapning er viktigere enn noensinne. I en periode med sterk vekst i oppdrettsnæringen, kommer det signaler fra markedene om at norsk laks har fått redusert sitt kvalitetsomdømme de siste to årene. Samtidig vet vi at våre argeste konkurrenter har gitt kvalitet topp prioritet, og de viser til kontinuerlige kvalitetsforbedringer på sine sjømatprodukter. Norsk sjømat og norsk laks blir markedsført som «Verdens beste». Uten at et slikt budskap har basis i reell og kundetilpasset kvalitet, vil vi miste vårt renomme i markedet.

Arne Stærk nevner de ernæringsmessige argumenter ved å velge fisk framfor annen mat må vektlegges.

I denne sammenheng nevner han særlig Omega-3 fettsyrers forebyggende effekt mot hjerte-karsykdommer.

Erfaringer fra enkelte industriområder har vist at integrert kvalitetsstyring og to-talkkvalitet som ledelsesinstrument har vært det beste middel for å sikre kvalitet, omstilling og produktivitet. Det faktum at kvalitet må ha topp prioritering fra ledelse og ansatte, entydige målsettinger, åpen kommunikasjon, integrert organisasjon, klare ansvarsforhold osv. er en stor utfordring for norsk fiskeri- og havbruksnæring. For at kvalitetsoppgavene skal la seg løse, fordrer det samarbeid og engasjement på alle nivåer og i alle deler av næringen; i fangst, foredling, marked, forvaltning, forskning og undervisning.

Prosjekt Norge

Det er viktig at det nå settes i gang en prosess på hele problemområdet. Kvalitetskampanjen tar i vesentlig grad for seg en langt mer positiv holdning til kvalitetsarbeidet.

Parallelt med denne kampanjen har Norges Fiskehandlerforbund invitert de øvrige ledds organisasjoner innen fiskerinæringen og myndighetene til å gå samme en etablering av «Prosjekt Norge».

I dette prosjektet som hovedsakelig tar seg vårt hjemmemarked, er det lagt vekt på 4 hovedområder: kvalitetsforbedring, kompetansehevning, tilgjengelighet og ryddige salgsmetoder.

«Kvalitetskampanjen» og «Prosjekt Norge» må under videre arbeid leve meget tett sammen. Fra næringens side erkjennes situasjonen og vi vil sette i verk tiltak for å bli flinkere og bedre på nevnte områder.

Myndighetene må med

Men fordi området hvor tiltak skal settes inn også griper inn i de rammebetingelser som hører inn under myndighetens ansvarsområde, så er det avgjørende at myndighetene blir med fra starten.

Hvor skal tiltakene settes inn

Fiskeren på havet må gis den kunnskapen som skal til for å gjøre tingene riktig, og bli forklart hvilke konsekvenser det medfører å være ukyndig i sin behandling.

I prosessen med sløyning, ilandføring, mottak, pakking og foredling må skolering i å gjøre arbeidsrutinene riktige og rasjonelt være meget interessant for alle parter.

Under distribusjon må konsekvensene av likegyldighet bli fokusert slik at ikke dette blir et svakt ledd i kjeden.

På salgsleddene må den videre behandling utføres med kyndig ekspertise, fordi faglig kunnskap også her bidrar til verdiskapning. Dyktig veiledning er i dagens handel et krav fra forbrukeren.

Hvorfor skal Ola Normann spise mindre fisk enn japaneren, spør Arne Stærk. Han viser til at det norske fiskekonsumet er stadig økende, og ønsker et sterkt markedsførings engasjement.

– Vi må ikke sette oss ned og avvente den videre utvikling, men sette økonomiske ressurser inn for å øke totalforbudet enda mer, mener han.

Forbrukeren er arbeidsgiver

La meg også i denne forbindelse minne forsamlingen om at fiskeren, mottaks- og industrisiden, distribusjons- og engros / eksportleddet og detaljisten egentlig er arbeidstagerer hvor forbrukeren er vår arbeidsgiver.

I hele denne kjeden må derfor alle yrkesutøvere vise en disiplinert holdning til kvalitetsarbeidet. Vår dyktighet må være en sikring eller garanti på kvalitetsens edle nivå.

Jeg vil derfor understreke at skal norsk fisk holde et høyt nivå i sin hovedrolle som verdens beste på middagsbordet, så må det skje forbedring hele veien fra fangst til forbruker.

Et felles løft

Engasjement må heller ikke skje stykkevis og delt, men omfatte en rekke tiltak samtidig – i et felles løft.

Å holde kvalitets- og kompetansenivået på topp må også være en kontinuerlig prosess. Verdens beste fiskeprodukt skal hver dag slåss i markedet mot andre matvaregrupper og andre lands fiskerierinteresser.

Når vi ser den flom av matvaretilbud som daglig presenteres den norske forbruker, så trenger vi sterke krefter for å holde oppe det vi vil at forbrukeren skal forsyne seg mest av.

Ernæringsmessig argument

Fra et rent ernæringsmessig synspunkt er fisk av flere grunner det mest hensiktsmessige matemnene. Fiskens næringsverdi er i første rekke knyttet til dens innhold av Omega-3 fettsyrer, A B og D vitaminer, høyverdig proteiner, jod og selen.

Omega-3 fettsyrer forekommer særlig i de fete fiskeslag fra det nordlige farvann.

Omega-3 fettsyrer har en fantastisk forebyggende effekt mot hjerte-karsykdommer som er den vesentlige dødsårsak i den vestlige verden.

Forskningssiden stadfester klart at omega-3 fettsyrer spiller en livsviktig rolle for menneskets utvikling og helse. Derfor anbefales det sterkt at menneskenes kosthold i langt større grad bør inneholde omega-3 fettsyrer.

Det har i en tid vært allment kjent at ved å spise mye fisk, nedsettes kolesterolinnholdet i blodet.

Forskningsrapporter gjør det stadig mer klart at å spise fet fisk ikke bare er forebyggende mot hjerte-karsykdommer, men virker også positivt inn på f.eks. kroniske betennelsessykdommer og psoriasis.

Visse nye data tyder også på at omega-3 fettsyrer kan redusere dødeligheten av enkelte kreftformer. Her nevnes kreft i tykktarmen og bukspyttkjertelen, prostata- og brystkreft.

Vår viktigste vitamin D kilde er sola, mens den fete fisken er suveren i forhold til andre matvarer, om å gi et godt tilskudd av dette vitaminet.

Vitamin D er viktig for oppsugingen av kalsium, og vi er derfor bl.a. klar over betydningen av å bruke tran som kostholdstilskudd særlig for innvandrere fra solrike land.

Flinkere med bilen enn med helse

Å spise sunn og riktig mat er vesentlig for vår daglige velvære, og legger grunnlaget for å leve godt i mange år. Derfor må barn i oppveksten spise riktig kost, mens voksne vedlikeholder sin helse med et riktig kosthold.

Vi er flinke til å vise nøyaktighet i vedlikeholdet av bilen vår. Et lite pip i vifte-reima, eller et grynt i motoren så justeres det omgående. Lufttrykket i bildekket følges nøye opp, for nødvendig slitasje er ikke akseptabelt. Og selvfølgelig skal bensinens oktantal være rett ved hver tanking.

Det må være til ettertanke hvorfor ikke holdningen til det daglige kostholdet vårt er like viktig.

Her ligger det ikke bare en utfordring, men store muligheter for fiskerinæringen til å plassere fisken sentralt i den endring som må til i fremtiden.

Jeg vil i den forbindelse vise til den Nordatlantiske Fiskerikonferanse som skal avholdes i Oslo i dagene 21. og 22. mai d.å.

Tema der er «Fisk en felles hjertesak» – den store utfordringen. Der vil det fra internasjonalt fremste eksperter bli fokusert på Omega-3 og dens betydning i vårt kosthold. Fis fra nordlige havområder vil spille en sterk rolle under denne konferansen.

Det vil nok her bli avdekket enorme perspektiver som bør kunne gi store utviklingsmuligheter for fiskerinæringen og som ikke minst vil kunne påvirke grunnlaget for vekst – noe som først og fremst vil komme kyst-norge til gode.

Fiskekonsum stadig økende

Når vi skal profilere norsk fisk på verdenstoppen må det settes ressurser inn på et sterkt markedsføringsengasjement. Det gir liten effekt i markedsføringen dersom vi opptrer i små grupper. Forutsetningen for styrke og tyngde i det budskapet som skal påvirke markedet er at næringen står samlet.

Opplysningsutvalget har stått sentralt i et markedsføringsarbeid som næringen står samlet. Opplysningsutvalget har stått sentralt i det markedsføringsarbeid som næringen har gjort på vårt hjemmemarked de siste årene. Jeg vil her vise til de siste 5-6 årene hvor det er gitt bedre økonomiske rammer til Opplysningsutvalgets arbeid i forhold til tidligere år.

Resultatet har vist en økning av fiskeforbruket på ca 30% slik at forbruket i dag ligger på ca 40 kg. pr. innbygger pr. år.

Vi må ikke sette oss ned og hvile på det, men sette økonomiske ressurser inn for å øke totalforbruket enda mer. Hvorfor skal Ola-normann være dårligere enn ja-

paneseren som forbruker 65-70 kg pr. hode pr. år?

Her skal vi også være klar over at den japanske befolkning spiser i gjennomsnitt mest fisk i verden, og har samtidig den høyeste gjennomsnittlige levealder.

Kontinuitet best

Å profilere norske fiskeprodukter både nasjonalt og internasjonalt er et kontinuerlig markedsføringsarbeid. Det må være en felles interesse at vi utfører den oppgaven effektivt og høyt oppe på de fremste skanser.

Det er også viktig at dette gjøres både på kort sikt og med langsiktig planlegging. Skippertak er vel å bra, men kontinuiteten gir den beste effekt over tid.

Forutsetningene er helt klart en langsiktig finansiering av en profesjonell markedsføring. Vi må ikke se markedsføring som en ubehagelig utgift, men være klar over at å profilere våre produkter er en fornuftig investering.

Styrken og tyngden i å holde vårt fantastiske fiskeprodukt høyt opp og langt frem ligger i at næringen står samlet bak finansieringen og at alle er enige om målsettingen.

Kvalitet lønner seg

Hva får næringen igjen etter en forbedret kvalitet, høy kompetanse, nivåheving av produktet og et sterkt markedsføringsengasjement.

Det er ikke gitt å kunne måle fremtidig forbedring i forkant. Men det vi vet er at kvalitet lønner seg på sikt. De siste årene har vi sett hvilke positive resultater dette kan gi.

La meg ta et konkret eksempel og dette er ikke eventyr.

En detaljist, grossist, pakker og fisker satte seg ned i sammen og ble enige om hvorledes de skulle skaffe frem den riktige kvaliteten.

Hvorledes pakking og distribusjonsprosessen skulle gjennomføres. Hvorledes stabiliteten i tilførselen kunne opprettholdes. Denne tøveiskommunikasjonen resulterte i konkrete endringer vurdert ut fra forbrukerens ønsker.

Var dette lønnsomt? Ja! Fiskeren fikk bedre betalt for fangsten. Pakker fikk mer økonomisk gevinst enn den økte arbeidsinnsatsen som måtte gjøres.

Grossisten fikk mindre svinn og mindre klager for samme fortjeneste og detaljisten kunne tilby en langt bedre kvalitet etter enn beskjeden prisøkning til kunder som er mye mer tilfredse.

Det er viktig at vi har det rette utgangspunktet. Opplever forbrukeren sin middag som et mareritt, så blinker det blå lyset

og alarmklokkene ringer for fiskerinæringen.

Men har dagens fiskemiddag resultert i en gledens dag hvor husmoren fryder seg over at familien nærmest har svevet en lykksalig runde id et himmelske forværelse, så har vi en fornøyd kunde – en kunde for livet.

Og det er det vi skal leve av i fremtiden.

Derfor vil det være resultatet av hvorledes vår innsats profileres og hvordan vårt arbeid utføres, som legger grunnlaget for kvalitetsstempleet «BEST I VERDEN».

NYHET!

VAKTELEFON
050-31 055

Nå kan alle med Volvo Penta-motor få "førstehjelp" 24 timer i døgnet.

I samarbeid med Falken kan Volvo Penta Norge nå tilby et unikt hjelpeprogram. Skulle du få problemer på sjøen, kan du ringe grønt telefonnummer 050-31 055. 24 timer i døgnet - alle dager. Vi hjelper til med teknisk nødhjelp samt formidling av eventuell annen hjelp.

VOLVO PENTA
Volvo Penta Norge AS
1410 Kolbotn, tlf. 02-81 85 00

Sats på ferskfisk-eksporten!

– Fersk fisk er prismessig blitt diskriminert. De siste 2–3 ti-årene har man, særlig i Nord-Norge, satsset sterkt på å lede fisken inn i filetanleggene. Prisen til fisker har vært rettet inn etter dette. Offentlige støttemidler har uhemmet blitt brukt for å støtte fisk som gikk til filetproduksjon. Jo mer man har skåret i fisken til mindre pris til fiskerne. Direktør Johan Muri gikk på Fiskerimesen i Bergen hardt til felts mot de mange og høye skrikene om at det er produktutvikling som må til i norsk fiskerinæring. – Det er store udekkede ferskfiskmarkeder spesielt i Europa som Norge burde utnyttet. Muri var imidlertid glad for vedtaket i Norges Råfisklag om at prissystemet skal legges om slik at grunnprisen for fisken blir den samme, uansett anvendelse. Kvaliteten skal styre prisen til fisker.

Johan Muri skisserte den positive utviklingen i eksportverdien av fiskeprodukter som i 1989 utgjorde 10,5 milliarder kroner. Dette inkluderer ikke fiskemel og olje. Av dette var verdien av fersk og rundfrossen fisk og skalldyr i overkant av 5,8 milliarder med prosentandel på 55,6. Fra knapt 1 milliard i 1980 økte eksportverdien for disse produktene til nærmere 6 milliarder i fjor.

Laksen baner vei

Muri viste til at det selvsagt er laksen som sterkest har bidratt til eksportøkningen, men det er interessant å merke seg at den også har trukket med seg andre tradisjonelle fiskeslag.

I 1991 regner man med å komme opp i en totalproduksjon av oppdrettslaks på ca. 320.000 tonn. Norge vil stå for 56 prosent av denne. Norges andel av den atlantiske lakseproduksjonen vil bli 62–63 prosent av en total på 287.000 tonn. Til tross for produksjonsveksten og presset på prisene, mente Muri at innfrysingsordningen hadde ført til at prisene hadde stabilisert seg på et noe høyere nivå.

Han var imponert over den betydelige innsatsen eksportørene har stått for når det gjelder laks og fant grunn til å understreke at lakseindustrien fant et omsetningsapparat som hadde tradisjoner med omsetning av ferskfisk. Det største laksemarkedet er Frankrike som i fjor importerte 27.000 tonn.

200–250 millioner i toll

Fersk og frossen laks har i henhold til GATT-avtalen en tollsats på 2 prosent, for andre fiskeslag varierer denne fra 8 til 15 prosent. For hel fiskefilet er det snakk om hele 18 prosent. Til tross for dette har eksportørene klar å markedsført norsk fersk og rundfrossen fisk og skalldyr i økende mengder på de tradisjonelle markedene i Europa. I tillegg er nye markeder skapt og det er etterhvert blitt dagligdags med eksport til fjerne markeder i USA, Midt-Østen og Det Fjerne Østen, sa Muri.

Han kunne opplyse at eksportandelen av fersk og rundfrossen fisk og skalldyr til EF var 53 prosent av den totale eksporten. Verdimeisig utgjorde den 64 pro-

– Det er store udekkede ferskfiskmarkeder, spesielt i Europa, som Norge burde utnyttet, mener Johan Muri.

sent. – Apropos EF vil jeg nevne at Norges samlede eksport av fisk og fiskeprodukter i 1989 utgjorde ca 5 milliarder kroner. Tollbelastningen ligger mellom 200 og 250 millioner, sa Muri.

makrell betydelig

Det er laksen som dominerer mediabildet av fiskeeksporten. Men i følge Muri representerte makrelleksporten i fjor et nesten like stort kvantum – 96.000 tonn. Eksporten av andre tradisjonelle fiskeslag som torsk, hyse, sei, uer, flyndre, blåkveite, akkar og pigghå utgjorde vel 75.000 tonn.

Når det gjelder reker er Storbritannia den største avtakeren. Av en rekeeksport til en verdi av 1,1 milliarder i 1989 gikk

Lakseindustrien fant et omsetningsapparat som hadde tradisjoner i omsetning av ferskfisk.

over 6000 tonn til en verdi av ca. 320 millioner kroner dit. I tillegg går betydelige kvanta til Japan og USA. I USA er reker den mest populære sjømaten og halvparten av konsumet blir importert.

Muri fremhevet spesielt den positive utviklingen på et forholdsvis nytt marked som Spania. Det er dessuten igjen laksen som har vært med på å åpne nye markeder i Midt-Østen.

– Når det gjelder Japan har vi ikke så lange tradisjoner. I 1988 passerte vi imid-

lertid 800 millioner kroner. Det er makrellen som er viktigste eksportfisken. Bare i fjor eksporterte vi 37.000 tonn til Japan.

Entusiasme

Muri konkluderte med at det er grunn til å tro at den stadig økende interesse for fisk på verdensbasis vil vedvare. – Det ser kanskje ikke så lyst ut for fiskebestandene, men dette betyr igjen store utfordringer som jeg er overbevist om at eks-

portørene vil møte med stor entusiasme. Han viste til en utredning Senter for Anvendt Forskning ved Norges Handelshøyskole der det blir slått fast at dersom en tar utgangspunkt i lønnsomheten er det mye som tyder på at mer av fisken bør eksporteres i fersk tilstand.

FG Per-Marius Larsen

Tilleggsbevilgning til dekning av Statens Fiskarbanks tap i 1990

Tapene for Fiskarbanken for 1989 er blitt vesentlig større enn det som ble lagt til grunn under budsjettbehandlingen for 1989 og 1990. Det skyldes de kraftig reduserte fangstmulighetene på torsk og hyse man har opplevd de siste par årene. På Statsbudsjettet er det avsatt 44 mill. kroner til dekning av tap på bankens utlån i 1990. Det var forventet at bankens vågnadsfond med en slik bevilgning skulle kunne være på omlag 30 mill. kroner ved utgangen av 1990.

Statens Fiskarbanks årsmelding og regnskap for regnskapsåret 1989 er nå lagt fram. Regnskapet viser at Fiskarbanken hadde tap i 1989 på 60,8 mill. kroner. Fiskarbanken har funnet det nødvendig med en total avsetning til forventede tap i 1990 pr. 31.12.89 på 150 mill. kroner. Dette gir et negativt vågnadsfond på 81,4 mill. kr. pr. 31.12.89. Fiskarbankens revisor har ikke funnet å kunne godkjenne regnskapet, fordi Fiskarbanklovens krav om minst 10 mill. kroner i vågnadsfond ikke er oppfylt.

Regjeringen har derfor i dag vedtatt å forsøke å forslå en tilleggsbevilgning på 50 mill. kroner til dekning av Fiskarbankens tap. En slik tilleggsbevilgning vil bidra til at Fiskarbanklovens minimumskrav på 10 mill. kroner i vågnadsfond er oppfylt pr. 1.1.1990.

Det er vanskelig å tallfeste i hvilken grad de gjeldsreducerende tiltak som settes i verk i 1990 kan redusere Fiskarbankens tap framover. Man antar at tiltakene vil kunne redusere behovet for avsetning til tap i 1991 og årene framover. Det kan likevel vise seg å bli behov for ytterligere bevilgning i løpet av 1990 for å sikre at vågnadsfondets størrelse også fyller lovens krav ved utgangen av 1990. Dette vil regjeringen komme tilbake til i løpet av høsten, i forbindelse med planleggelsen av stats- og nasjonalbudsjettet for 1991. Da vil man også ha et bedre grunnlag for å vurdere bevilgningsbehovet.

Lån og løyve

Trål

Det opplyses nedenfor hvem som har fått ovennevnte konsesjonstype og hvilke fiskearter den omfatter.

Torsk

Reder	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
Lofoten Trålerrederi A/S Stamsund	Vågarnot N-T-VV	Trål
A/S Norørn Ålesund	Norørn M-1-G	Trål

Lodde og Polartorsk

Reder	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
Aleksander Sævelandsvik	Sander R-8-K	Trål
Tore Stensen Ballstad	Stratos N-160-VV	Trål
Nils Olai Østervold Torangsvåg	Vendla H-369-AV	Trål

Kolmule

Oppdretter	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
Nils Olai Østervold Torangsvåg	Vendla H-369-AV	Trål

Reker

Reder	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
A/S Havfangst v/Torgeir Kristiansen Stakkvik	Havfangst T-50-K	Trål
Tore Stensen Ballstad	Stratos N-160-VV	Trål

Siid, makrell, øyepål, tobis, kolmule, sei, hyse, torsk, hvitting

Reder	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
A/S Havfangst v/Torgeir Kristiansen Stakkvik	Havfangst T-50-K	Nordsjøtrål

Lodde og Polartorsk

Reder	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
Aleksander	Sander R-8-K	Trål

Ubegrenset trållatelse

Oppdretter	Fartøy/Reg.nr.	Konsesjonstype
A/S Roaldnes v/Toralv Roaldsnes Valderøy	Havstein M-205-G	Trål

Rekrutteringsinitiativ i Finnmark

På bakgrunn av signaler om svikt i rekrutteringen til fiskeri- og havbruksnæringen i Finnmark har Fiskerisjefen i Finnmark tatt initiativ til et prosjekt som har som mål å styrke denne rekrutteringen. Blant annet skal det gjennomføres en undersøkelse der ungdommens behov og krav til utdanning og arbeid i fiskeri- og havbruksnæringen skal dokumenteres.

Prosjektet er tenkt lagt opp som et tverrfaglig samarbeid mellom Fiskerisjefen, Skoledirektøren og Finnmark Fylkeskommune. I tråd med dette skal det etableres en prosjektledelse og en styringsgruppe med representasjon fra involverte instanser.

Undersøkelse

Som et pilotprosjekt vil første fase bestå av en undersøkelse i 8.-9. klasse i et par utvalgte kommuner. Undersøkelsen skal gi et bilde av hvilke holdninger og hvilke meninger ungdom i denne aldersgruppen har om fiskeri- og havbruksnæringen. Erfaringer fra denne pilotundersøkelsen vil igjen danne grunnlag for en tilsvarende undersøkelse for hele fylket (fase 2).

Etter en evaluering av resultatene (fase 3) vil det bli utarbeidet materiell og planlagt en rekrutteringskampanje (gjennomføring i fase 4).

Prosjektet er lagt opp med start i mai 1990, og med slutføring i juni 1991.

- ah

Forhøyet grunnfond i Statens Fiskarbank

Regjeringen har i statsråd 8. juni fremmet proposisjon til Stortinget om at grunnfondet i Statens Fiskarbank forhøyes med 100 mill. kr. fra 300 til 400 mill. kr. Regjeringen foreslår at Finansdepartementet gis fullmakt til å utferdige en avdragsfri grunnfondsobligasjon til banken pålydende 100 mill. kr.

Et grunnfond på 400 mill. kr. vil etter Fiskeridepartementets mening være tilstrekkelig for Fiskarbankens virksomhet de nærmeste årene. I henhold til lov kan bankens innlån ikke være større en 10 ganger grunnfondet. Pr. 31. desember 1989 utgjorde bankens innlån 2.919 mill. kr. Nye innlån vil måtte opptas, på grunn av at inngangen av renter og avdrag har vært sviktende som følge av den vanskelige ressursituasjonen i fiskeriene. Det vil fortsatt finne sted en økning av bankens samlede utlån, og det vil derfor bli nødvendig å øke innlånene.

Lån og løyve

Merkeregisteret

Det opplyses nedenfor hvem som har fått ervervsloyme, fartøyet navn og registreringsnummer, samt hvilke fangstloyme som er tildelt.

Brukte fartøy

Reder	Fartøy/reg.nr	Konsesjonstype
P/R Lepsoy v/Elias Kjerstad Kjerstad	Fiskeskjær M-50-SA	Ringnot
A/S Ragrunn v/Lie Management Hauglandshella	Ligrunn H-182-F	Ringnot og kolmuletrål
P/R v/Arnfinn Larsen Havøysund Lorentz E. Olsen Kvitsøy	Svebas N-200-B Balder Kvitsøy R-55-KV	
Sigurd Svendsen Tromsø	Sea Prawn T-14-T	Reketrål
Kjell Betten Vadsø S.U.S. v/Jan Erik Johnsen Toftsundet S.U.S. v/Tor K. Mathiassen Amøyhamn Ivar Olufsen Gravdal	Kolnes F-79-BD Skutnes T-348-S	
Mathisen Fiskebåt- rederi A/S v/Thorbjørn Mathisen Havøysund P/R v/David Fedøy Bulandet Selskap under stiftelse Båtsfjord Tråltrederi A/S c/o Bårut Båtsfjord Isqueen A/S v/John Arvid Bolle Gravdal	Isqueen N-9-VV Isqueen N-9-VV Mikal Berntsen F-37-LK	Lodde- og reketrål Lodde- og reketrål Reke- og torsketrål
Geir Andersen Reine Trygve Olsen Fiskebåtrederi A/S Havøysund Selskap under stiftelse v/Jakob Strand Gjerdsvika	Ben Hav SF-77-A Stentor F-19-BD Isqueen N-9-VV Leif Junior N-27-MS Øyabas Junior F-150-KD Vestflud M-73-S	Nordsjø, lodde- og vassildtrål Lodde- og reketrål Lodde- og reketrål

Nybygg

Følgende har fått tilsagn om ervervsloyme for nybygg av fiskefartøy

Reder	Til erstatning for	Konsesjonstype
P/R Bertel L. Bertelsen Vågsøy Robert Robertsen Vannvåg Åsmund Nordgård Tromsø	Ole Nordgård T-6-T	Lodde- og reketrål

Reisestipend

Fiskeridepartementet har stilt kr. 23.245,- til disposisjon for et reisestipend for kvinner i fiskerinæringen. Midlene tas fra posten «Kvinnerettede tiltak» på Fiskeridepartementets budsjett.

Selundersøkelser i Vesterålen

Den siste uka i juni vil Havforskningsinstituttet (Bergen) i samarbeid med Norges Fiskerihøgskole (Tromsø) drive undersøkelser på steinkobbe i Vesterålen. Hovedmålsettingen for undersøkelsene er å øke den grunnleggende biologiske kunnskapen om denne selarten.

– I en viss utstrekning vil vi drive fangst på voksne dyr av steinkobbe. På disse dyrene vil vi undersøke parasittforekomster og hva den spiser. Vi vil ta vevsprøver for å undersøke fettysresammensetning og eventuelle forurensninger.

– Vi vil også fange unger for merking. Disse undersøkelsene vil på sikt blant annet gi svar på i hvor stor grad selen er stasjonær, og vi vil få svar på aldersfordeling og reproduksjon, sier Tore Haug ved Norges Fiskerihøgskole i Tromsø.

Utenom fredningstiden er det ingen reguleringer i fangst av steinkobbe. Det er en viss kommersiell fangst av arten. Både skinn og kjøtt brukes. Spekket kan saltes og brukes istedet for grisespekk. Uten at det var fangst av steinkobbe ville merking ikke hatt stå stor verdi.

– I undersøkelsene vil også inngå å kartlegge infeksjonsrate hos torsk av parasitter som spres av sel. Vi har derfor søkt og fått tillatelse til prøvetiske av torsk. Vi vil undersøke parasitter i torskens mage og eventuelt torskekveis i torskens fileter, sier Haug.

Undersøkelsen vil bli gjennomført med forskningsfartøyet «Ottar» fra 25. juni til 1. juli 1990 i Gavlfjordområdet i Vesterålen.

– ah

Fiskeeksporten liberaliseres

Regjeringen har i statsråd 8. juni opphevet bestemmelsene om sentralisering av markedene for frossen fisk og filet i Sverige, Sveits og Østerrike, som et ledd i EFTA-samarbeidet. Samtidig er sentraliseringsbestemmelsene vedrørende eksport av tørrfisk og tran opphevet. Opphevelsene er ledd i den dereguleringsprosessen som Fiskeridepartementet har satt i gang på alle områder innenfor departementets ansvarsområde.

Lån og løyve

Oppdrettskonsesjoner

Det opplyses nedenfor hvem som har fått ovennevnte løyve, lokalisering av anlegg og størrelsen på produksjonsvolum.

Torsk

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Kjell Karlsen	Lyngen kommune	1000 m ³
Svensby Sandneshavn Fiskeoppdrett	Tromsø kommune	1000 m ³
Eidkjosen Harry Hansen	Herøy kommune	2000 m ³
Brasøy Lyngværtorsk A/S	Røst kommune	1000 m ³
Røstlandet Hans Georg Johansen og Ellen Hansen	Lenvik kommune	1000 m ³
Silsand Hansenfisk	Smøla kommune	1000 m ³
Veidholmen Håholmen Havstuer AS	Averøy kommune	50 m ³
Kårvåg Marinfisk AS	Aukra kommune	4000 m ³
Aukra Marinfisk AS	Aukra kommune	1000 m ³
Aukra		

Laks og ørret

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Flatanger Akva A/S	Flatanger kommune	12 000 m ³
Ranheim		

Utvidelse av laks og ørret

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Gjølaks A/S	Ørsta kommune	12 000 m ³
Vartdal Vestlaks AS	Sande kommune	12 000 m ³
Sandshamn Stø Fiskeoppdrett A/S	Øksnes kommune	12 000 m ³
Stø A/S Safish	Gildeskål kommune	12 000 m ³
Sørarnøy		

Etablering av alternativ lokalitet for laks og ørret

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Fleinværffisk A/S	Gildeskål kommune	8000 m ³
Fleinvær		

Ørret på ferskvannslokalitet

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Aremark JFF v/J.Y. Grettland	Aremark kommune	10 000 stk
Aremark		

Kreps

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Hobøl Aquaproduksjon v/K.A. Lauritzen	Hobøl kommune	150 000 Yngel
Hobøl		2000 kg Konsumkreps

Midlertidig tillatelse til utsetting av smolt i tiden 21. mai til 10. juli 1990.

Oppdretter	Lokalisering	Prod.volum
Aqua-Sør A/S	Flekkefjord kommune	4000 m ³
Flekkefjord Fiskeindustri A/S		
Hidra Edelfisk A/S		
Kvinalaks A/S		
Rasvåg Fiskeoppdrett A/S		

Lån og løyve

Overdragelse av Oppdrettskonsesjoner

Det opplyses nedenfor hvem som har fått konsesjon for oppdrett samt konsesjonstype.

Tidligere eier	Ny eier	Konsesjonstype
Trollskjær Fiskeoppdrett A/S	Gjølaks A/S Barstadvik	Klekking av rogn og produksjon av settefisk
Sundskjør Settefisk A/S	Sundskjør Smolt A/S Revsnes	Klekking av rogn og produksjon av settefisk

Endring av eierstruktur for oppdrettsanlegg.

Steinsvik Laks A/S
Steinsvik
Folkestadbygd

A/S Møllergard Fiskeri
Lysøysundet

Andanes Havbruk A/S
Flåten
Os

Torskekvote ved Svalbard fastsatt

Regjeringen har i statsråd 8 juni fastsatt kvote for tredjeland for fiske etter norsk arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 1990. Kvoten er satt til 6.400 tonn. Dette er en klar reduksjon av kvoten i forhold til i fjor, da den var på 12.000 tonn. Årsaken til reduksjonen er den svekkede bestandssituasjonen for norsk arktisk torsk.

Norsk og sovjetisk fiske etter norsk arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard er regulert gjennom de avtalte totalkvotene for de to partene for hele Barentshavet. Det er derfor nødvendig med en særskilt kvote for de øvrige lands torskefiske i veronesone. EF-landene står for det alt vesentlige av disse landenes fiske etter torsk i dette området, men også Færøyene og DDR har de siste årene fisket visse kvanta torsk der.

Akvakultur Asia 1991

I april 1991 vil Ausstellungs-Messe-Kongress (AMK) Berlin arrangere en stor akvakulturmessen i Singapore. Under navnet Aquaculture Asia 1991 vil AMK Berlin forsøke å samle det meste av de aktiviteter som finnes innenfor akvakulturnæringen; alt fra utstyrsleverandører til sjømatprodusenter og konsulenter for akvakulturnæringen vil være representert. Det er også ventet at messen vil tiltrekke seg oppmerksomhet og deltakelse fra andre industrier som data- og miljøproduktleverandører.

Årsaken til at AMK Berlin har valgt å legge en akvakulturmessen til Singapore er den utvikling og tradisjon Asia har innenfor oppdrett både i fersk- og saltvann. Særlig det siste tiåret har utviklingen innenfor asiatiske oppdrett vært bemerkelsesverdig. Asia står per 1985 for 80 prosent av all oppdrett i verden.

Aquaculture Asia 1991 vil i følge AMK Berlin bli den største mønstring av akvakulturnæringen som har vært i Asia.

FAO-statistikk over akvakulturproduksjon (totalt for all oppdrett) i tonn x 1000 for 1985:

Verden	7776	100%
Asia	6139	80%
Europa	849	11%
Afrika	17	
Nord Amerika	392	5%
Sør Amerika	63	1%

- ah

- ah

Fiskeridepartementet har bestemt at avgangen til å oppta forskuddslån utvides fra 4 til 8 uker for 2. garantiperiode 1990.

Låntakere som har fått innvilget lån for 4 uker, kan søke om et tilleggs lån på 4 uker.

De som ikke har søkt på ordinære vilkår for 2. garantiperiode, kan søke om forskuddslån på 8 uker ved første gangs søknad.

Seminar om torskeregulering

Med økonomisk støtte fra Fiskeridepartementet gjennomførte Fiskeridirektoratet i mai et seminar om regulering av torskefiske nord for 62 breddegrad, konvensjonelle redskaper. Tilstede på seminaret var representanter for Fiskeridirektoratets yt-

re etat (Kontrollverket og Rettledningstjenesten) og Fiskeridepartementet. Det var også representasjon fra ulike kontor ved Fiskeridirektoratet som direkte eller indirekte er aktører i reguleringsarbeidet.

Formålet med seminaret var å utveksle erfaringer med reguleringsopplegget for 1990, og å diskutere et mulig opplegg for 1991.

Nytt forslag til kystselforvaltning

Norsk kystsel bør i utgangspunktet være fredet. Det bør imidlertid kunne gis tillatelse til seljakt i områder der selbestandenes produksjon gir grunnlag for høsting. Et ønsket bestandsnivå og et minimumsbestandsnivå bør fastsettes for hver enkelt selbestand. Minimumsnivået må settes høyt nok til å tåle en viss belastning uten at bestanden trues. Dette foreslås i den endelige innstillingen fra arbeidsgruppen som siden 1985 har utredet en landsplan for kystselforvaltningen.

Kystselen er i dag totalfredet fra svenskegrensen til Stad. I deler av året er den også fredet videre langs kysten. Det er fri jakt på sel utenom fredningstiden, men felte dyr registreres ikke.

Dagens kystselforvaltning baseres hovedsakelig på saltvannsfiskeloven, med Fiskeridepartementet som ansvarlig myndighet. I områder vernet med hjemmel i naturvernloven har imidlertid Miljøverndepartementet forvaltningsansvaret.

Arbeidsgruppen slår fast at kystselen hører med i en variert natur med er rikt plante- og dyreliv. Det er av stor naturvernmessig interesse å bevare et utvalg av selbestander og biotoper som representerer både det typiske og særegne i vår kystnatur.

Samtidig konstaterer gruppen at en viss felling av kystsel er nødvendig. Dette er i hovedsak begrunnet med selens innvirkning på fiskeriene. Den skader ofte fisk

og redskap, og er også ansvarlig for spredning av parasitter til fisk, i tillegg til at den innvirker på fiskebestandenes størrelse og tilgjengelighet.

Gruppen anbefaler at det for kystselbestander som tåler beskatning sates på ordinær jakt innenfor tidsrammen 2. januar-30. april og 1. august-30. september. Det foreslås også at det innføres en lisensordning og oppgaveplikt for jegerne, slik at myndighetene får mulighet til å styre jakten og dermed kontrollere bestandsutviklingen. Gruppen foreslår et langsiktig overvåkings- og forskningsprogram for å registrere alle selbestander langs kysten ca. hvert femte år.

Overvåking av spesielt utvalgte lokaliteter er ønskelig minst hvert annet år. Disse langsiktige registreringene er det meningen å følge opp med periodiske undersøkelser av selens kondisjon, tilgjengeligheten av føde, parasittinfeksjon, vandringsmønster og utveksling mellom selbestander, samt alder, kjønn og art av felte dyr.

Overvåkingsprogrammet må suppleres med undersøkelser som antas å kunne bli gjennomført ved hjelp av tidsbegrensede enkeltprosjekter.

Arbeidsgruppen mener at en økt innsats innenfor kystselforvaltningen slik den har foreslått, er mulig å gjennomføre uten økte kostnader i forvaltningen.

Innstillingen har med forslag til en ny forskrift for å sette i verk forvaltningsplanen.

Arbeidsgruppen, som ble oppnevnt av Fiskeridepartementet 13. mars 1985, har bestått av representanter fra miljøvern-

myndighetene, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Fiskeridepartementet, med departementsråd Gunnar Kjønnøy i Fiskeridepartementet som leder. Innstillingen, som er enstemmig, skal nå sendes berørte myndigheter og organisasjoner til høring.

Prosjektstøtte

Fiskeridepartementet har stilt inntil kr. 400.000,- av departementets utredningsmidler til disposisjon for Havforskningsinstituttets prosjekt «Genetisk interaksjon mellom oppdrettsfisk og villfisk».

Ekstra ferietilskudd

Fiskeridepartementet har godkjent at fiskere over 60 år gis et ekstra ferietilskudd på 5 dager for ferieåret 1990. Det forutsettes at det ekstra ferietilskuddet finansieres innenfor rammen av overføringen til ferieordningen.

«Fiskerinæringens Kvinneutvalg»

Fiskeridepartementet har innvilget en søknad om å bevilge kr. 90.000,- til interimstyret for opprettelse av «Fiskerinæringens kvinneutvalg».

Departementet finner ideen interessant, og synes det er prisverdig at noen tar initiativ til å forestå opprettelse av et slikt utvalg. Det ses som verdifullt med et nasjonalt nettverk som bl.a. kan motivere kvinner til å ta tillitsverv i næringen. Et slikt nettverk bør også etter departementets mening kunne være et støtteapparat og en møteplass - en slags felles plattform for informasjon, formidling av kunnskap og erfaringer på tvers av sektorgrensene.

Departementet har avslått en anmodning om at det skal ha sekretariatsfunksjonen og regnskapsansvaret for interimstyret. Derimot ønsker det å delta som observatør i dette styret.

Norges Naturvernforbund

Fiskeridepartementet har innvilget en søknad fra Norges Naturvernforbund om økonomisk støtte til utgivelse av forbundets syn på havbruk med kr. 9000,-.

A-trygdordningen - utbetaling av forsørgertillegg

Norges Fiskerlag og Fiskeridepartementet har blitt enige om at det med virkning fra 1. mai 1990 iverksettes en ordning med forsørgertillegg for fiskere som mottar arbeidsledighetstrygd.

Tillegget utgjør kr. 6,- pr. dag for hvert forsørgende barn under 18 år. Merkostnadene er beregnet til 8 mill. kroner og skal belastes fordelingsavtalens avsetning til særskilt støtte.

Forsørgertillegget vil fremkomme som en økning av dagbeløpet (ant. barn X kr. 6,- pr. dag), og det vil bli trukket forskuddsskatt og 3 % ferieavgift av beløpet.

Garantikassen vil så snart vi har opplysninger om den enkelte fiskers forsørgelsesbyrde, starte utbetalingen av forsørgertillegget. Hver enkelt fisker blir bedt om å oppgi sin forsørgelsesbyrde (ant. barn under 18 år) ved søknad om a-trygd.

Fiskerens opplysninger om sin forsørgelsesbyrde vil bli kontrollert mot andre offentlige registre.

J. 61/90

(J. 28/90 UTGÅR)

Kvotavtalen for 1990 mellom Norge og det europeiske felle-
skap.

J. 61/90

Stenging av et område i Sovjets økonomiske sone for fiske
etter torsk og hyse med trål.

J. 62/90

(J. 54/90 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om regulering av fisket etter
torsk med konvensjonelle redskap nord for 62°11,2' n.br. i
1990.

J. 63/90

(J. 56/90 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om reketråliske - stenging
av områder i Barentshavet, på kysten og i fjorden av Finn-
mark.

J. 65/90

Stenging av et område i Sovjets økonomiske sone for fiske
etter torsk og hyse med trål.

J. 66/90

Forskrift for tildeling av rentedekning til kyst- og bankfiskeflå-
ten for 1990.

J. 67/90

Forskrift om utøvelse av loddefisket i NAFO-området i 1990.

J. 68/90

(J. 63/90 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om reketråliske - stenging
av områder i Barentshavet, på kysten og i fjordene av Finn-
mark.

J. 70/90

(J. 220/89 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om regulering av fisket etter
sild i Nordsjøen, innenfor grunnlinjene på kyststrekningen
Klovningen-Lindesnes, Skagerrak og vest av V 4° i 1990.

J. 71/90

Fiskeridirektøren kan orientere om følgende fredningsbe-
stemmelser:

Kongelig resolusjon av 30. mars 1990 fra Miljøverndeparte-
mentet om opprettelse av store Follesøya Naturreservat og
Lille Follesøya Fuglefredningsområde i Skjervøy Kommune,
Troms Fylke.

J. 72/90

(J. 12/90 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om regulering av tråliske
etter torsk og hyse nord for 62° N i 1990.

J. 73/90

(J. 14/90 UTGÅR)

Forskrift om endring av forskrift om regulering av fisket etter
hyse nord for 62° 11,2' N. Br. Med konvensjonelle redskap
i 1990.

J. 74/90

Forskrift om regulering av fiske med snurrevad - Stenging
av område utenfor kysten av Finnmark.

J. 75/90

(J. 202/89 og J. 143/89 UTGÅR)

Forskrift om opphevelse av forskrifter om reketråliske -
stengte felt på strekningen Vesterålen-Rolvøy, og i Fjorde-
ne og på kysten av Nordland.

Frohavet:**Interessante fangster av
sjøkreps og breiflabb**

På oppdrag fra Fiskeridirektøren har Kon-
toret for fisketorsk og veiledning i Fiskeri-
direktoratet gjennomført et forsøksfiske
etter sjøkreps på Frohavet. Resultatene
fra dette forsøksfiske er positive, med
gode fangster av eldre store sjøkreps og
breiflabb. Til dette forsøksfiske ble det
benyttet krepstrål, men det vurderes nå
ytterligere forsøksfiske i området med
andre redskaper.

Forsøksfiske etter sjøkreps med krep-
strål ble gjennomført over to perioder på
henholdsvis tre og fire døgn i månedsskif-

let april/mai. Etter den første turen ble del
løvert en fangst til en netto verdi på kr.
41.000,-. Fangsten bestod av i alt fjorten
ulike fiskeslag. Av totalt fanget 6004 kg
var 204 kg sjøkreps og 2.100 kg brei-
flabb, alt i rund vekt. Både sjøkrep-
sen og breiflabben var av god størrelse. De stør-
ste sjøkrepene var 26 centimeter lange
med en vekt på 300 gram.

På den andre turen ble det fanget to-
talt 7.719 kg både industri- og konsum-
fisk. I denne fangsten var 283 kg sjøkreps
og 1.800 kg breiflabb.

Ved begge turene var det liten inn-
blanding av torsk, sei og hyse i fangstene.

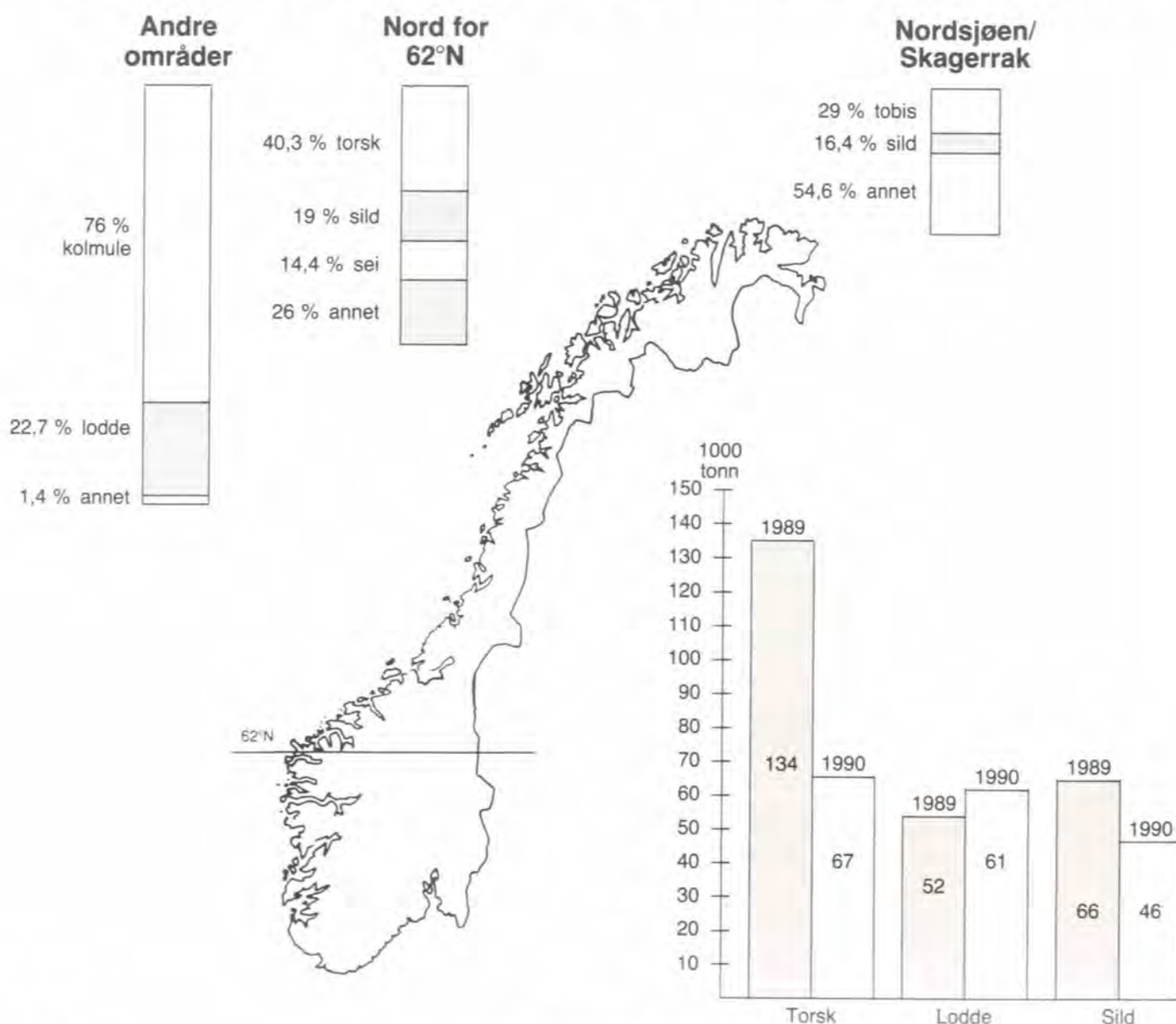
På bakgrunn av resultatene fra dette
forsøksfiske anbefaler Kontoret for fiske-
forskning og veiledning at det blir iverksatt

et videre forsøksfiske etter både sjøkreps
og breiflabb i området allerede til høsten.
Imidlertid blir det på grunn av det høye
innslaget av andre fiskearter i fangstene
ikke anbefalt å bruke krepstrål i videre
forsøk.

- Resultatene fra forsøksfiske i Froha-
vet er positive. Med dagens forholdsvis
gode priser på både sjøkreps og breiflabb
er mulighetene for et drivverdig fiske for
et mindre antall fartøyer til stede.

- Ved et eventuelt forsøksfiske bør
man ta sikte på å leie et mindre fartøy
som har erfaring fra fiske med teiner etter
sjøkreps. Dette fartøyet må også ha mu-
ligheter for forsøksfiske med garn etter
breiflabb, heter det i rapporten som er
gitt ut i forbindelse med forsøksfiske.

Foreløpig oversikt over ilandført kvantum pr. april 1990

Tabell 1

Alle tall i tonn rund vekt

	April 1990	Til og med april 1990			Totalt	
		Alle områder	Nord for 62°	Nordsjøen/Skagerrak	Andre områder ¹⁾	t.o.m. april 1990
Torsk	13 770	65 220	2 090	120	67 430	134 420
Hyse	1 310	4 550	520	135	5 205	13 544
Sei	7 840	23 325	8 330	15	31 670	27 808
Uer	41 213	9 670	387	4	10 060	5 432
Brosme	2 585	5 850	390	1 315	7 555	6 075
Lange/blålange	2 757	2 650	675	1 980	5 305	4 619
Blåkveite	280	700	0	0	700	560
Vassild	3 467	4 445	345	0	4 790	4 385
Lodde	0	0	0	61 160	61 160	51 526
Sild	3 590	30 990	14 930	0	45 920	65 845
Brisling	0	0	313	0	313	0
Makrell	0	0	0	80	0	0
Kolmule	95 400	0	0	204 800	204 800	191 440
Oyepål	15 840	0	34 200	0	34 200	15 730
Tobis	12 930	0	26 280	0	26 280	52 000
Reker	6 725	14 250	2 360	160	16 770	6 805
Sum total		161 650	90 820	269 689		

¹⁾ Inkluderer fangst tatt ved Jan Mayen, Island, Færøylene, vest av Skottland, Øst-Grønland og NAFO.

Landbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-30/4 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til							
	23-29/4	30/4-6/5	pr. 7/5 1989	pr. 6/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje	
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	
<i>Prissone 1 - Finnmark</i>												
Torsk	7	73	10 180	2 693	117	2 342	198	36	—	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	—	13	885	159	8	151	0	0	—	—	—	
Sei	—	0	634	9	—	2	3	4	—	—	—	
Brosme	0	0	37	3	—	3	0	0	—	—	—	
Lange	—	—	0	0	—	—	0	—	—	—	—	
Blålange	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	—	—	0	0	—	0	—	—	—	—	—	
Blåkveite	—	0	4	1	1	1	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	—	1	1	0	0	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	—	0	36	1	0	1	—	—	—	—	—	
Uer	—	0	196	8	2	6	—	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	152	437	1 560	3 572	—	3 572	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	0	11	545	87	27	—	—	37	—	24	—	
I alt	160	535	14 078	6 534	154	6 078	201	77	—	24	—	
<i>Prissone 2 - Finnmark</i>												
Torsk	332	220	12 571	5 534	186	3 435	1 713	200	—	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	4	3	773	237	25	209	1	2	—	—	—	
Sei	54	31	868	525	6	226	246	48	—	—	—	
Brosme	1	1	90	29	3	3	12	11	—	—	—	
Lange	0	0	2	1	—	0	1	0	—	—	—	
Blålange	—	—	0	0	—	—	0	—	—	—	—	
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	—	0	1	0	0	0	—	—	—	—	—	
Blåkveite	1	—	2	86	80	6	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	—	2	7	6	1	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	1	0	18	4	1	3	—	—	—	—	—	
Uer	2	10	230	30	15	16	0	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	269	0	65	952	6	946	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	21	26	1 039	300	123	8	15	85	—	68	—	
I alt	685	292	15 660	7 705	450	4 853	1 987	346	—	68	—	

lilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1–30/4 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til						
	23–29/4	30/4–6/5	pr. 7/5 1989	pr. 6/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Prissone 3 – Troms</i>											
Torsk	234	155	23 224	7 316	768	1 590	4 854	99	5	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	10	5	2 150	562	245	292	22	2	1	—	—
Sei	11	23	1 357	1 162	188	419	502	48	5	—	—
Brosme	24	5	446	411	35	10	352	12	2	—	—
Lange	3	0	54	64	2	1	60	—	1	—	—
Blålange	0	0	6	2	0	0	2	—	—	—	—
Lyr	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	1	0	5	12	11	1	—	—	—	—	—
Blåkveite	1	1	160	400	195	205	—	—	—	—	—
Rødspette	0	—	4	11	11	0	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—
Steinbit	1	0	42	11	4	7	—	—	—	0	—
Uer	22	17	514	259	191	68	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	1	0	0	0	—	—	0	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	779	1 093	2 823	8 658	223	8 435	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	70	35	7 992	2 907	1 033	68	27	1 170	—	609	—
I alt	1 156	1 336	38 804	21 775	2 909	11 095	5 819	1 330	13	609	—
<i>Priss. 4/5/6 — Nordland</i>											
Torsk	444	159	14 763	6 944	1 230	1 988	2 598	1 113	15	—	—
Skrei	1 675	639	12 570	14 088	444	1 467	4 195	7 981	—	—	—
Hyse	115	61	3 461	1 575	666	841	44	11	13	—	—
Sei	516	139	3 244	4 454	906	2 144	1 374	30	0	—	—
Brosme	137	36	552	1 101	477	80	484	33	27	—	—
Lange	40	22	257	297	32	11	248	5	0	—	—
Blålange	3	4	21	21	0	0	20	0	—	—	—
Lyr	4	2	47	32	31	0	1	0	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	6	3	22	31	25	6	—	—	—	—	—
Blåkveite	7	4	316	434	304	130	—	—	—	—	—
Rødspette	—	0	39	46	44	1	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Steinbit	3	1	37	16	8	8	—	—	0	—	—
Uer	103	164	1 014	848	666	173	9	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	0	3	2	1	0	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	1	0	4	97	97	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	—	7	196	227	227	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	550	270	8 311	8 187	2 751	1 007	10	3 444	—	975	—
I alt	3 604	1 511	44 856	38 398	7 909	7 858	8 983	12 617	56	975	—

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-30/4 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til						
	23-29/4	30/4-6/5	pr. 7/5 1989	pr. 6/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Priss. 7/8 - Trøndelag</i>											
Torsk	190	87	1 392	844	312	5	213	314	0	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	11	20	190	103	103	0	0	—	0	—	—
Sei	72	29	1 036	640	263	21	71	285	—	—	—
Brosme	39	4	171	256	40	0	24	191	0	—	—
Lange	54	6	101	178	16	0	31	131	0	—	—
Blålange	3	2	9	12	5	—	7	—	—	—	—
Lyr	5	12	70	69	67	1	1	—	0	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	3	1	2	6	6	0	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Uer	35	14	288	155	154	1	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	1	1	3	4	4	—	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	58	5	107	268	268	0	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	0	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	111	2	45	362	26	336	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	609	430	2 032	2 639	978	1 641	—	—	—	20	—
I alt	1 190	612	5 449	5 541	2 245	2 007	347	921	0	20	—
<i>Priss. 9 - Nordmøre</i>											
Torsk	101	31	789	706	207	8	491	—	—	—	—
Skrei	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	23	5	183	140	126	14	0	—	—	—	—
Sei	273	54	822	2 094	850	67	1 175	2	—	—	—
Brosme	154	93	456	1 161	10	15	1 136	—	—	—	—
Lange	51	14	116	341	2	1	338	—	—	—	—
Blålange	9	2	14	25	0	1	24	—	—	—	—
Lyr	3	11	32	44	33	11	0	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	0	1	4	2	3	—	—	—	—	—
Blåkveite	1	—	31	7	2	5	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	0	0	1	1	—	—	—	—	—	—
Steinbit	3	0	26	15	4	11	—	—	—	—	—
Uer	39	6	269	750	693	56	1	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	3	4	4	1	—	—	—	—	—
Makrellstorje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	0	1	4	4	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	0	0	3	8	8	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	12	2	747	559	324	231	—	—	—	4	—
I alt	669	221	3 499	5 864	2 270	423	3 165	2	—	4	—

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-20/5 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til							
	7-13/5	14-20/5	pr.21/5 1989	pr. 20/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje	
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	
<i>Prisssone 1 - Finnmark</i>												
Torsk	97	109	11 929	2 898	120	2 448	294	37	—	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	20	6	1 063	185	10	174	0	0	—	—	—	
Sei	—	0	939	9	—	2	3	4	—	—	—	
Brosme	0	1	38	5	—	3	2	0	—	—	—	
Lange	—	0	0	0	—	0	0	—	—	—	—	
Blålange	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	0	—	0	0	—	0	—	—	—	—	—	
Blåkveite	—	0	8	1	1	1	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	—	1	1	0	0	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	0	1	57	2	0	2	—	—	—	—	—	
Uer	1	2	247	11	4	8	0	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	450	576	1 561	4 598	—	4 598	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	3	24	615	114	47	—	—	37	—	31	—	
I alt	571	719	16 463	7 825	181	7 236	299	78	—	31	—	
<i>Prisssone 2 - Finnmark</i>												
Torsk	469	326	14 861	6 329	187	3 748	2 067	327	—	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	4	2	844	243	25	214	2	2	—	—	—	
Sei	76	72	1 077	673	6	359	254	54	—	—	—	
Brosme	3	0	93	32	3	3	14	12	—	—	—	
Lange	0	0	2	1	—	0	1	0	—	—	—	
Blålange	—	0	0	0	—	—	0	—	—	—	—	
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	0	0	1	1	1	0	—	—	—	—	—	
Blåkveite	0	1	2	87	80	7	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	—	2	7	6	1	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	3	4	23	11	1	10	—	—	—	—	—	
Uer	9	0	253	39	17	22	0	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	202	179	126	1 333	6	1 327	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	34	43	1 171	377	155	8	47	91	—	76	—	
I alt	801	628	18 456	9 134	487	5 699	2 385	486	—	76	—	

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-20/5 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1 7-13/5	Uke 2 14-20/5	I alt		Kvanta 1990 brukt til						
			pr. 21/5 1989	pr. 20/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Prissone 3 - Troms</i>											
Torsk	359	165	27 233	7 840	792	1 766	5 174	104	5	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	15	18	2 435	595	254	315	24	2	1	—	—
Sei	158	169	2 071	1 490	198	634	589	64	5	—	—
Brosme	9	5	469	425	36	10	364	13	2	—	—
Lange	2	2	57	68	2	1	65	0	1	—	—
Blålange	0	0	7	2	0	0	2	—	—	—	—
Lyr	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Hvitling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	1	0	6	13	12	1	—	—	—	—	—
Blåkveite	6	6	298	411	200	212	—	—	—	—	—
Rødspette	0	—	4	11	11	0	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—
Steinbit	2	24	50	38	6	31	—	—	—	0	—
Uer	58	19	614	336	259	77	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	1	0	0	0	—	—	0	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Al	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	812	740	3 340	10 210	254	9 955	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	35	40	8 528	2 982	1 050	69	59	1 182	—	622	—
I alt	1 457	1 189	45 117	24 421	3 075	13 071	6 276	1 365	13	622	—
<i>Priss, 4/5/6 - Nordland</i>											
Torsk	208	83	16 006	7 236	1 303	2 066	2 730	1 119	18	—	—
Skrei	493	160	14 006	14 741	449	1 628	4 625	8 039	—	—	—
Hyse	76	42	3 754	1 693	711	904	53	12	13	—	—
Sei	242	98	4 381	4 794	962	2 314	1 487	31	0	—	—
Brosme	60	41	714	1 202	530	91	511	34	36	—	—
Lange	45	55	388	397	35	14	343	5	1	—	—
Blålange	5	7	30	33	1	1	31	0	—	—	
Lyr	2	2	54	37	35	0	1	0	—	—	
Hvitling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	2	1	35	33	27	6	—	—	—	—	—
Blåkveite	0	—	367	434	304	130	—	—	—	—	—
Rødspette	—	0	41	46	44	1	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Steinbit	2	2	48	19	10	8	—	—	0	—	—
Uer	267	67	1 230	1 183	934	238	10	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	4	2	1	0	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	0	0	4	97	97	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Al	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	15	15	196	256	256	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	401	160	9 236	8 748	2 823	1 339	81	3 501	—	1 003	—
I alt	1 819	733	50 505	40 950	8 522	8 741	9 874	12 742	68	1 003	—

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1–20/5 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til							
	7–13/5	14–20/5	pr. 21/5 1989	pr. 20/5 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje	
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	
<i>Priss. 7/8 – Trøndelag</i>												
Torsk	73	43	1 546	960	342	7	293	318	0	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	15	5	218	123	123	0	0	0	0	—	—	
Sei	54	35	1 275	728	298	23	114	293	—	—	—	
Brosme	47	14	242	317	46	1	36	234	1	—	—	
Lange	88	12	231	278	21	0	62	195	0	—	—	
Blålange	3	3	25	19	5	—	13	—	—	—	—	
Lyr	16	8	105	94	92	1	1	—	0	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	1	1	6	7	7	0	—	—	—	—	—	
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rødspette	0	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	0	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	0	0	2	2	2	0	—	—	—	—	—	
Uer	39	37	375	230	228	2	0	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	1	0	4	5	5	—	—	—	0	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	57	22	127	347	347	0	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	2	36	45	400	29	371	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	398	280	2 534	3 317	1 071	2 225	—	—	—	20	—	
I alt	795	495	6 736	6 831	2 620	2 631	518	1 040	1	20	—	
<i>Priss. 9 – Nordmøre</i>												
Torsk	9	28	983	743	219	8	515	—	—	—	—	
Skrei	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	2	8	212	150	134	15	1	—	—	—	—	
Sei	38	202	1 076	2 334	951	74	1 306	3	—	—	—	
Brosme	3	26	578	1 190	11	15	1 163	—	—	—	—	
Lange	3	44	201	388	2	2	384	—	—	—	—	
Blålange	0	103	64	129	0	1	128	—	—	—	—	
Lyr	6	2	42	53	41	12	0	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	0	0	1	5	2	3	—	—	—	—	—	
Blåkveite	0	2	32	9	4	5	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	0	3	1	1	—	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	0	0	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	0	1	27	16	5	11	—	—	—	—	—	
Uer	2	41	383	792	735	56	1	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	0	0	4	5	4	1	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	—	1	4	4	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	0	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	0	0	3	9	9	—	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	1	5	849	565	330	231	—	—	—	4	—	
I alt	63	464	4 461	6 392	2 453	433	3 498	3	—	4	—	

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-3/6 1990 etter innkomne sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til						
	21-27/5	28/5-3/6	pr. 4/6 1989	pr. 3/6 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Prissone 1 - Finnmark</i>											
Torsk	36	86	12 243	3 021	124	2 540	320	37	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	3	9	1 167	197	11	186	0	0	—	—	—
Sei	0	22	1 293	31	—	23	3	4	—	—	—
Brosme	0	1	40	6	—	3	2	0	—	—	—
Lange	—	0	0	0	—	0	0	—	—	—	—
Blålange	0	—	0	0	—	—	0	—	—	—	—
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	—	0	0	0	—	0	—	—	—	—	—
Blåkveite	44	60	18	106	105	1	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	1	1	0	0	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	7	5	78	14	0	14	—	—	—	—	—
Uer	1	4	265	16	5	12	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	58	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	616	519	3 080	5 733	—	5 733	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	20	103	720	237	64	81	22	37	—	33	—
I alt	727	809	18 963	9 361	309	8 593	347	79	—	33	—
<i>Prissone 2 - Finnmark</i>											
Torsk	87	165	15 255	6 581	188	3 909	2 137	347	—	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	1	2	854	247	26	217	2	2	—	—	—
Sei	15	293	1 454	982	7	589	331	55	—	—	—
Brosme	2	3	93	36	3	3	15	15	—	—	—
Lange	0	0	3	2	—	0	1	0	—	—	—
Blålange	—	—	0	0	—	—	0	—	—	—	—
Lyr	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	0	1	1	1	0	—	—	—	—	—
Blåkveite	0	—	4	87	80	7	—	—	—	—	—
Rødspette	—	—	2	7	6	1	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Steinbit	10	7	28	27	1	26	—	—	—	—	—
Uer	3	6	262	47	21	26	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	—	0	0	0	—	0	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reke	197	146	504	1 676	9	1 667	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	111	251	1 241	740	184	165	217	96	—	78	—
I alt	426	873	19 704	10 432	526	6 610	2 704	515	—	78	—

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-3/6 1990 etter inntømme sluttседler. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til							
	21-27/5	28/5-3/6	pr. 4/6 1989	pr. 3/6 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Herme- tikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje	
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	
<i>Prissone 3 - Troms</i>												
Torsk	62	54	27 381	7 956	795	1 787	5 252	118	5	—	—	
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hyse	2	6	2 451	603	259	317	25	2	1	—	—	
Sei	207	379	2 778	2 075	214	682	1 076	99	5	—	—	
Brosme	6	11	490	442	38	11	377	13	2	—	—	
Lange	1	2	60	71	2	1	67	0	1	—	—	
Blålange	0	0	7	2	0	0	2	—	—	—	—	
Lyr	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	0	0	6	13	13	1	—	—	—	—	—	
Blåkveite	0	20	328	432	200	232	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	0	4	11	11	0	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	0	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	
Steinbit	7	42	52	86	8	78	—	—	—	0	—	
Uer	12	12	642	360	279	81	0	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	0	0	1	0	0	0	—	—	0	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Reke	516	638	4 840	11 364	282	11 082	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	56	35	8 611	3 072	1 065	73	126	1 184	—	625	—	
I alt	868	1 199	47 663	26 488	3 167	14 345	6 924	1 415	13	625	—	
<i>Priss. 4/5/6 - Nordland</i>												
Torsk	295	227	16 267	7 757	1 379	2 212	3 015	1 133	18	—	—	
Skrei	36	25	14 010	14 802	450	1 635	4 672	8 045	—	—	—	
Hyse	34	25	3 795	1 752	736	930	59	14	13	—	—	
Sei	256	482	4 781	5 532	1 023	2 830	1 647	31	0	—	—	
Brosme	52	81	786	1 334	581	117	554	40	42	—	—	
Lange	53	99	465	549	40	19	484	6	1	—	—	
Blålange	1	3	36	36	1	1	35	0	—	—	—	
Lyr	2	2	55	41	38	1	1	0	—	—	—	
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kveite	0	1	36	34	28	6	—	—	—	—	—	
Blåkveite	0	7	386	442	305	137	—	—	—	—	—	
Rødspette	—	0	41	46	44	1	—	—	—	—	—	
Div. flyndrefisk	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Steinbit	2	3	52	24	14	10	—	—	0	—	—	
Uer	107	208	1 309	1 497	1 194	291	12	—	—	—	—	
Rognkjeks	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	
Breiflabb	0	0	4	2	2	0	—	—	—	—	—	
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pigghå	0	0	4	97	97	—	—	—	—	—	—	
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Akkar	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hummer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sjøkreps	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—	
Reke	18	10	246	285	285	—	—	—	—	—	—	
Annet og uspesif.	124	249	9 398	9 121	2 911	1 491	183	3 519	0	1 017	—	
I alt	980	1 422	51 699	43 352	9 129	9 681	10 663	12 788	74	1 017	—	

Ilandbrakt fisk i Norges Råfisklags distrikt i tiden 1/1-3/6 1990 etter innkomne sluttleder. Tonn råfiskvekt

(Tilvirket fisk er omregnet til råfiskvekt. Biproduktene er ikke med i tabellene).

Fiskesort	Uke 1	Uke 2	I alt		Kvanta 1990 brukt til						
	21-27/5	28/5-3/6	pr. 4/6 1989	pr. 3/6 1990	Fersk	Frysing	Salting	Henging	Hermetikk	Dyre- og fiskefor	Mel og olje
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
<i>Priss. 7/8 - Trøndelag</i>											
Torsk	47	10	1 548	1 018	384	8	308	318	0	—	—
Skrei	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	9	2	222	135	134	0	0	0	0	—	—
Sei	43	44	1 329	815	353	26	143	293	—	—	—
Brosme	11	11	265	339	50	1	54	235	1	—	—
Lange	21	14	270	314	25	0	94	195	0	—	—
Blålange	5	4	37	28	6	—	23	—	—	—	—
Lyr	13	6	110	113	111	1	1	—	0	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	1	0	6	8	8	0	—	—	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rødspette	0	0	1	2	2	—	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	—	0	1	1	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	0	2	2	2	0	—	—	—	—	—
Uer	37	45	428	313	310	2	0	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	1	0	5	7	7	—	—	—	0	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	31	23	134	402	402	0	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	0	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	0	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	0	1	75	401	30	371	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	352	203	2 686	3 872	1 173	2 672	4	—	—	23	—
I alt	573	365	7 120	7 769	2 997	3 082	626	1 041	1	23	—
<i>Priss. 9 - Nordmøre</i>											
Torsk	17	13	1 000	773	236	9	528	—	—	—	—
Skrei	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyse	4	1	222	155	139	15	1	—	—	—	—
Sei	132	73	1 118	2 539	986	83	1 467	3	—	—	—
Brosme	8	10	822	1 207	13	18	1 176	—	—	—	—
Lange	9	23	384	420	2	2	416	—	—	—	—
Blålange	2	36	198	167	0	1	166	—	—	—	—
Lyr	3	2	45	57	45	12	0	—	—	—	—
Hvitting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lysing	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kveite	0	0	2	5	2	3	—	—	—	—	—
Blåkveite	3	4	35	16	11	5	—	—	—	—	—
Rødspette	0	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—
Div. flyndrefisk	0	0	1	1	1	—	—	—	—	—	—
Steinbit	0	1	27	17	6	11	—	—	—	—	—
Uer	21	15	435	828	769	58	1	—	—	—	—
Rognkjeks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Breiflabb	0	0	4	5	5	1	—	—	—	—	—
Makrellstørje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brugde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pigghå	—	—	1	4	4	—	—	—	—	—	—
Skate/Rokke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ål	—	—	0	—	—	—	—	—	—	—	—
Akkar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	0	0	0	—	—	—	—	—	—
Sjökreps	0	—	—	0	0	—	—	—	—	—	—
Reke	0	0	4	9	9	—	—	—	—	—	—
Annet og uspesif.	2	8	893	575	336	231	1	—	—	7	—
I alt	202	186	5 195	6 780	2 565	449	3 755	3	—	7	—

Fiskets Gang

utgitt av Fiskeridirektøren
Postboks 185
5002 Bergen
Telefon (05) 23 80 00

- er det offisielle tidsskrift for norsk fiskerinæring
- inneholder stoff fra norske og utenlandske fiskeri
- gir deg detaljert statistikk over norsk fiske og fiskeeksport
- publiserer forskningsrapporter og resultat fra forsøksfiske
- gir deg oversikt over alle lover og forskrifter som berører norsk fiske
- koster 200,- innenlands og i Skandinavia, 330,- utenlands med ordinær post og 400,- sendt med fly. Fiskerifagstudenter får det for 100,- i året
- kommer ut hver måned.

✂ Klipp ut og send til Fiskets Gang, Boks 185, 5002 Bergen ✂

Ja takk, jeg abonnerer på Fiskets Gang:

Navn

Adresse

Postnummer Poststed

Abonnementet løper til det blir stoppet.